

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

4

динара

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ИСТРАЖИВАЧИ
СВЕМИРА

БРОЈ

1222

30.5.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

И ТО
МИ ЈЕ НЕКО
ПОТОМ-
СТВО!

ТВОЈ
МОЖДА,
ДЛИ МОЈ
— НЕ!

ЗНАШ
ЛИ ДА ЈЕ
ОВАЈ НА ГРАНИ
НАШ ДАЉИ
РОЂАК?

КАД ЋЕ
ТА КИША?

Ripley

Веровати или не!

ЖЕНА КОЈА ЈЕ УСТАЛА ИЗ МРТВИХ

ДОРОЕНС, СУПРУГА
ЏОНА ВИНДЕМА,
ИЗ КЕНТСФОРДА
(ЕНГЛЕСКА)
ПРОГЛАШЕНА ЈЕ
МРТВОМ
И САХРАЊЕНА
У ПОРОДИЧНУ
ГРОБНИЦУ—
АЛИ ЈЕ ОЖИВЕЛА
И С ПОКРОВОМ
СЕ
ВРАТИЛА КУЋИ
КАДА ЈОЈ ЈЕ
ЈЕДАН ПЛАЧКАШ,
ПО ИМЕНУ
ЕТЕВЕЛ,
ОДСЕКАО ПРСТ
ДА БИ СЕ ДОКОПАО
ЊЕНОГ ПРСТЕНА.

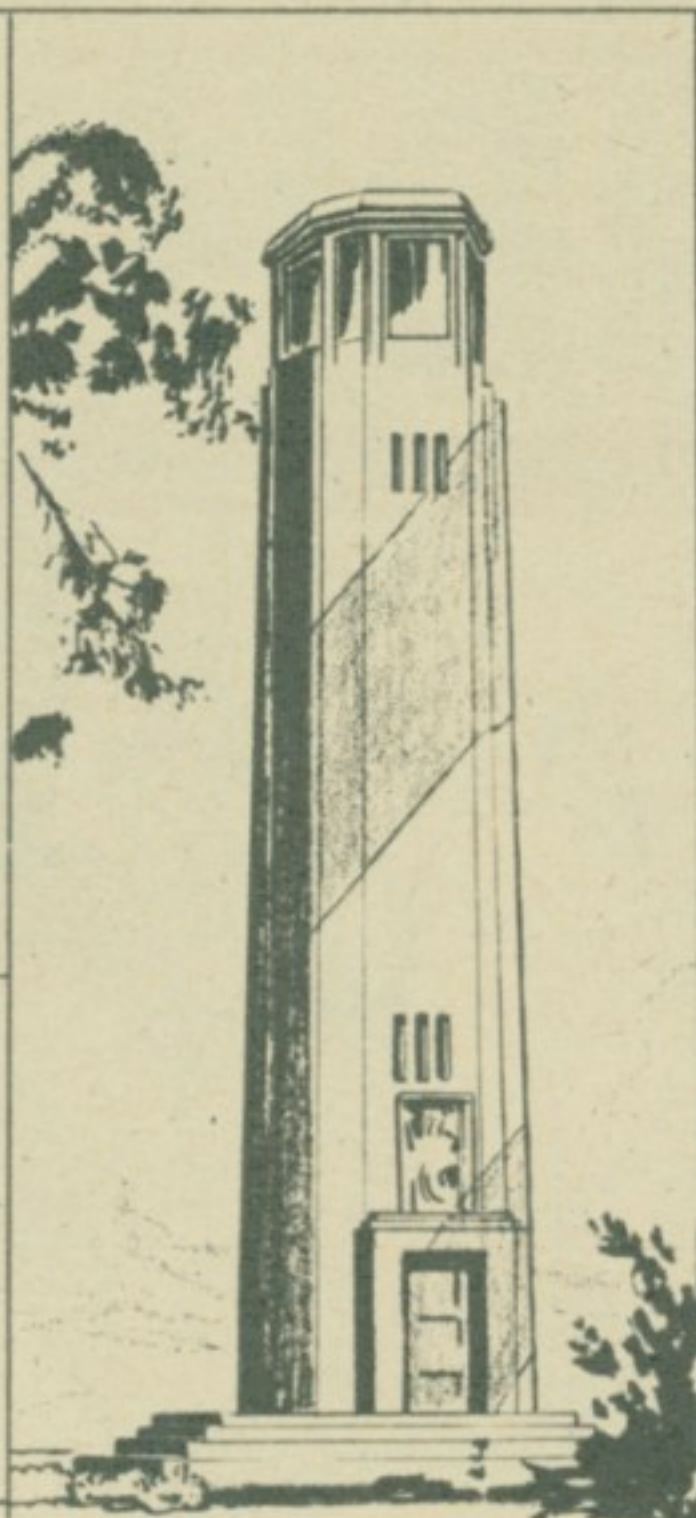
ГРАБУЉЕ

СЕВЕРОАМЕРИЧКИХ
ИНДИЈАНАЦА НАПРАВЉЕНЕ
СУ
ОД ЈЕЛЕНСКИХ
РОГОВА.

Зграда ОКРУЖНОГ СУДА

ЧИЈЕ СУ ДИМЕНЗИЈЕ
БИЛЕ 14,6 СА 15,8
МЕТАРА
ПРЕСЕЉЕНА ЈЕ ВОЗОМ
ИЗ ХЕМИНГФОРДА У 30
КИЛОМЕТАРА УДАЉЕНО
НАСЕЉЕ ЕЛАЈЕНЗ (1899).

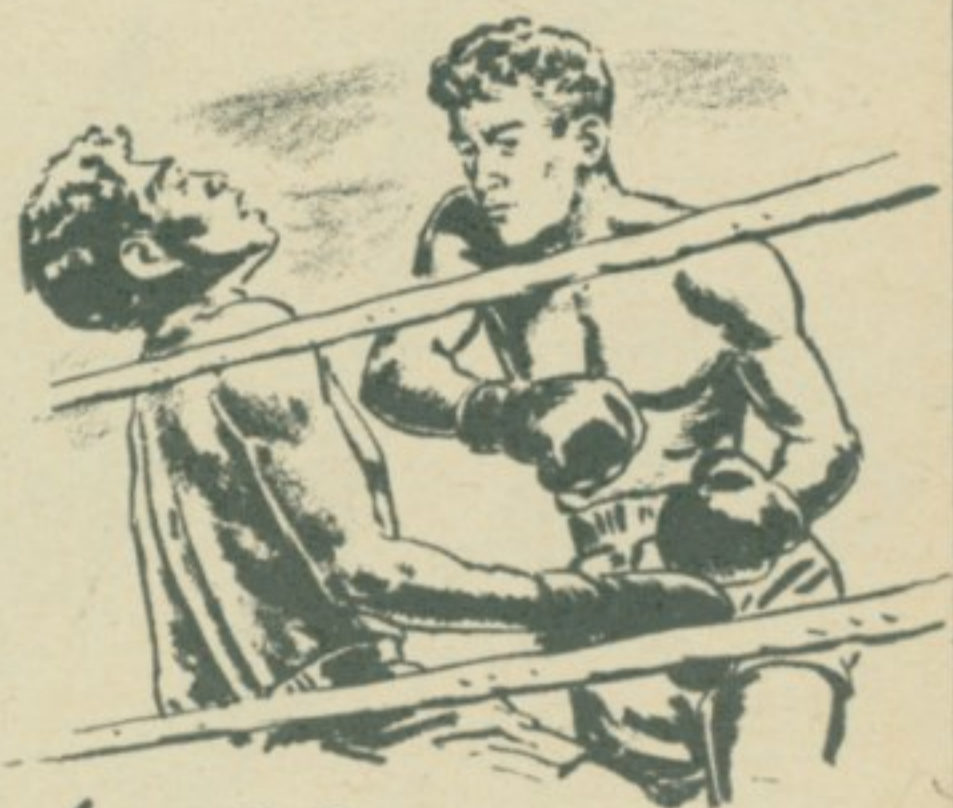
МЕМОРИЈАЛНИ СВЕТИОНИК ВИЛИЈЕМА ЛИВИНГСТОНА

НА ОСТРВУ БЕЛ
У ЈЕЗЕРУ
СЕНТ КЛЕР
ЈЕДИНА ЈЕ КУЛА
СВЕТИЉА
У СЈЕДИЊЕНИМ
АМЕРИЧКИМ
ДРЖАВАМА
САГРАЂЕНА
ОД МЕРМЕРА.

НЕОБИЧНА ПОДУДАРНОСТ

У БЛИЗИНИ БОСКОУМА,
У ЕНГЛЕСКОЈ, БУРА ЈЕ ИЗБАЦИЛА НА
ОБАЛУ НАСТРАДАЛИ ЈЕДРЕЊАК
„ВИЛИЈЕМ ГЛЕН АНДЕРСОН“
У ВРЕМЕ КАД СЕ У ГРАДУ
ПРИКАЗИВАЛА ДРАМА
„ОЛУПИНА НА ПЕСКУ“
(26. XII. 1852).

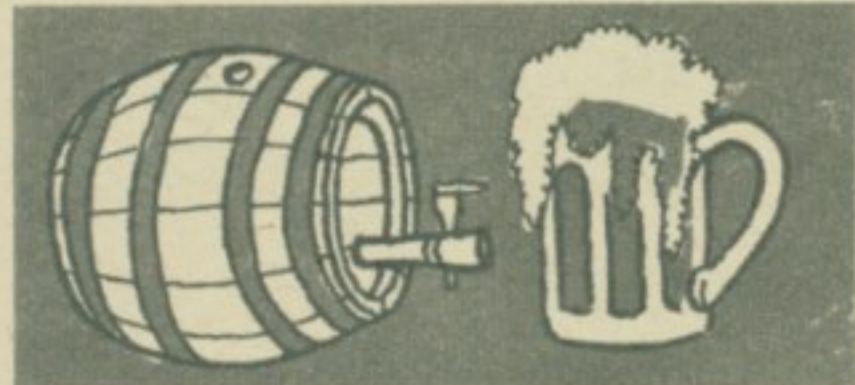

Ал Рутинг

ИЗ ЛУИСТОНА (САД) У ЈЕДНОМ
БОКС-МЕЧУ ПРОТИВ РАЛФА
ВОЛТОНА, НОКАУТИРАО
ЈЕ СВОГ
ПРОТИВНИКА ПОСЛЕ 10,5
СЕКУНДИ БОРБЕ (24. IX. 1946).

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● за пиво су знали још народи
старог века. Стари Египћани
изобилно су пили пиво још у
5 веку пре наше ере.

● лајтмотив се назива увек
исти музички мотив који се у
разним варијацијама провлачи
кроз цело дело. Увео га је у
своје опере Рихард Вагнер.

● према писању лондонског ча
сописа Санди Тајмс један пас
расе кокер са рићом длаком из
Сонтонa северно од Девоншира,
који се одазива на име Рики,

пронашао је за 13 година око
25.000 лоптица за голф. Писац
овог чланка тврди да извесни
пси расе кокер-шпанијел и ја-
завичар имају способност да
због своје осетљиве њушке у
високој трави лакше открију
лоптице за голф од осталих па-
са.

● египатски фараон Тутмос III
(1.500 година пре наше ере)
имао је ботаничку башту која је
била надалеко чувена.

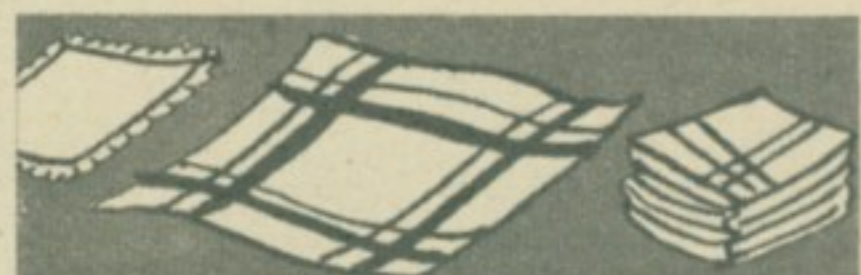
● за време лета срце слепог
миша има 420 откуцаја у мину-
ту, а за време зимског сна свега
16.

● у ком делу свега су се поја-
вили људи? Где се налази „ко-
левка човечанства“? Недавно
је на једном састанку Унеска
група стручњака покушала де-

линично да одговори на ова пи-
тања. Према њима, човек как-
вог данас познајемо, такозван-
и Homo sapiens, потиче из пе-
риода од око пре 40.000 година.
Супротно ономе што се досад
сматрало, Homo sapiens се није
одмах појавио после Неандер-
талца и не на једном одређе-
ном месту већ у разним перио-
дима на читавој Земљиној куг-
ли.

● „Од сада па заувек дужина
марамике мора бити иста ње-
ној ширини свуда где се прос-
тире наше краљевство“. Ову
наредбу издао је 2. јануара
1785. године француски владар
Луј XI. Пре тога цепене мара-
мице нису биле четвртасте као
данас, већ су имале разне об-
лике.

● аустралијски медвед-тор-
бар коала уопште не пије во-
ду. Течност неопходну за ор-
ганизам он добија из лишћа
еукалиптуса које му је основ-
на храна.

● одредити дужину трајања
једног минута без часовника и
бројања прилично је тешко.
Већина људи већ после 35 се-
кунди каже да је минут исте-
као.

● ној има очи два пута теже
од мозга.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Кад се Клавир

Родитељи и кумови неки пут не изаберу детету баш најлепше име. Закон зато дозвољава свакоме ко је незадовољан да касније промени име у оно које му се више свиђа.

прецима а камоли оним којих одавно више нема. У Данској, рецимо, родитељи су дужни да издржавају децу до 18. године, али по закону деца нису обавезна да се старају о оцу и мајци кад ови остаре...

Није мање ни оних који мисле и понашају се сасвим супротно: памте породичне зајеве од пре триста година, превише истичу заслуге неког свог претка (у чему, ако ћемо право, немају ама баш никаквог удела), сматрају да „фамилија“ и те како има права да се меша у живот чланова породице, нарочито младих...

Свако од нас зна бар десетак примера и једне и друге врсте.

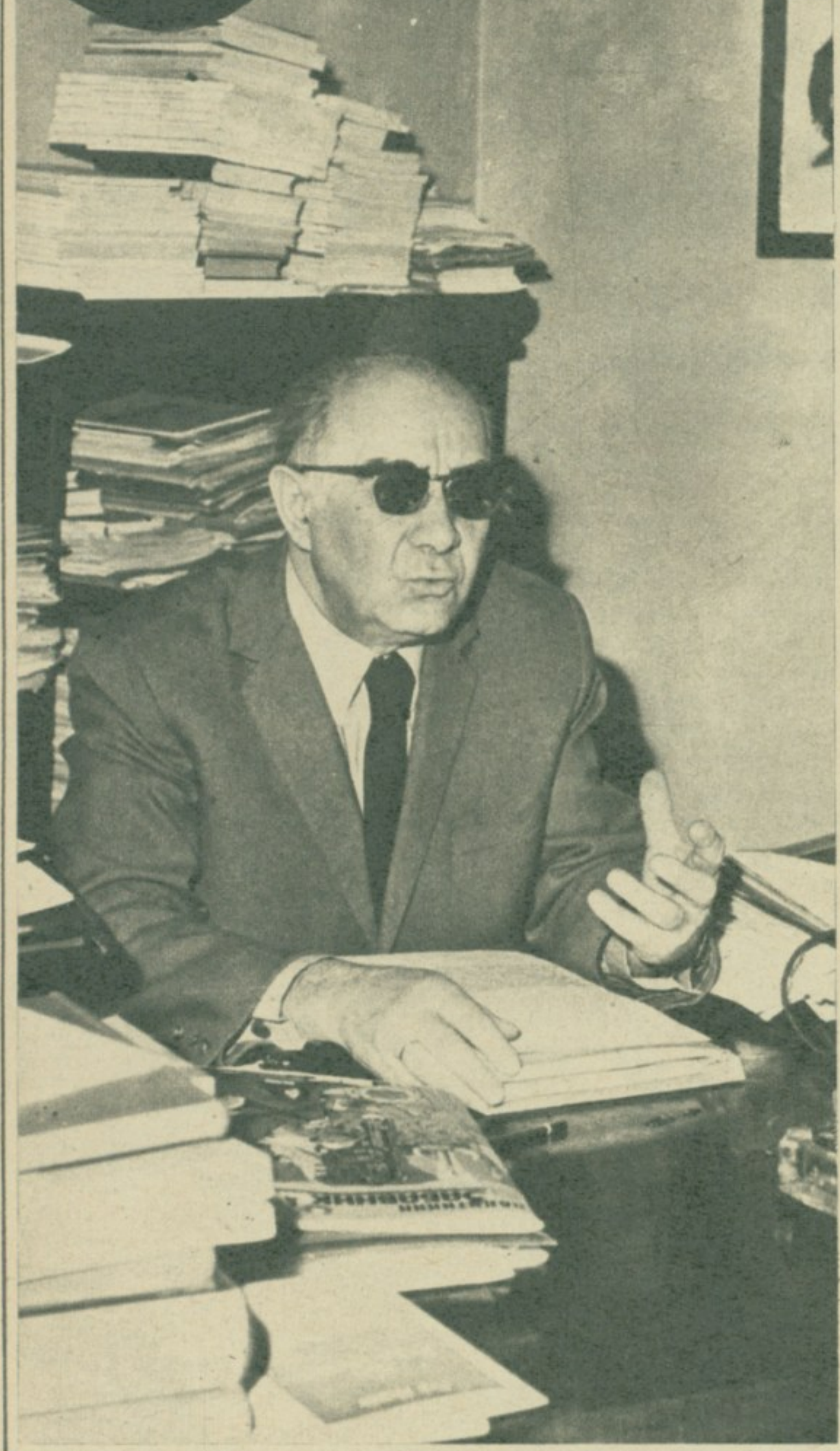
учиниле да се чак и блиски рођачки односи запоставе, исто тако има много примера да се људи, иако веома удаљени, осећају рођацима, међусобно разумеју и помажу у невољи. Колико сте пута на радију чули или у новинама прочитали позиве и поздраве ближњим и даљим рођацима.

Зато је серија Политикиног забавника изванредно корисна јер помаже младима да боље упознају породицу и породичне односе. А ја смем да тврдим да се о томе мало зна. Моји студенти се у том погледу такође нису прославили.

Колико пута морам да се насмејем на испиту. „Брат од стрица, братучед, трећи степен, бочна линија“ — све то студент изговара али кад треба то да примени, рецимо, на своју по-

родицу — не уме. Да му помогнем, дајем му креду: — Нацртајте, колега, себе и своје претке! — Будући правник стоји крај табле и гледа ме збуњено: — А, како то да цртам? Међутим, мора да се црта. Да би лакше објасни-

У својој акцији откривања предака „Политикин забавник“ се обратио и једном професору да провери шта он зна о својим старима.

— Знате ли своје претке, професоре, — тестирали смо др Војислава Бакића који на београдском Правном факултету предаје породично право.

— Како не бих знао!

Ја сам учитељско дете. Отац ми је службовао у комољском селу Рановцу, срез Млавски. Ту сам се и родио 1914. Међутим, дошао је рат, отишли смо из тог краја и ја сам родно село видео тек у следећем, другом светском рату...

Моји преци доселили су се у Србију, у Ресаву, из старе Црне Горе, не зна се тачно кад али највероватније у време Карађорђа кад су многе црногорске породице преко Санџака и Косова прешле у устаничку Србију.

Бакићи су из племена Васојевића и данас их, осим у постојбини — у Забрђу и Лијевој Ријеци близу Титовграда — има на Косову, у Шумадији око Крагујевца, око Суботице, у Хрватској (вајар Војин Бакић рођен је у једном селу крај Пакраца), затим нас има у Приморју, у Селцу крај Црквенице и ти су Бакићи католици.

Ја сам Београђанин, али кад одем у Титовград где предајем на факултету, дочекају ме као свога, а они из племена Васојевића као рођака.

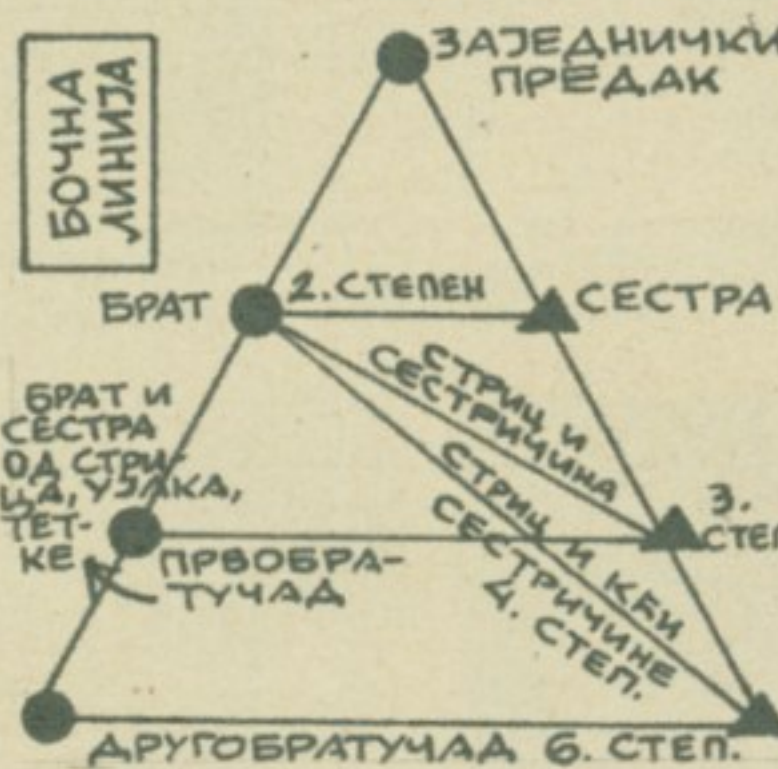
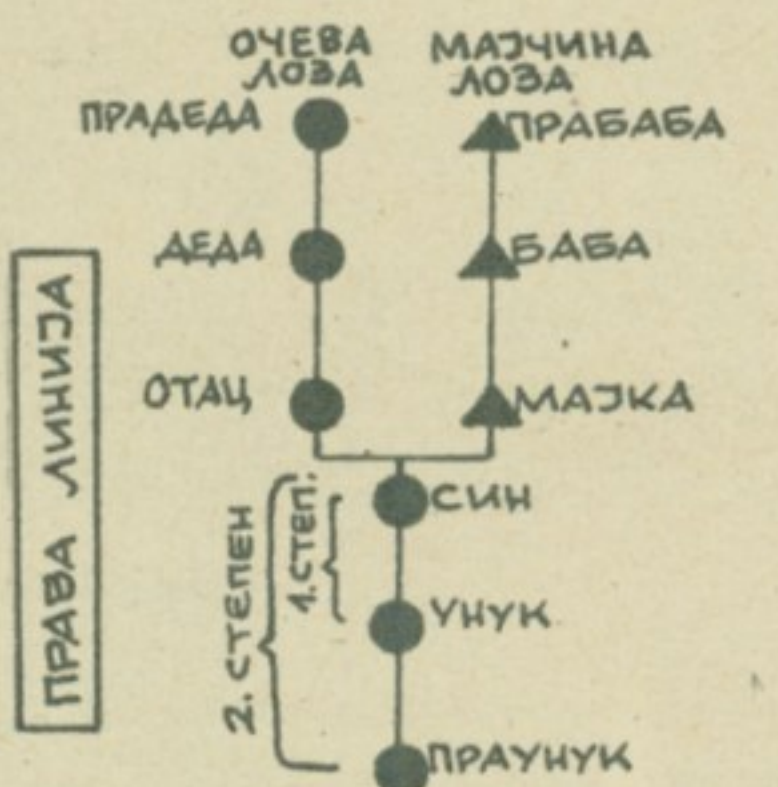
Нас је било четворо деце, а сви укупно данас имамо два сина — то су моји Павле и Слободан, а од њих засад ту је само једна унука — Беба. Породица се смањује, а видим да и други читаоци Забавника слично пишу...

МИ НИСМО ДАНЦИ

Акција Политикиног забавника „У потрази за прадедом“ мени се много допала јер се о томе нико досад није сетио да пише.

А мислим да је то потребно. Ево зашто.

Код нас се данас често чују заиста модерна мишљења. Шта ће нам сви ти даљи и ближи рођаци, „кумине куме кума“? Како је то у развијеним земљама лепо решено, па нико ником ништа не дугује, ни живим

Као правник ја не могу а да не мислим о нашим законима. Шта наука, право, каже о породици и сродницима, какву им важност даје?

БРАТ И СЕСТРА «ДАЉИ РОЂАЦИ»

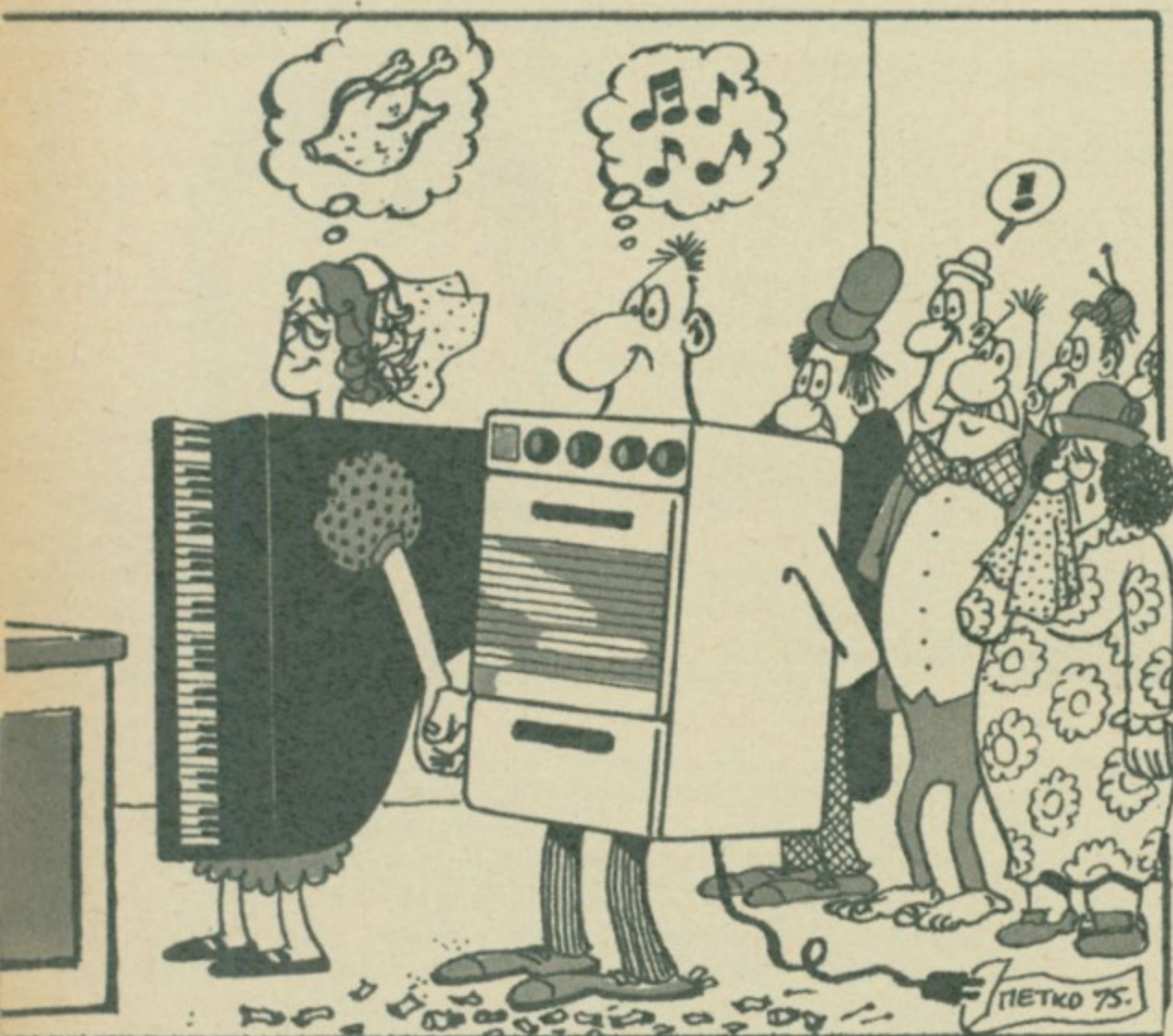
Рођачки односи данас, истина, нису више онаке јаки као некада, али су и даље веома важни. Мада су велике сеобе из села у град, из једног у други крај,

ЈУГОСЛОВЕНИМА НИЈЕ УВЕК ЛАКО ДА СЕ СНАЂУ У ЗАМРШЕНИМ РОДБИНСКИМ ВЕЗАМА. ЈЕСТЕ ЛИ ВИ СИГУРНИ ДА ЗНАТЕ КО КОМЕ ДОЂЕ ШУРАК А КО ПАШЕНОГ, КАКВА ЈЕ РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ЗАОВЕ И ЈЕТРВЕ ИЛИ КО МОЖЕ ДА ИМА — БЕЛЕ ПЧЕЛЕ. ПРОВЕРИТЕ СЕБЕ У МАЛОМ ПОРОДИЧНОМ КВИЗУ НА ОВОЈ СТРАНИЦИ.

Странац који учи наш језик нађе се на грдној муци кад у тексту сретне реч шурак, стрина или чукур-унуче. Шта је то сад и како то превести, пита се преврћући све могуће речнике. И никад не може бити задовољан. Јер, било да је Кинез, Американац, Швеђанин или Португалац, на његовом језику ни изда-лека нема толико појмова за разне породичне односе. Све се изражава са неколико речи. Кад Француз каже *bell-soeur* (буквално то значи лепа сестра) ова реч на његовом језику значи у исто време: снаха, свастика, шурњаја, заова и јетрва! Код Енглеца *uncle* је и стриц, и ујак, и теча, за Итали-

јана је *nipote* и нећак и сестрин па чак и унук! Заиста једноставније и с мање речи, али не и јасније. Наш народ је тако рећи за сваки могући однос у ужој и широј породици измислио посебно име, па тако постоје прецизни називи за женине сестре мужа, мамине маме мајку или свастикиног сина! А то већ, признајемо, не само странцима него ни нама није лако да запамтимо. Забавник зато објављује кратак преглед „рођачких титула“. Ако, без гледања у одговор десно, знате за половину појмова шта који значи — можете бити задовољни. У случају да знате свако од ових имена да примените — ви сте прави стручњак!

ка уда за Шпорета

исто тако отац — кћи, баба — мајка — унука — праунука итд.

Рођаци који потичу од заједничког претка чине бочну линију. То су, реци-

ставном принципу: колико је рођења између два сродника, они су у том степену сродства. Тако су отац и кћи у првом степену сродства (праве линије) јер их

тазбинско (кад се неко у-да или ожени, он је рођак с породицом свог мужа или жене) и такозвано сродство по усвојењу (законско усвајање туђег детета). У народу се и данас неком врстом сродства сматра кумство, побратимство, а у неким крајевима постоји и сродство по млеку (кад нека жена доји туђе дете. Оно је у „сродству“ с њеном фамилијом). Међутим, о овим врстама сродства наше право не води рачуна.

ШЕФ КАО ОТАЦ

У време кад је на челу породице била жена, у матријархату, отац и дете уопште нису били ни у каквом сродству! Оцем детета сматрао се ујак — брат дететове мајке! Сродство је признавано само по женској линији јер је ношење и рађање детета било — видљиво!

Кад је победио патријархат, сродство се, наравно, почело да рачуна искључиво по мушкој линији. Али, очеви су имали да причекају да би постали „главни“. Научници су утврдили да се код многих народа, код Грка, Римљана, Кинеза, сродство заснивало на власти шефа породице који се сматрао оцем! Тек много касније као основ за сродство појавила се крвна веза и то по мушкој линији. Тако је остало до данас и зато се у родословима обавезно срећу мушки преци, а женски само изузетно.

ли рођачке односе, и стручњаци узимају папир и оловку. Основно је да се сродство рачуна линијама (или како то народ назива — лоза) и степенима, коленима.

Линија може бити права

и „побочна“ (погледајте цртеж!).

Правом линијом повезани су они чланови породице који директно „произлазе“ један од другог. На пример: у правој линији рођаци мајка — син, прадеда — деда — отац, —

мо, рођени брат — сестра, па стриц — братаница, па међусобно браћа и сестре од ујака, стрица, тетке (пробратучад).

Али, то није све. Близина рођачке везе одређује се степенима и то по једно

дели само једно рођење (видите шему). Исти је однос између мајке и сина или мајке и кћери. Покушајте сад да одговорите у ком су степену сродства брат и сестра?

Они су „даљи“ рођаци! Зашто? Увек се у рачунању враћамо од њиховог заједничког претка: од кћери до мајке један степен, од мајке до сина још један

Будући правници, нарочито они који ће бити судије, тужиоци, адвокати, морају да познају све ове односе да би могли правилно да примењују законе. Без одличног познавања сродничких односа неће моћи да се снађу ни у породичном праву, ни у брачном, родитељском, наследном, а исто тако ни у кривичном и грађанском поступку. Јер

В ЗА РОЂАКЕ

баба (нана, нена, нона, мајка) — татина или мамина мајка.
деда (дјед, дида, ђед, дедо) — татин или мамин отац

стриц (чича, амица, дундо) — татин брат
стрина (у Босни — амициница) — жена татиног брата

тетка (тета) — татина или мамина сестра
теча (тетак) — муж татине или мамине сестре

ујак (ујка, ујо, уја, даица) — мамин брат
ујна (даициница) — жена маминог брата

синовац — брату братовљев син
синовица — брату братовљева кћи
братанац — братовљев син сестри
братаница (братичина) — братова кћи сестри
сестрић — сестрин син
сестричина — сестрина кћи

снаха (снаја) — братовљева жена, синовљева жена
зет — кћеркин муж, сестрин муж

свекар — мужевљев отац
свекрва — мужевљева мајка
таст (пунац) — женин отац
ташта (пуница) — женина мајка

заова — мужевљева сестра
јетрва — жене два брата једна другој су јетрве
шурак — (шура, шурјак, шогор) — женин брат
шурњаја — шуракова жена
свастика (сваст, шогорица) — женина сестра
пашеног — женине сестре муж
девер — мужевљев брат снахи

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

Поред разних права које наши закони дају деци, она имају право да на рођењу добију име. И то не било какво! Забележени су случајеви кад су кум или родитељи дали детету једно од следећих имена: Господин, Опел, Шпорет, Фотела, Клавирка! Управо због тога закон омогућава право де-

тету да промени такво име у оно које му се више свиђа и боље пристаје. Ако ти се твоје име не свиђа, можеш га промени ти. Довољно је да се отац и мајка сложе и да заједно одете у општину где ћете изабрати ново. Кад напуниш 18 година, имаш право да сам одлучиш о промени имена.

степен и зато су рођени брат и сестра сродници у другом степену и то бочне линије!

права и обавезе сродника једних према другима веома су важни и кад је све у реду, а поготово ако се појави неки неспоразум.

КАД ЈЕ СВЕ У РЕДУ — И КАД НИЈЕ...

Још су даљи рођаци стриц — братаница, тетка — сестрић, ујак — сестричина. Они се налазе у сродству трећег степена бочне линије. Деца рођене браће и сестара су у четвртном степену бочне линије. (Обавезно погледајте шему).

Осим крвног сродства наше право признаје и

Наравно, не мислим да само студенти права треба да познају сродничке односе. Сви они који их знају имају предност. Какву? Па исту ону коју има неко ко, рецимо, познаје електро технику: могу да користе своје знање и избегну опасност и грешке.

Припрема В. Смиљанић

СПОРТСКА КВИЗИЈАДА

Најбољи играч на свету

Знате ли ко држи садашњи југословенски рекорд у скоку увис и колико он износи?

Када је новосадска Војводина, један једини пут, била првак Југославије у фудбалу?

Наведите презимена тројице ових славних тркача. Један од њих је био двоструки победник на Олимпијади у Токију.

Који наш фудбалски клуб има ову значку?

Овај наш рукометаш проглашен је за најбољег играча на Олимпијади 1972. године. Како се зове?

ОДГОВОР:

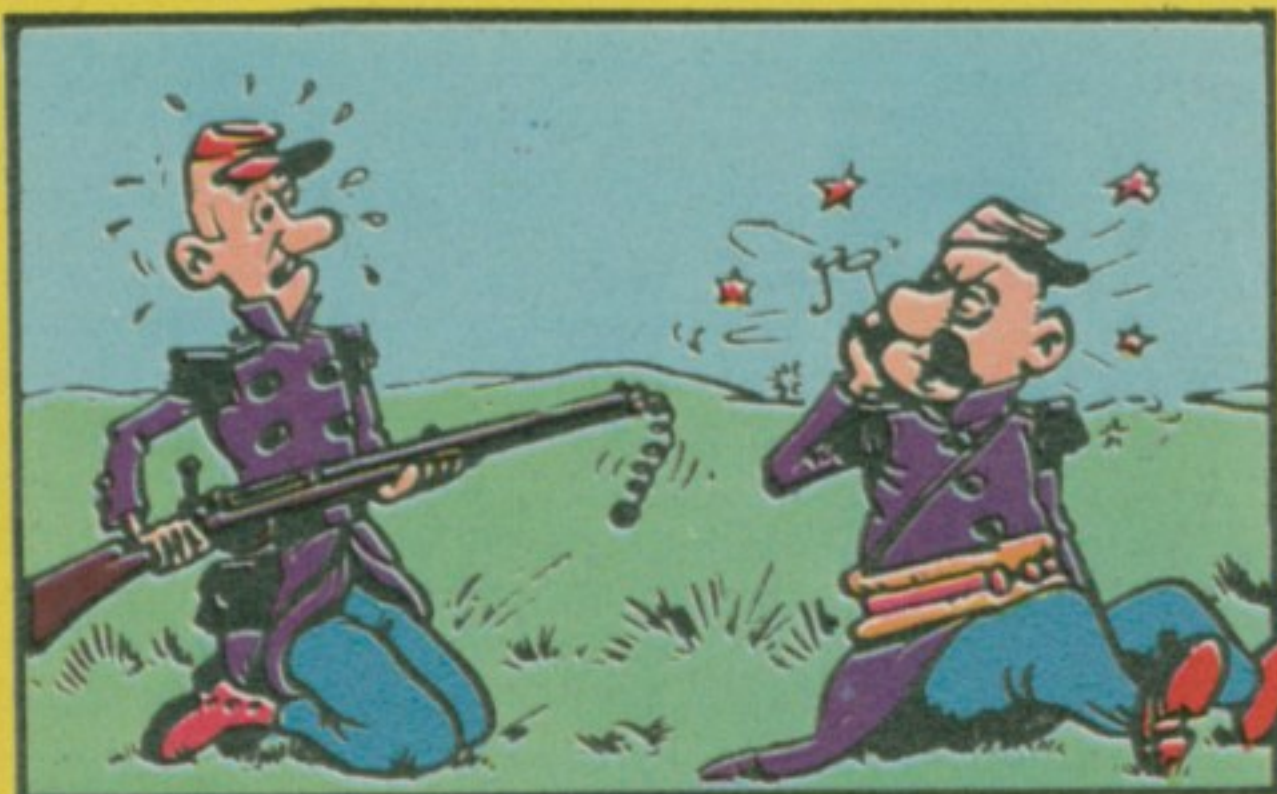
1. Југословенски рекорд у скоку увис сада држи атлетичар Партизана Данијел Темим резултатом 2,20 метара. 2. Војводина из Новог Сада је један једини пут била првак Југославије у фудбалу 1965/66. године. 3. Славни тркач се зове: Херб Елиот (Аустралија), Питер Снел (Нови Зеланд) и Рон Кларк (Аустралија). Снел је у Токију победио у две трке: на 800 и 1.500 метара. 4. Ово је значка фудбалског клуба Партизан звезде. 5. На Олимпијади 1972. године за најбољег играча независно је проглашен наш рукометаш Милан Дžаревић.

Слобода се брани и оружјем... 24

Опет се враћамо у 19. век и доносимо још неколико типова оружја од којих неки никад нису угледали светлост дана. Тако Шовен и Обен, забринут због све веће буке коју ствара оружје са барутом, предлажу пушку без овог праха. Требало је

да ова пушка има федер који би потискивао метак и избацивао га, потпуно тихо. с малим дометом. Док се Аустријанац Зубович труди да 1884. године створи мину са нитроглицерином, која би била избацива-

на електричним путем или аутоматски, дотле у САД инжењер Лајмен-Хескел сања о вишеметном топу са јачим потиском који би повећавао домет гранате. На сличну идеју дошло се за време II светског рата (1939—1945).

Американац Вилтемор предлаже такође 1884. године свој изум метак-ракету с дрвеном чауром која би била напуњена барутом. Годину дана касније Хајрем Мак-

сим конструише топ-митраљез са 200 метак-а у минути који уведе у наоружање многе европске државе. У жељи да добије изузетно оружје извесни Лепиди је 1886. године

већ постојеће топове изменио. Он је, такође, изумео и топ код којег је, помоћу воде или оловног белила, постигана почетна брзина од 4.500 метара у секунди.

ОД ИДЕЈЕ ЛЕОНАРДА ДА ВИНЧИЈА ДО САВРЕМЕНОГ ХЕЛИКОПТЕРА

Успех је био изнад очекивања: 1940. године из фабрике Игора Сикорског изашао је први прави хеликоптер! Решење које је тада дао за стабилизацију лета тако је савршено да се користи и данас.

Само две године касније, 1942, Сикорски је произвео 130 хеликоптера и продао их америчкој и британској армији.

На конструкцији хеликоптера радили су и Немци. Били су близу циља, али су из необјашњивих разлога, изненада, напустили експерименте почетком другог светског рата. Између два рата овим летилицама бавили су се Француз Пол Корњи, Данац Еленхамер и Шпанац Раул Пескара.

НЕ ТРАЖИ АЕРОДРОМ

Онакав какав данас изгледа, хеликоптер се развио тек после другог светског рата и то захваљујући Совјетском Савезу, Француској, Великој Британији и САД. Те државе показале су за њега посебно интересовање јер су њихови конструктори схватили огроман значај хеликоптера у рату и миру.

Највећа предност хеликоптера је у томе што му не треба стаза за полетање и слетање. Пошто се уздиже и спушта вертикално, може да слети на свако жељено место: њиву, ливаду, раван кров, улицу или игралиште.

Разлике у носивости између хеликоптера и мањих авиона као да и не постоје. Хеликоптер може да преноси све: војнике, путнике, оружје, животиње, камионе, мање авионе, чак и друге хеликоптере!

Припреме за њихов лет није потребно вршити, он узме одмах! Обука посаде није сложена, управљање такође. Трошкови одржавања у односу на авион (резервни делови, механичари, гориво) неупоредиво су мањи.

Највеће слабости хеликоптера свакако су сграничена брзина и долет, спрост у маневрисању, а у рату због тога још и превелика изложеност ватри непријатељског оружја. До вољна је и обична пушка да би се погодио пилот или пробужио резервоар за гориво.

По квалитету и носивости — совјетски хеликоптери су најбољи на свету и прави су рекордери, нарочито новији типови са турбо-моторима. Познатом МИ-10, чији је конструктор Михаил Мил, данас нема премца. Веома добре хеликоптере производи и Велика Британија, док се Француска задржала на лаким, посебно АЛУЕТУ који продаје у више од педесет седам земаља.

Б. М.

ЗАВРТАЊ У ВАЗДУХУ

Справа која се може винути у ваздух и кретати у свим правцима или пак, застати изнад земље давнашњи је човеков сан. Постао је стварност тек 1940. године када је познати конструктор Игор Сикорски, пореклом Рус, у својој фабрици крај Њујорка успео да сагради прави хеликоптер.

НЕРЕШИВА ЗАГОНЕТКА

Хеликоптер је, као идеја, прво пао на памет стране генију Леонарду да Винчију. Додуше, он ништа није конструисао, али је 1493. године у једној својој књизи описао на коме би принципу требало да се креће таква летилица. Узор је нашао у обичном завртњу!

Посматрајући га, Леонардо је закључио да се на том принципу може направити ваздухоплов. Био би обложен јаким ланеним платном, а завртањ који се окреће око своје уздужне осе треба да се „уштрафи“ у ваздух и подигне од земље!

Занимљиво је да је мно-

го година касније нешто слично покушао да конструише Енглец Џорџ Кели, али пошто није имао мотор који би окретао „завртањ“, све се завршило на пустој жељи.

Најупорнији је био Енрико Форлан. Направио је летилицу по Леонардовој замисли и прикључио на њу перни мотор. Али кад је требало да узлети — није хтела ни да се помери с места! Мотор је био сувише тежак и гломазан, што је Форлан изгледа преви-део!

Пролазиле су године. Човекова жеља да полети ни како се није остваривала. Са појавом бензинског мотора и развојем авијације, изгледа да се и хеликоптер вине у небо постојали су све већи.

И заиста: нешто налик хеликоптеру најзад је склопио 1907. године француски конструктор авиона Луј Бреге. Свој „жироплан“ подигао је од земље, али га је ужетом држао „усидреног“. Приликом пробног лета догодила се и невоља: летилица је почела као подивљала да се окреће око себе. Тај проблем такозване стабилизације лета хеликоптера чак и касније је многим конструкторима представљао нерешиву загонетку! Уплашени

ЖИРОПЛАН СЕ ВРТЕО
КАО ПОМАХНИТАО ОКО
КОНОПЦА КОЈИМ ЈЕ БИО
ВЕЗАН ЗА ЗЕМЉУ

Бреге оканио се „хорава посла“ и вратио много сигурнијим авионима!

Некако у исто време када је Бреге бршио те проблеме, један студент у Петрограду био је просто опседнут хеликоптерима. Звао се Игор Сикорски. Данима и ноћима стрпљиво је проучавао све што је било ко написао о њима. После много часова рада успео је 1909. године да начини хеликоптер са бензинским мотором „Анцани“ од 25 коњских снага. Али авај! Машина је била сувише тежка и Сикорски је, уместо да се вине у ваздух, остао на земљи!

Неуспех са првим хеликоптером обесхрабрио је младића и он је одлучио да се посвети авионима. Ускоро је конструисао лаке једномоторце, а затим 1913. дво-моторни „Руски витез“, а

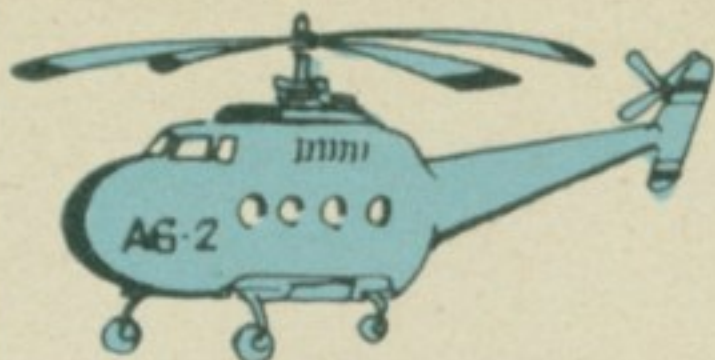
1916. године, тада највећи авион на свету, чувеног „Иљу Муромца“.

СИКОРСКИ ЈЕ УСПЕО

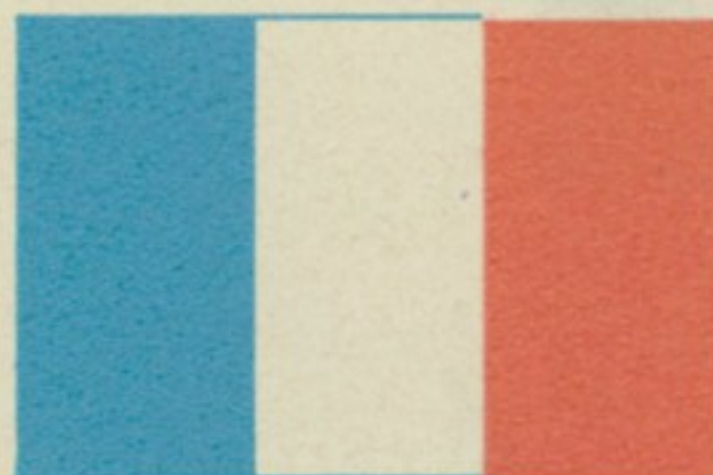
После првог светског рата Сикорски се иселио у Сједињене Америчке Државе. Као већ познатом конструктору авиона, слава и новац му нису недостајали. Међутим, ни једно ни друго нису могли да му ублаже немир који га је заокупљао због неуспеха с хеликоптером. Решио је да поново окуша срећу: изградио је у близини Њујорка фабрику, уложио у њену опрему сав зарађени новац и дао се на посао.

ВАЗДУХОПЛОВИ

ХЕЛИКОПТЕРИ

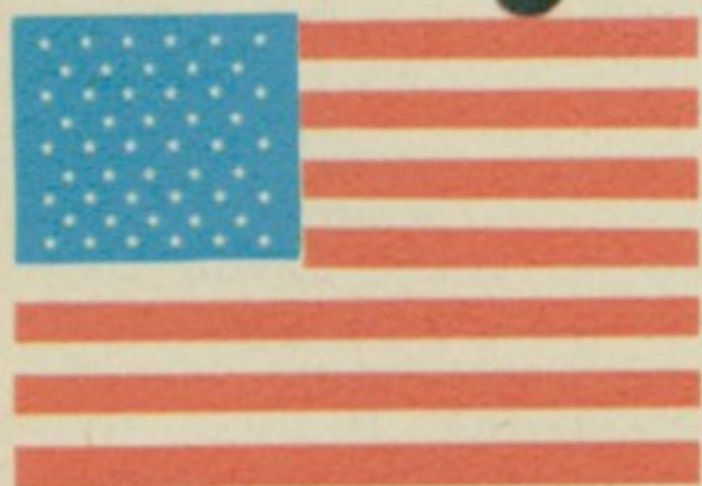
ЛЕТЕЋА

СИД АВИАСИОН
С. Е. 3200 ФРЕЛОН

Француски тешки хеликоптер за превоз људи и терета, један од најбољих у свету. Производи се у фабрици „Сид авиасисн“ од 1958. године.

ЛИЧНА КАРТА: три мотора од по 840 КС, главни ротор, пречника 15 метара, носи четворокраку елису, тежина летелице 8000 кг. Превози 28 путника. Носи терет до 3500 кг. Има два члана посаде.

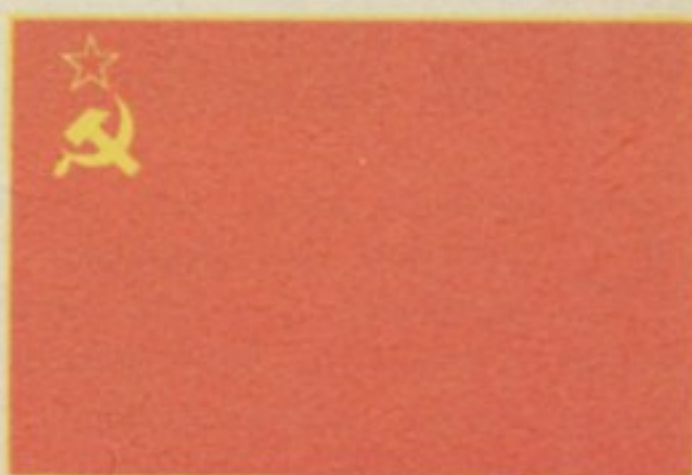
ВЕРТОЛ
44-Б

Производи се у познатој фабрици „Боинг“ у САД за војне и цивилне потребе. Први овакав хеликоптер конструисан је 1957. године. Користи се за превоз људи и терета.

ЛИЧНА КАРТА: мотор „Рајт 997 Ц-9 циклон“ од 1425 КС, два ротора, сваки пречника 13,41 м, са трокраким елисама, брзина 204 км на час долет до 584 км, тежина летелице 635 кг. Превози 20 путника. Носи терет до 2430 кг. Има три члана посаде.

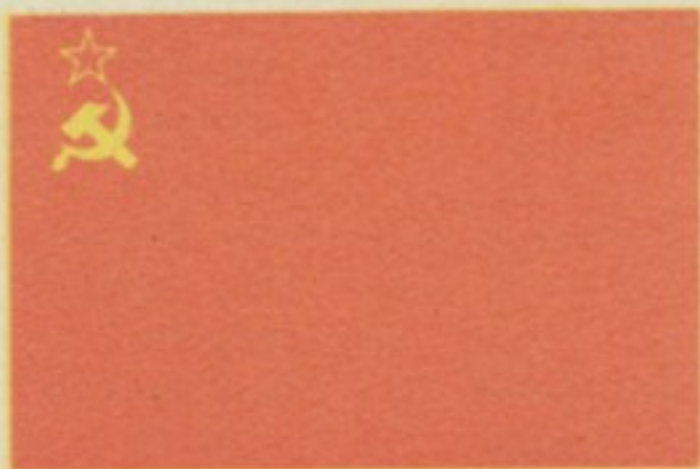

МИЛ
МИ-6

Совјетски хеликоптер конструктора инжењера Михаила Мила. Конструисан 1956. године, касније усавршаван. Производи се серијски и продаје другим земљама.

ЛИЧНА КАРТА: два турбо-мотора „Соловјев ТВ-2БМ“ од по 1700 КС, главни ротор, пречника 35 м, носи четворокраку елису, брзина 210 км на час, висина лета 2400 м, тежина летелице 12000 кг. Носи терет до 4000 кг.

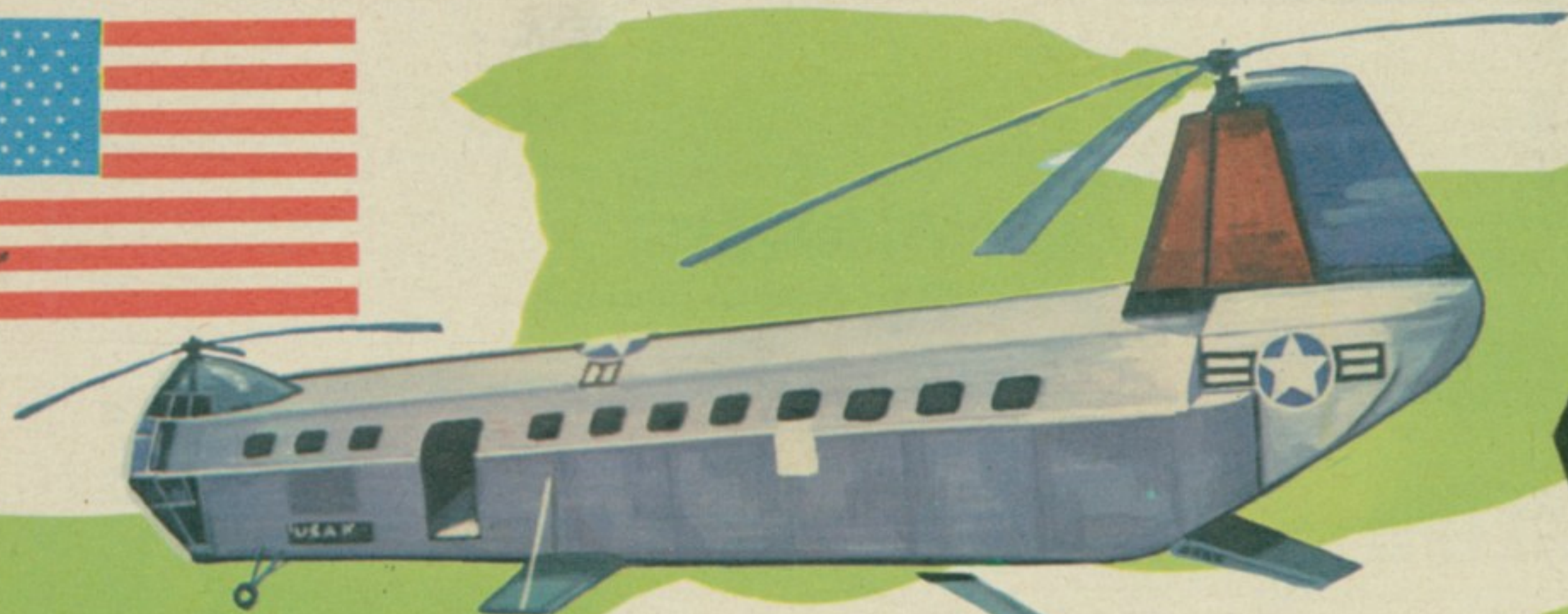
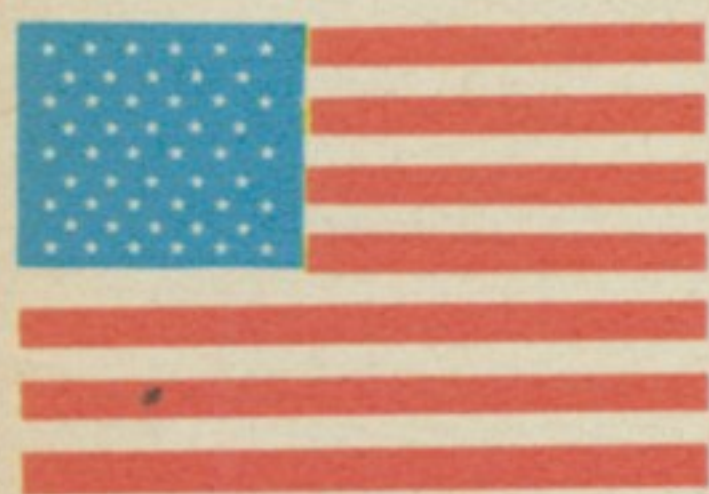
МИЛ
МИ-10

Као и МИЛ МИ-6 и овај диновски транспортни хеликоптер конструисао је совјетски инжењер Михаил Мил.

ЛИЧНА КАРТА: два турбо-мотора „Соловјев Д-25“ од по 5500 КС, ротор, пречника 30 м, с петокраком елисом, брзина 220 км на час, долет до 397 км, тежина летелице 43450 кг. Превози 28 путника. Носи терет од 15000 кг и то испод трупа. Има три члана посаде.

ДИЗАЛИЦА

ПЈАСЕЦКИ УН-16

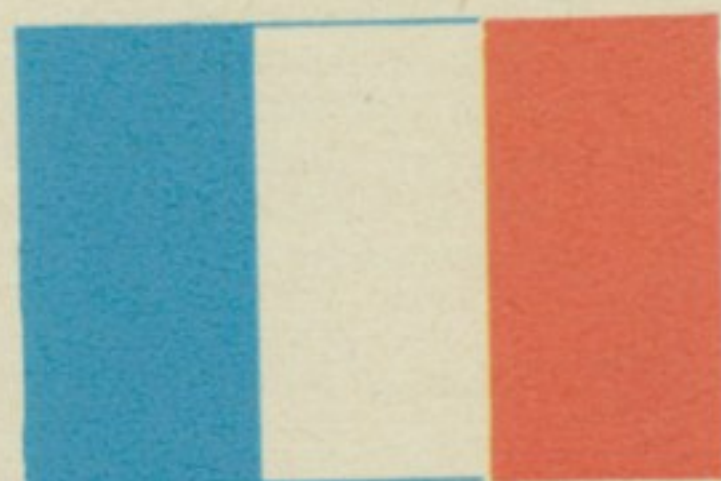
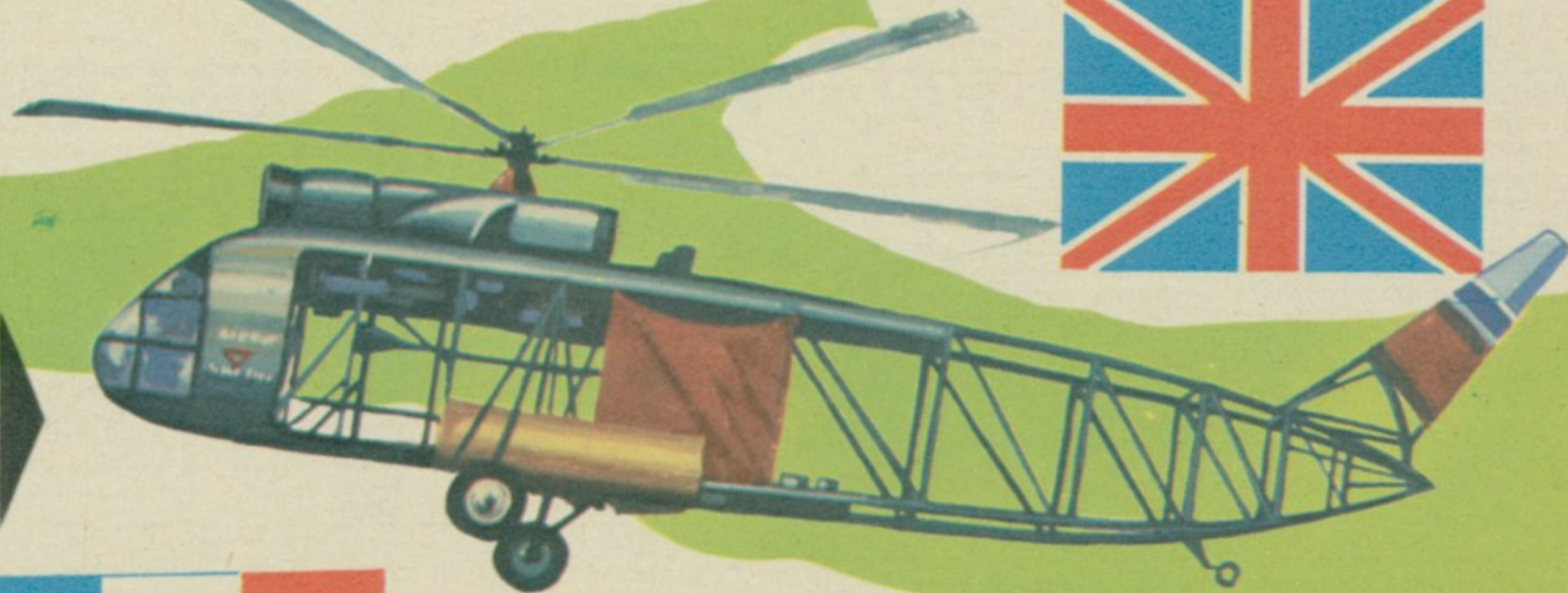
Тешки амерички хеликоптер. Конструисао га је Пјасецки, а производи се од 1955. године. Користи се за локални саобраћај и за превоз поште.

ЛИЧНА КАРТА: два мотора „Прат Витни“ од по 1650 КС (верзија 16А има моторе „Алисон“), два ротора у заједници, сваки пречника 25 м, брзина 200 км на час, долет 322 км, висина лета 5490 м, тежина летелице 13608 кг. Превози 40 путника. Носи терет до 4000 кг. Има три члана посаде.

ВЕСТЛАНД ВЕСТМИНСТЕР

Тешки хеликоптер за превоз људи и терета. Производи се у истоименој фабрици у Великој Британији за војне и цивилне потребе. Користи се и као летећа дизалица.

ЛИЧНА КАРТА: два турбо-мотора од по 3650 КС, главни ротор, пречника 21,95 м, носи петокраку елису, брзина 240 км на час, долет 240 км, тежина летелице 16330 кг. Превози 40 путника. Носи терет до 4670 кг. Има три члана посаде.

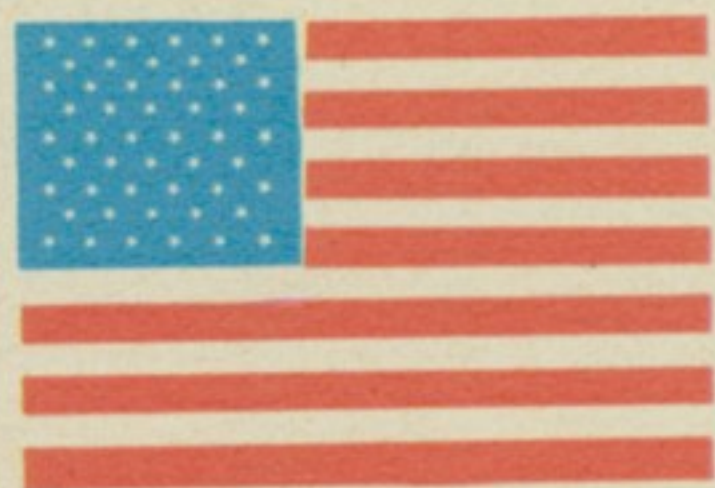
СИД АВИАСИОН С. Е. 3130 АЛУЕТ

Производи га фабрика „Сид авиасион“ у Француској као лаки хеликоптер за превоз људи и терета. Због добрих особина израђује се у великим серијама и продаје многим земљама у свету.

ЛИЧНА КАРТА: млазни мотор од 870 КС, главни ротор, пречника 10,20 м, носи петокраку елису, брзина 177 км на час, долет до 600 км, висина лета 3200 м, тежина летелице 1500 кг. Носи терет до 650 кг. Има два члана посаде.

СИКОРСКИ С-60

Летећа дизалица и тешки транспортни хеликоптер. Конструисао га је инжењер Сикорски 1959. године. Терет носи испод трупа. Користи се у војне и привредне сврхе.

ЛИЧНА КАРТА: два турбо-мотора „Прат Витни“ од по 4050 КС, главни ротор, пречника 21,95 м, носи петокраку елису, брзина 167 км на час, висина лета 3290 м, тежина летелице 8896 кг. Носи терет до 5256 кг. Има три члана посаде.

СА СТАРИХ СТРАНИЦА

ЛЕЛЕЗОМ НА ПРОТИВНИКА

Листајући часописе и листове који су излазили пре сто, па и више година, наишли смо на занимљиве рубрике објављиване „на ползу и увеселеније“ тадашњих читалаца. Многе од тих рубрицица ни до данас нису изгубиле нешто од своје занимљивости. Преносимо их под истим насловима под којима су некад објављене трудећи се да сачувамо њихов стил.

НАЈДУЖИ РОМАН НА СВЕТУ

Јапанском писцу Кијунг-те-Бакини припада слава да је саздао најдужи роман на свету. Колико је то обимно дело судити се може и по томе што је на њему радио 40 лета. Почео га је у рано пролеће 1852. а завршио га у касну јесен 1892. године. Роман се састоји од 106 томова од којих сваки има по хиљаду страница. Како на свакој страници има по 30 редова, то се цео роман састоји од 3 милиона 180 хиљада редова.

Ако узмемо да за сваки ред треба исписати по десет речи, то ће стрпљиви читалац, ако се такав нашао буде, морати да прочита 32 милиона речи.

Цео роман тежак је 60 килограма.

ПОЛИЦАЈЦИ — БАРОМЕТРИ

У пркос савременом прогресу и најновијим проналасцима, у Шпанији још постоје месташца где се обичаји и традиције из старих добрих времена чувају.

Тако у градићу Лас-Аренас, у близини Билбаоа, полицајци у току ноћи улогу часовника и барометра играју. „Серенос“ — тако се називају ноћни полицајски службеници — сву ноћ ходи по градићу извикујући часове и временске прилике. Свој поход почиње у поноћ и завршава га у пет часова ујутро.

Усред ноћи дубоке изненада одјекне страшни глас који више: „Дванест сати, ведро!“ или „Четири сата, пада киша!“

Многи од житеља града овога не без основа траже укидање тог застарелог обичаја доказујући како је веома непријатно пробуђен бити усред ноћи само

да би се дознало колико је са ти и какво је време. Али, обичај се одржава иако он на руку иде скитницама и крадљивцима који, тим узвицима захваљујући, увек знају где се представници полиције налазе. (1913)

НОВА ВЕСЕЛА ИГРА НА ЛЕДУ

Енглези-спортисти забављају се сада новом зимском игром на леду која се састоји у томе што се играчи на извесном растојању један наспрам другог поставе при чему се даме лепезама наоружају. Између противника на леду се нацрта линија. Госпе, које стоје на једној страни, почињу игру на тај начин што свака од њих тера по леду, у правцу противника свога а машући лепезом својом, натврдо скувано јаје. Кавалери су,

пак, дужни, да јаје које се котрља врате на линију дувајући у њега. Победник или псебедница постаје онај ко, и поред ког транапада, отера јаје на терен противника свог.

(1908)

УЧТИВОСТ КОД РАЗНИХ НАРОДА

Свугде где се наилази на људско друштво неизоставно се наилази и на одређене облике понашања чији је главни циљ да људи укажу једни другима узајамно поштовање.

На Тибету, у Сикиму и Ботану приспелом госту, особито човеку познатом и уваженом, стављају на раме бели свилени шал. Шал тај назива се марамом среће (ката) и у друштвеним односима Тибетанаца игра

веома важну улогу. Да би се изразили оданост, пријатељство и поштовање, мале кате стављају се чак и у писма. Ако неке жели да покаже своју захвалност, молбу какву подноси, или само да неком визиту учини, онда рашири кату. Због тога свака особа има при себи неколико ката да не би у неприлику дошла ако је потребно да своју учтивост покаже.

На острву Ванкуверу уврежио се обичај да владари при

грљењу угризу за раме своје приврженике и тако им наклоност своју изразе. Од таквог одликовања поданицима често остају видљиви угризи, али они се горде њима и показују их са истим самозадовољством као код нас ордење.

Тибетанци с јужних падина Хималаја поздрављају један другог шкљоцајући зубима, климајући главом и језик плазећи.

На Новом Зеланду људи истог друштвеног положаја поздрављају се додирујући се врховима носева. На Друштвеним острвима у Тихом океану обичан човек обнавља пред врачем раме, а на острвима Тонга потчињени себи на главу ставља ногу старијега.

У јужноамеричком племену Аравака постоји обичај да приликом разговора људи окрену један другом леђа као да лице с којим разговарају, опште не постоји. То нама чудно изгледа, али не чине ли готово то исто у Европи када сз особи с којом разговарају обраћају ви или кад код Немаца послуга и потчињени говоре газди он уместо ти.

НЕОБИЧНА ПРЕДРАСУДА

Индијанци који живе у покрајини Буенос Ајрес често мењају своја имена. Они то чине стога да би измакли смрти која, по њиховом мишљењу, води списак свих породица и појединих чланова њихових. Кад у индијанској породици неко умре, сви остали њени чланови име одмах промене не би ли смрт обманули. Верују они, пристојни, да кад идући пут смрт њихову породицу посети, њој неће бити лако да нађе човека по кога је дошла.

(1886)

ДОКТОР БАКСУЗИК:

"Моторизована" Панчица

СВАКИ ДАН МИ ЈЕ СВЕ ТЕЖЕ ДА ПРЕЛАЗИМ ОВАЈ ПУТ ОД КУЋЕ ДО ПИЈАЦЕ И НАТРАГ!

И КАЖЕТЕ ДА ВАША КУЋНА ПОМОЋНИЦА ИМА МОТОЦИКЛ, ГОСПОЋО БОГАТИЋ?

НАРАВНО! МИ СМО ИМУЋНИ!

ЗДРАВО, ПАНЧИТА!

ЗАГА НА МОТОЦИКЛУ!

СВЕ СУ МОТОРИЗОВАНЕ СЕМ МЕНЕ...

ГОСПОЋО ЛОВИЈАНОВИЋ, ЈЕ ЛИ ИСТИНА ДА ВАША СЛУЖАВКА ИМА КОЛА?

СВАКАКО! МОРАМО ИЋИ УКОРАК С ВРЕМЕНОМ!

ШТА КАЖЕШ НА МОЈ АУТО ДЕ ЛУХЕ?

МЕНИ ОНАЈ МОЈ НИ БИЦИКЛ НЕ МОЖЕ ДА КУПИ!

ОТИШЛА ЈЕ НА ПИЈАЦУ А КУЋУ НИЈЕ ПОЧИСТИЛА!

ЧИМ СЕ ВРАТИ ПРВО ЋЕ ДА УЗМЕ МЕТЛУ У РУКЕ!

ЕВО ЈЕ! НОСИ НОВУ МЕТЛУ!

ОДМАХ ДА СИ ПОЧИСТИЛА ЦЕЛУ КУЋУ!

ШТА! ВИ ЈОШ ВИЧЕТЕ НА МЕНЕ! СВЕ МОЈЕ КОЛЕГИНИЦЕ СУ МОТОРИЗОВАНЕ А ЈА ИМАМ САМО МЕТЛУ!

ЗАР НИЈЕ БИЛО БОЉЕ ДА СИ КУПИЛА ТРОТИНЕТ?

Луксембург, новембра 1944.

— Мајклс, добио си задатак да чуваш Џорџију. Треба да си поносан и срећан због тога — рече Хигинс.

— Заиста? — кисело одврати Мајклс. — Управо сте сазнали да су Швабе убациле одред командоса у нашу позадину који има задатак да убије неколико савезничких генерала. Они су одевени као Американци, говоре као Американци, а ипак су фанатични нацисти. Човек кога највише желе да убију је Патон, а ви ми кажете да морам да их спречим у томе. Зар због тога треба да сам срећан? — Ако успеш, постаћеш херој — рече Хигинс. — Обасуће те киша медаља.

— А ако не успем, где сам онда? — запита Мајклс.

— Тачно испред војника постројених да те стрељају. А ја ћу се први пријавити као добровољац — одговори му Хигинс и додаде: — Чуј, биће ти потребна обавештења, људи, опрема. Све што ти затреба — добићеш!

ОПЕРАЦИЈА КОБРА

На почетку зиме 1944. нацисти су били пред поразом. Истерани из Африке и Италије, одбачени са обала Атлантика, изгнани из СССР, одлучили су да у Арденима пруже последњи очајнички отпор. Циљ им више није могао бити победа на бојном пољу. Знајући да су осуђени на пропаст, желели су само да продуже глад, патње и беду ратом опустошене Европе. Убилачки план назван „Операција кобра“ био је врхунац нацистичке дивље упорности и мржње. Руководио се идејом: „Ако одсечеш главу — тело мора да умре“, одлучили су да смакну најпознатије генерале савезничких армија: Хоџиса, Печа, Симпсона и најважнијег од свих, вођу Треће армије која је баш тада надирала према Берлину, генерала Џорџа Патона — званог Џорџи.

Догађај о којем говоримо збио се новембра 1944. године у Луксембургу, где се, у „Емпајер“ хотелу налазио врховни штаб генерала Бредлија и главни штаб генерала Патона.

Истог дана кад је добио задатак, Мајклс је отишао у Емпајер хотел. Био је то висок човек, смешног изгледа, лица као у клоуна. Имао је чин капетана у армијској обавештајној служби, али се најрадије прерушавао у подофицира. Тога дана појавио се у хотелу као каплар Џо Бреди с поруком за Центар за везу. Наравно, то је уредио мајор Хигинс да би му обезбедио прихватљив разлог за улазак у добро чувани хотел, а да истовремено не мора особљу штаба да открије свој прави идентитет.

— Успео сам да бацим поглед на Џорџијев главни штаб и мере обезбеђења

— рапортирао је Мајклс мајору Хигинсу, по повратку. — Све је добро организовано. Нико стран не може Џорџију прићи на близу. Али, око њега се стално врти гомила људи.

— Проверили смо их и сви су апсолутни поуздани! — рече Хигинс. — А кад кажем „проверили“, мислим да о њима знам све још од времена кад су били у колевци.

— Добро. Значи они су поуздани. Али су и људи. Не живе сами у том проклетом хотелу: састају се

с другим особама, разговарају, иду на игранке, попију по чашицу.

БОМБА У ПЛАКАРУ

Два дана после овог разговора Мајклс и Хигинс су се поново видели у Хигинсовој канцеларији. Обојица су били љути. У је-

дном плакару, само три сатима даље од Бредлијеве, експлодирала је бомба и убила једног генерал-мајора а тешко ранила бригадног генерала. Још није било откривено на који је начин тамо доспела, али једно је било сигурно: у току протеклих неколико седмица у хотелу није било ни једне једине особе која није носила савезничку униформу! Да ситуација буде још озбиљнија, тих дана и у граду су се такође десила убиства: два генерал-мајора и два пуковника пали су под куршумима скривених стрелаца. У овим случајевима убице су били људи у америчким униформама. У окршају, тројица од њих су убијена, а четврти је извршио самоубиство кад се напцао у клопци. Сви су имали америчка документа, али се лични описи у њима нису слагали са изгледом „власника“.

— Још нисте открили ништа сумњиво ни код једног од Патонових пратилаца? — запита Мајклс.

— Сви су чисти као свеци. Несебични, одани, привржени Патону. Само нам Гертруда Лејк, она што вози Патонов цип, задаје муке. Има превише удварача. Много времена проводимо

проверавајући њене удвараче.

— Није ни чудо, веома је лепа. Да, она изгледа као прави бисер међу овим нашим усамљеним момцима.

— Чини ми се да тих усамљених момака има у Луксембургу страшно много, судећи бар по броју оних који се врте око ње. Гертруда са њима поседи у некој кафани, прошета, разгледа споменике и цркве.

ДАН КАДА СУ

УБИЛИ ПАТОНА

Са врха катедрале оштро око снајперисте угледало је цип у даљини. Човек је подигао пушку и нанишанио на крупну фигуру крај возача.

пошла у шетњу. Тек после дужег времена, кад је пар ушао у катедралу, одлучио се на акцију. Из бочице вискија, коју је увек носио са собом, попио је неколико гутљаја. Морао је да се осећа на виски ако је желео да изиграва пијанца и тако се приближи заљубљенима. Ушао је у катедралу и видео их како стоје код олтара. Клатећи се пришао им је и заподео кавгу са Харисом јер је пошто-пото хтео да се удвара Гертруди. У једном тренутку га је, изненада, ударио посред лица, али је и сам био још више изненађен када је, скоро истог

обавештајном официру пре познала пијанца из катедрале.

— Да, то сам ја, само овог пута не изигравам клонва! Дужност ми је да заштитим Патона и ви ми морате у томе помоћи!

Затим је запитао о Харису. Одговорила је да се њих двоје воле и да ће се ускоро венчати.

— Знате, он је уметник. Мрзи рат и злочине према људима и уметности. Желео би да рестаурира катедралу и сматра да би, када би је Патон видео, добио од њега одобрење за рад. Зато је од мене тражио да, као случајно, доведем генерала пред катедралу. Ту би требало да симулирам квар на мотору и док будем „поправљала“ аутомобил, Леон би се сусрео с њим и наговорио га да му омогући овај посао.

— Зашто нисте досад пристали?

— Зато што генерал Патон није човек који би се лако дао возити тамо куда не жели. А и зато што некако осећам да ме Леон користи — одговорила је.

— Можете слободно одвести цип пред катедралу, али са овим „Патоном“ — рече Мајклс и изнесе пред њу главу начињену од воска. Била је тако израђена да је могла да обмане и највећег стручњака.

Девојка је била запрепашћена:

— Па ово је невероватно! Исти генерал Патон! — Тек тада је схватила истину и додала. — Ви мислите да је Леон шпијун! Верујете да ће покушати нешто против ове фигуре мислећи од ње да је генерал.

Заћутала је, замислила се мало, а онда се одлучила.

— Учинићу то. Моја одговорност према генералу Патону је тако велика да морам учинити све што од мене тражите. Али, тако бих волела да нисте у праву!

УБИО САМ ГА!

Као и обично, сипила је гадна новембарска киша, а небо је било прекривено густим, сивим облацима. У катедрали, постарији свештеник је тужно гледао пет-шест туцета верника,

покушавајући да прикрије разочарење због њиховог тако малог броја. Десно од олтара мала врата су водила у уско степениште за торањ катедрале. А на врху торња крај уског прозорчића стајао је Леон Харис с пушком преко руке. Чекао је Патона. Овог пута био је сигуран да ће му доћи на нишан — та луда и наивна Гертруда ће га довести пред катедралу. А онда, само један метак и опасног генерала неће више бити међу живима.

Напољу, на тргу, било је само неколико пролазника и покоји војник. Изненада, из уличице појави се један цип. У њему је, крај возача који је нагнут напред кроз кишу проматрао пут пред собом, седела нека крупна фигура.

Харис је напрегнуо очи. Да, то је Патон. Полако је дигао пушку до рамена док се цип споро приближавао. Када је кончаница снајпера застала на левој страни генералових груди, притисну обарац.

Из даљине је допирала топовска паљба, досадна и довољно гласна да пригуши сваки други звук. Тако се десило да нико није чуо три хица са врха торња катедрале, и нико није знао зашто се фигура иза возача изненада нагнула у страну.

А у катедрали, један од „верника“ само је по сату, на који је стално гледао, знао да је дошло време да пође на торањ. Мајклс се кретао брзо, прескачући по две степенице одједном. Било је мрачно као у рогу, али он је био сигуран у својим ципелама са гуменим ђоном, које су му пружиле још једну сигурност друге врсте: тихо кретање.

Више је осетио него што је чуо покрет негде изнад себе, а онда се укочио, чекајући. Чуо је брзе кораке, дахтање човека у журби, а тада га је заслепила светлост из цепне лампе.

— Опет ти, проклета пијанице! — узвикнуо је Харис препознавши Мајклса и кренуо на њега замахујући пушком.

Да би избегао ударац, Мајклс се сагнуо, изгубио равнотежу и почео да пада. Ни сам не знајући како,

у последњем тренутку успео је да дохвати крај Харисовог шињела и да га повуче за собом. Превртали су се у мраку, ударили о степенице и зидове, али Мајклс није испуштао Хариса — знао је да доле, у катедрали, чекају његови људи.

Чувши буку „верници“ су потрчали уз мрачно степениште и налетели на два борца. Отпор је био узалудан и Харис се предао.

ЗАСТАО ЈЕ У ПОЛА РЕЧИ

— У реду, имате ме — зачудо мирно је рекао. Чак је изгледало као да се радује. — Није ни важно, ја сам извршио свој задатак. Можете са мном чинити шта желите. Али Патон је мртав! Убио сам га!

Док су га, чврсто држећи међу собом, изводили из катедрале, Харис је настао да хистерично виче: — Убио сам га! Убио сам Патона. Три пута сам га погодио у...

У пола реченице остао је отворених уста. Занемео је гледајући према улазу катедрале на коме се појавила Гертруда Лејк. Лагано корачајући, ишла је према њему носећи у рукама остатке онога што је некада била Патонова глава од воска.

— Ти, гадуро! — повикао је Харис, покушавајући да се истргне из руку оних који су га држали. — Ти си ме довела у клопку! Ти си им помогла да ме преваре! Ти... — од беса није могао да настави.

— Значи, то је била превара од самог почетка, Леоне. Све што си хтео било је...

— Нема Леона! — завриштао је. — Нема га! Само Сигмунд Милер! Само Сигмунд Милер! Леона Хариса сам убио и преузео његово место. Њега више нема! Нема Хариса! Само Сигмунд Милер! Само Сигмунд Милер!

Вриштао је и отимао се док су га одводили.

Има једног мршавка, зове се Леон Харис. Изгледа врло фин, осећајан и неспретан момак. Тај је луд за црквама.

ОДСВИРАО ПОГРЕШНУ НОТУ

У то време Мајклс је већ имао осам људи који су радили за њега. Сви су били придодати Патоновом штабу, али тако да њихов прави задатак није био познат чак ни Патону, а још мање особљу из његове околине. Сви су били професионални обавештајци, добро истренирани да чак и по најмањој ситници, тзв „погрешној ноти“: речи, погледу, покрету, изгледу, открију шпијуна. И сам Мајклс је трагао: ослушкивао разговоре, памтио физиономије тражећи „погрешну ноту“. После разговора са Хигинсом одлучио је да концентрише пажњу на друштво око Гертруде Лејк.

Кренуо је за њом у униформи каплара када је, држећи за руку Хариса,

секунда, пао одбачен страховитим ударцем. Кад је дошао себи, девојка је већ вукла Хариса према излазу и наговарала да безобразног „пијанца“ остави на миру.

Али, Мајклсу је ово било довољно: тај мршави „неспретни“ Харис реаговао је у делићу секунде као прави професионалац! Одсада, све ће бити само ствар рутине, јер, „погрешна нота“ је била одсвирана! Шпијун се одао.

САВЕЗ ЈЕ СКЛОПЉЕН

Кад се вратио у штаб Мајклс је позвао сарадника задуженог да провери Хариса и прати њега и девојку. Сазнао је да Харис има уредне папире и да је додељен штабу пре месец дана. Последње недеље све своје слободно време проводио је са Гертрудом Лејк, а она је до ушину заљубљена у њега.

Одмах је наредио да му кришом доведу девојку. Запрепастила се кад је у

Dik
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

ПРОКЛЕТА ОМЧА!

**ДОБАЦИЛИ СМО КИМИЈУ КОНОПАЦ, АЛИ ОН
НИКАКО НИЈЕ УСПЕВАО ДА НАПРАВИ ЧВОР.
ТО ГА УМАЛО НИЈЕ СТАЛО ГЛАВЕ.**

ју давнашњу жељу. Јутарњи шинобус довео нас је из Ниша до Раче Косаничке, одакле смо под пуном опремом даље кренули пешице. Распитивали смо се код мештана и уз њихову помоћ приближавали се свом циљу — „Бавољој вароши“. Уживали смо у природним лепотама овога краја у прекрасним зеленим пашњацима, кућицама разбацаним по брдима, изворима дивне хладне воде.

Дан се ближио крају када смо близу села Зебице одлучили да подигнемо логор и ту преноћимо. Сутрадан нас је очекивао велики догађај — обилазак „Бавоље вароши“. Цело вече смо уз логорску ватру и домаће кобасице печене на жару распредали приче о „уклетом“ кланцу, све док нас умор и

овим каменим приликама расутих дуж кланца. Заборавио сам на време, на своје другове с којима сам кренуо и као опчињен дуго гледао огромне статуе на којима је светлост треперила стварајући илузију да се њишу. Поглед ми је лутао од једне фигуре до друге: ратник са штитом у руци, оклопник у самртном ропцу... дечји ликови са и без оних ђачких торбица, заустављени у покрету са капама разнолико нахереним. Најближа статуа у мом виду-округу била је невеста, застала у ходу, насмејана...

Дивио сам се игри природе, уживао. Тада су ме из сањарења тргли гласови мојих другова које је за десила невоља. Брзо сам стигао до њих.

Увежбаним покретима навукао је ласо себи око струка. На исти начин добацио сам му и други крај конопаца који је везао око чланка леве руке. Ја сам држао конопац за средину и полако и пажљиво вукао га према себи. Стајао сам на самом рубу ослањајући се на дрво и одупирући се ногом о тле. Када ми се Горан приближио, пружио сам му слободну ногу и у следећем тренутку он је већ био поред мене.

Али, Кими је био у опасности и нисмо смели ни тренутка да предахнемо. Био је већ на ивици снаге и сваког тренутка могло се десити да падне у понор.

Добадили смо Кимију конопац и кад га је дохватио сва тројица смо одахнули. Најопасније је прошло али, требало је сад извући из амбиса друга који се укочио од страха. Знали смо да то неће бити лак посао. Довикнуо сам му:

— Завежи чвор, Кими, а онда направи...

— Како ћу ја то — поче да јадикје Кими и не чекајући да му објасним шта да ради. — Прсти ме не слушају!

— Не буди малодушан, Кими, слушај...

Морали смо да му одозго, са ивице провалије, просто „издиктирамо“ како да направи омчу. Показивали смо како се то ради, а он је пратећи наше покрете то исто понављао. Када је на једврте јаде успео да направи ласо, довикнуо сам му да га сада набаци на струк. И гле неспретњаковића! Уместо да провуче прво руку па главу, Кими је намакнуо омчу право себи на врат. Ужаснути, без гласа, пратили смо његове даље покрете. Ако се само мало заљуља, обесиће се... Лакнуло нам је кад је ласо склизнуло и нашло се на струку.

АКО КОНОПАЦ ПУКНЕ?

Кимију је предстојао дужи пут али сада смо горе били нас двојица. Добацили смо му и други крај конопаца.

— Хоће ли ме држати овај конопац? Нешто ми не улива поверење... јавио се Кими.

— Не изводи, него слушај шта ти говоримо! — изгрдио сам га иако је и мене мучило исто питање. Конопац је био стар и прилично истањен.

Милиметар по милиметар Кими се приближавао стени на којој је до пре једног сата „јахао“ Горан.

— Осећам грчеве, не могу даље — мрмљао је Кими. — Врти ми се у глави!

— Зар сад кад си већ на сигурном? Хајде, Кими, издржи још само мало! Само храбро, Кими! — бодрили смо га.

Изгубили смо сваки осећај за време. Већ прилично исцрпљен и напетих њерава Кими је споро напредовао. Сваки његов неопрезан корак и неопрезно стављена нога изазивали су нови одрон.

Најзад, његова глава се указала изнад ивице провалије. И Кими је успео да се извуче. Сва тројица смо се бацили у густу маховину и почели да се ваљамо од среће док су нам се грашке зноја сливале низ лице.

— Проклета омча, никако да је завежем! — понављао је Кими још стежући у руци један крај конопаца.

Перица Благојевић, Ниш

Док сам тако стајао и уживао у суровој лепоти планине, допре до мене крик, а онда позиви у помоћ. Сав сам претрнуо. Гласови ми се учинише познати. Да се неке од мојих другова није десила несрећа?

Потрчах у правцу одакле сам чуо дозивање. Глас ме је довео до амбиса. Имао сам шта и да видим: моја два друга Горан и Кими налазили су се у смртној опасности. Идући неопрезно ивицом, не обраћајући пажњу на камење које се ронило, изгубили су равнотежу и полетели према дну. При паду, Горан се задржао на једној стени у положају као да је узјахао седло, док је Кими висио неколико метара ниже као ласта испод олука. Сваки Горанов покрет изазивао је одроњавање кречњачких стена и комади су падали право на Кимија. Ако га удари мало већи камен, сигурно ће заједно с њим одлетети на дно провалије.

ОКАМЕЊЕНИ СВАТИ

Нас неколико извиђача из одреда „Вожд Карађорђе“ из Ниша одавно смо прижељкивали да обиђемо кланац назван „Бавоља варош“ који се налази близу Куршумлије. Слушали смо необичне приче о чудном кланцу у коме је природа годинама и вековима клесала мноштво огромних фигура различитих облика и величина. Према једном предању то су сва-

ти које је на путу за цркву Ђаво претворио у камен пошто је сазнао да су млада и младожења рођени брат и сестра. Постоји и легенда по којој су громаде у ствари окамењени издајници — бегунци с Косова, осуђени да стоје као опомена будућим поколењима! Трећа прича је „савременија“: то су ђаци којима је досадила школа и решили да побегну у планину. Казна их је стигла у кланцу.

Прошлог лета коначно пружио нам се прилика да остваримо сво-

сан нису отерали у топле вреће за спавање.

НЕСПРЕТЊАКОВИЋ

Били смо нестрпљиви да што пре видимо камене статуе и када су нас први сунчеви зраци пробудили, узели смо фото-апарате и кренули.

Тешко је речима описати шта човек осећа када се нађе међу

— Шта ту стојиш! — викну на мене Горан. — Трчи у логор и донеси конопац!

За тили час сам се вратио с конопцем. Договорили смо се да прво помогнем Горану јер је био ближе. Крошња дрвета које је расло уз саму ивицу амбиса спречавала је конопац да падне Горану у руке. Крај би се увек запетљао у неку грану. Најзад смо се досетили да завежем камен као тег и њишући га добадим другу. Горан је спретно ухватио конопац и везао чвор а затим направио ласо.

БОБАН

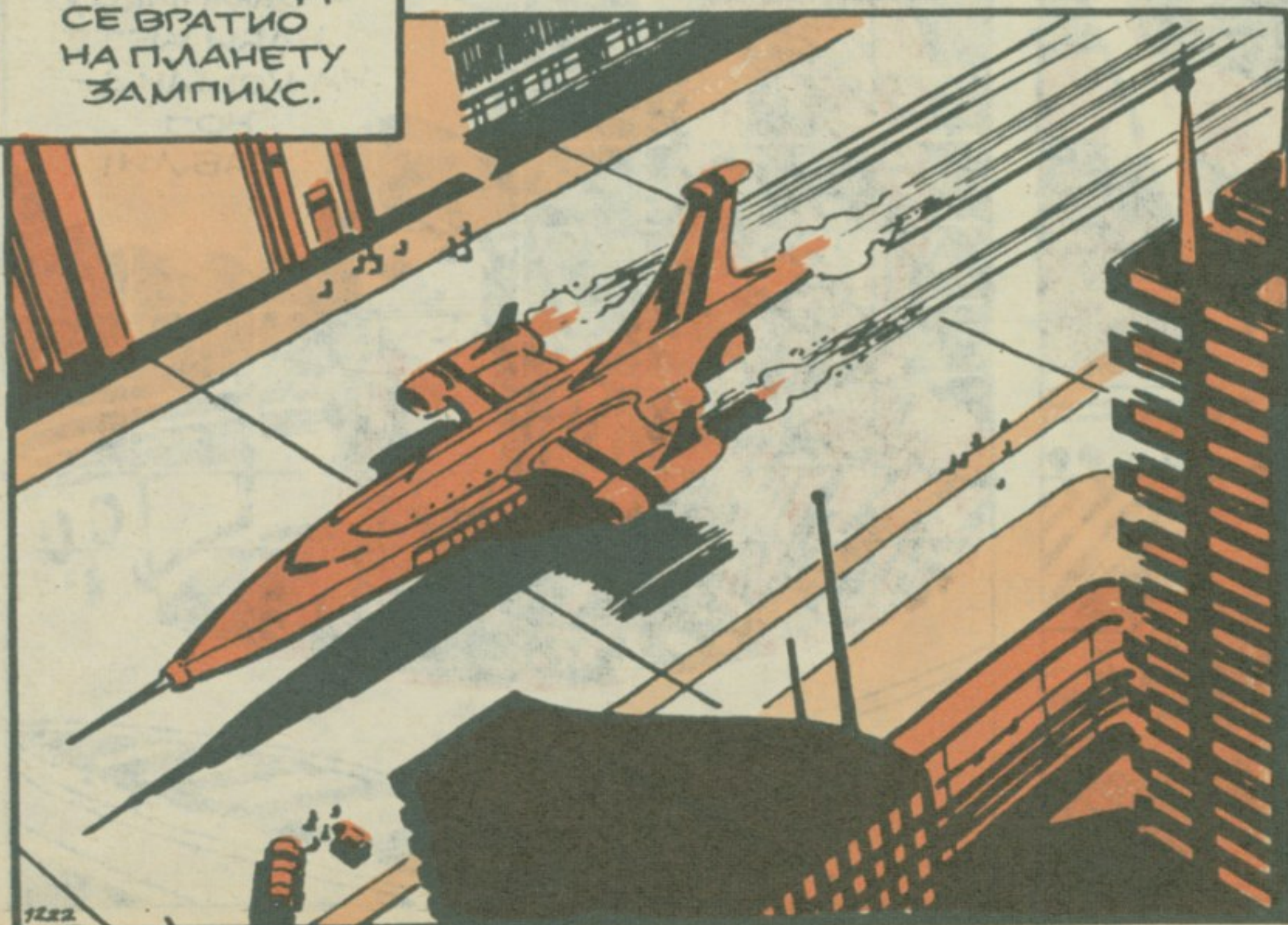

Истраживачи СВЕМИРА: СТРАХ

ПОСЛЕ
ОБАВЉЕНОГ
ЗАДАТКА
ЈЕДАН БРОД
СЕ ВРАТИО
НА ПЛАНЕТУ
ЗАМПИКС.

ИЗ ЊЕГА
СУ ИЗИШЛЕ
УКОЧЕНЕ
И УЖАСНЕ
ПРИЛИКЕ...

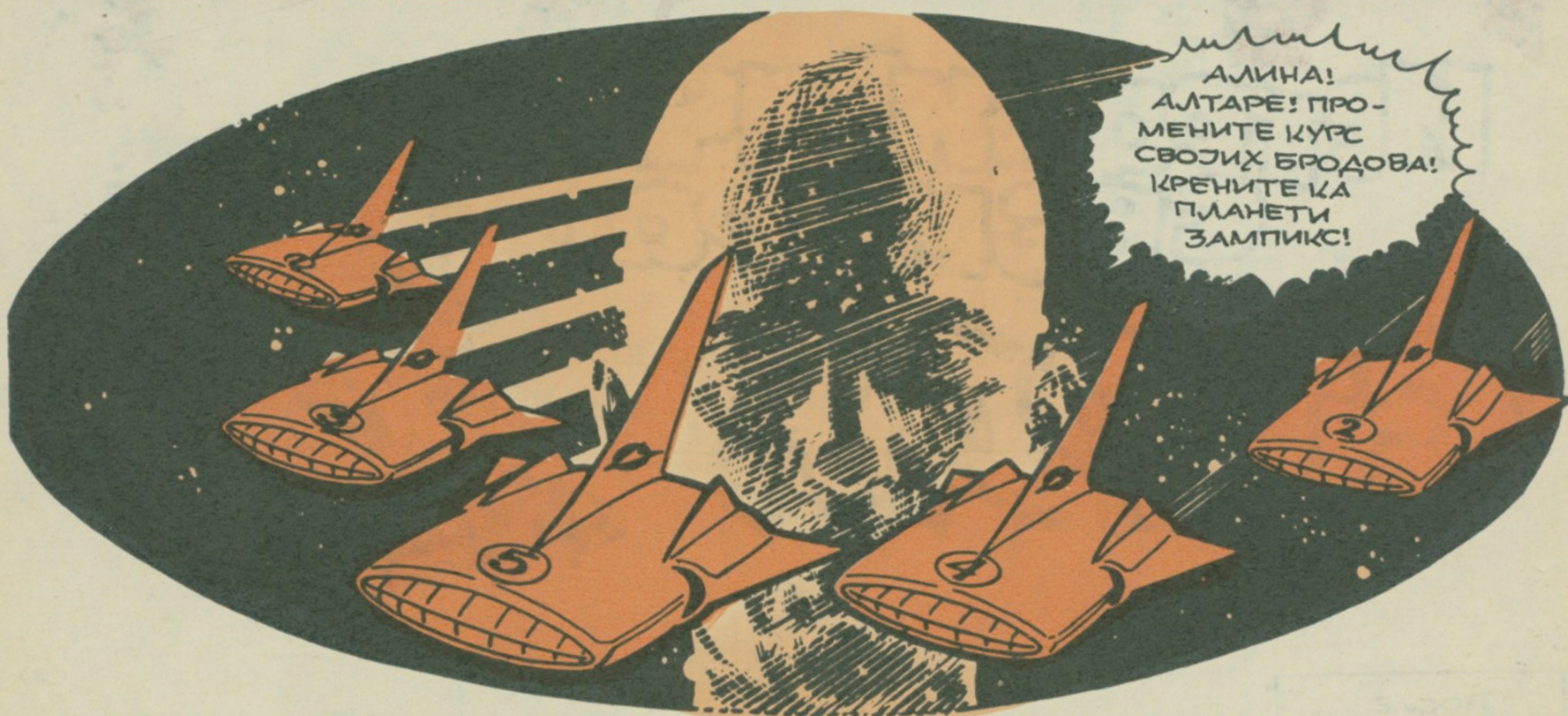

ЗАМПИКС
ЗОВЕ ИСТРАЖИ-
ВАЧЕ СВЕМИ-
РА! ПАЖЊА,
ПАЖЊА...
ЖИТНО
ЈЕ!

ПРИМИО
САМ
ПОРУКУ!
ДАЈТЕ МИ КООР-
ДИНАТЕ ПОЛО-
ЖАЈА И ПО-
СЛАКУВАМ
СВОЈЕ ЉУДЕ
У ПОМОК!

АЛИНА!
АЛТАРЕ! ПРО-
МЕНИТЕ КУРС
СВОЈИХ БРОДОВА!
КРЕНИТЕ КА
ПЛАНЕТИ
ЗАМПИКС!

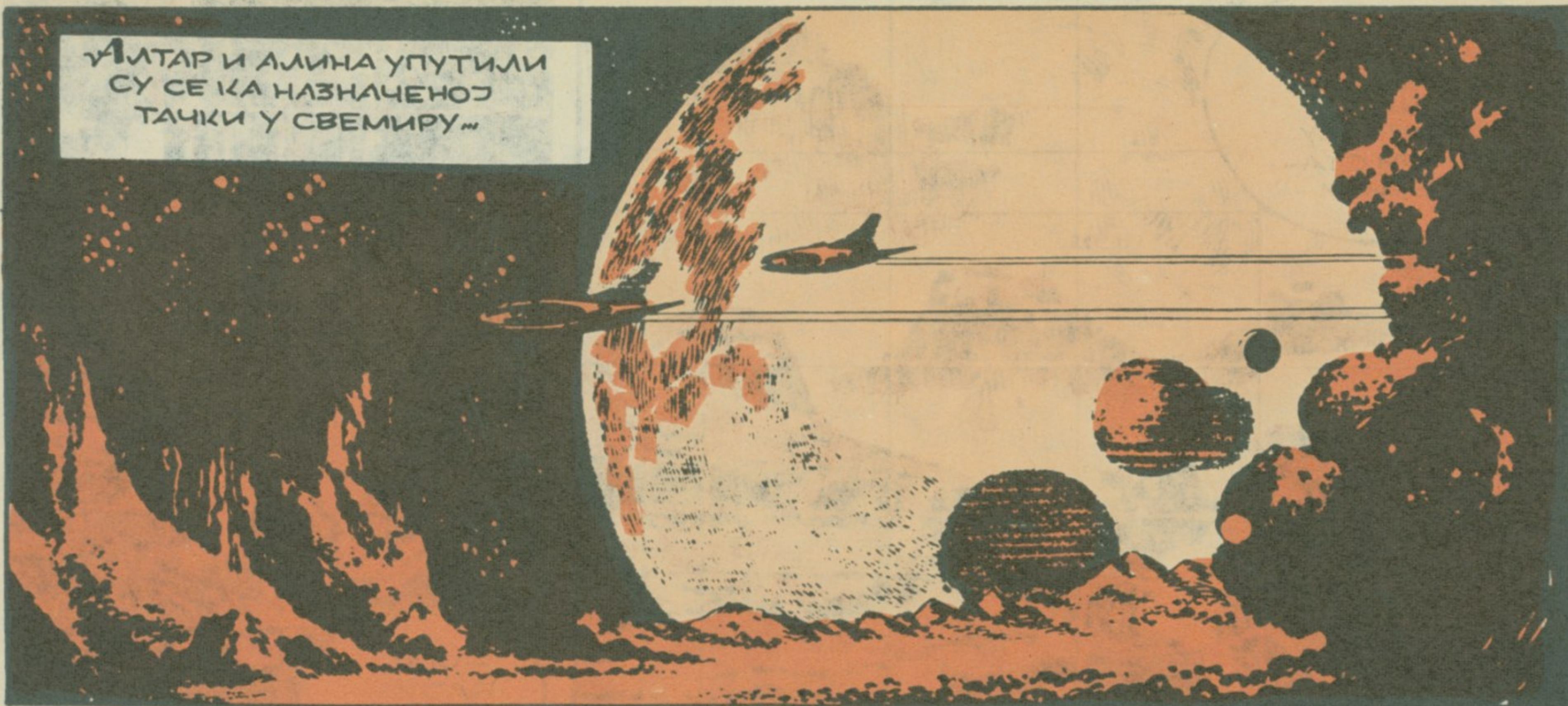

КРАЉИ-
ЦА ЋЕ ВАМ
ПОСЛАТИ СВОЈЕ
ЉУДЕ У СУСРЕТ
КОД ТАЧКЕ 000
У СВЕМИРУ!

ПОДАТКЕ
О ЗАМПИКСУ
НАЈИ БЕТЕ
НА КОМАНД-
НОЈ
ТАБЛИ!

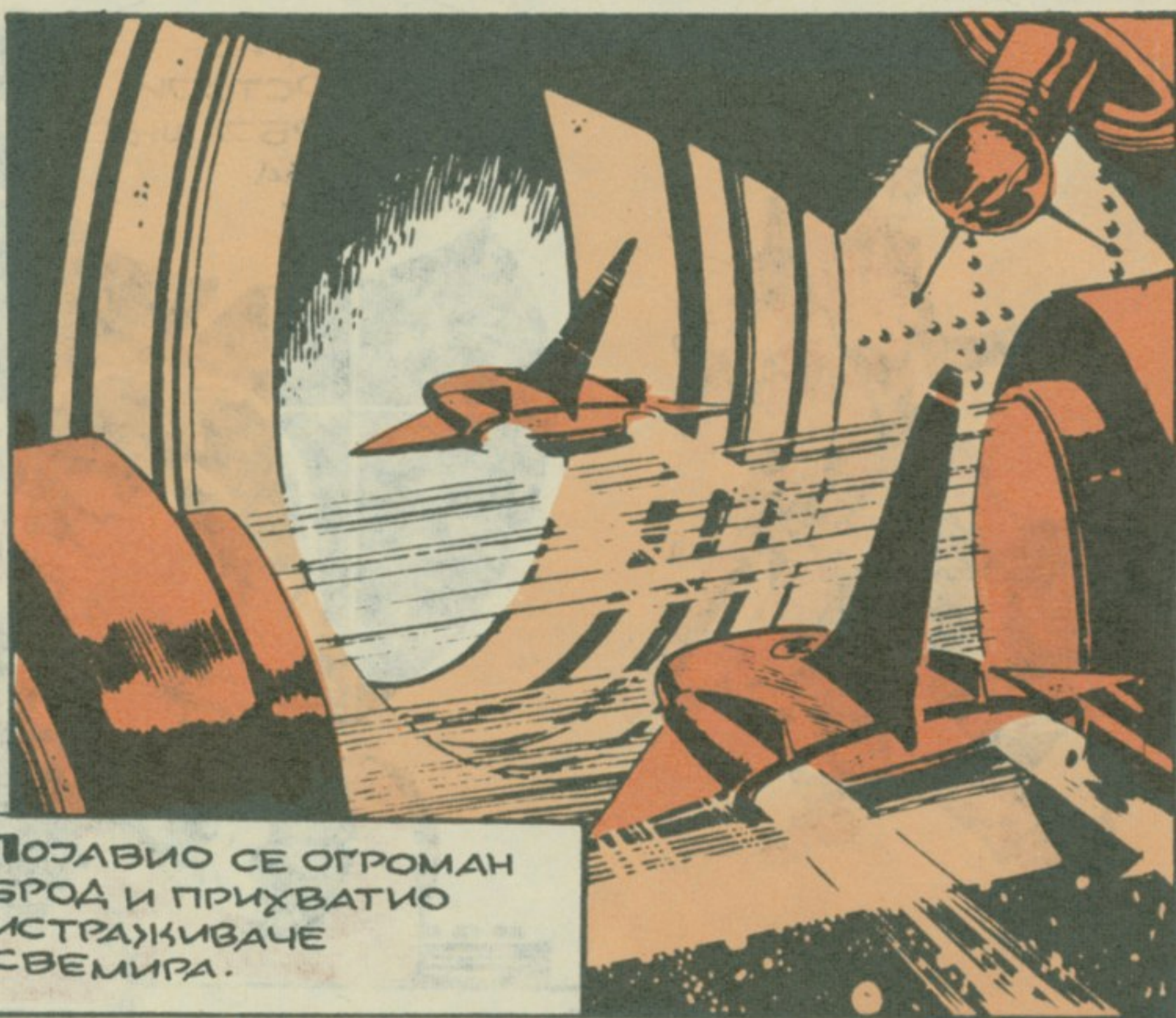
АЛТАР И АЛИНА УПУТИЛИ
СУ СЕ КА НАЗНАЧЕНОЈ
ТАЧКИ У СВЕМИРУ...

ПОЛОЖАЈ
ООО!

ПОЈАВИО СЕ ОГРОМАН
БРОД И ПРИХВАТИО
ИСТРАЖИВАЧЕ
СВЕМИРА.

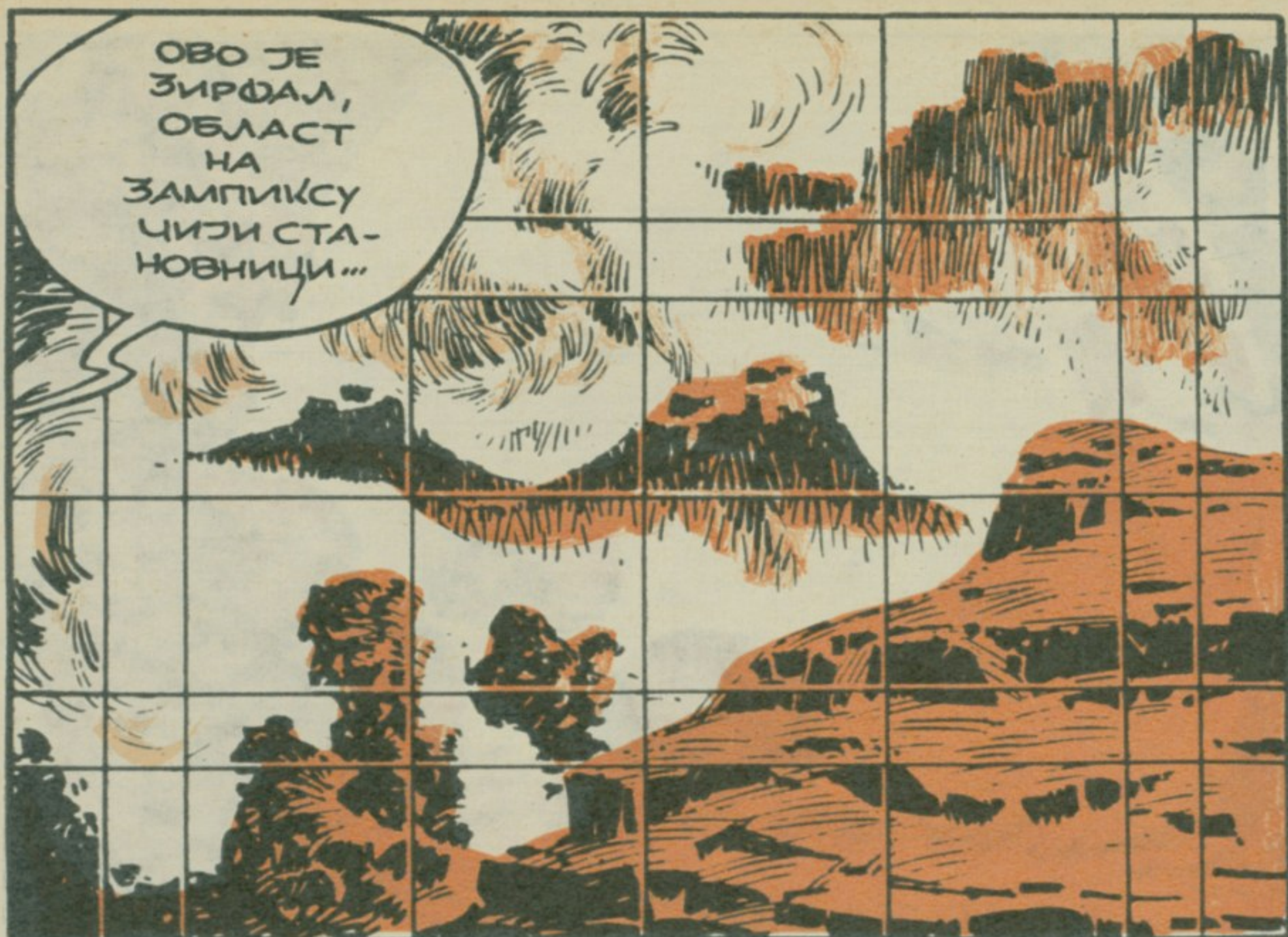

КРАЉИЦА
ВАС
ОЧЕКУЈЕ!
КРЕЉЕМО
ОДМАХ
ЗА
ЗАМПИКС
?

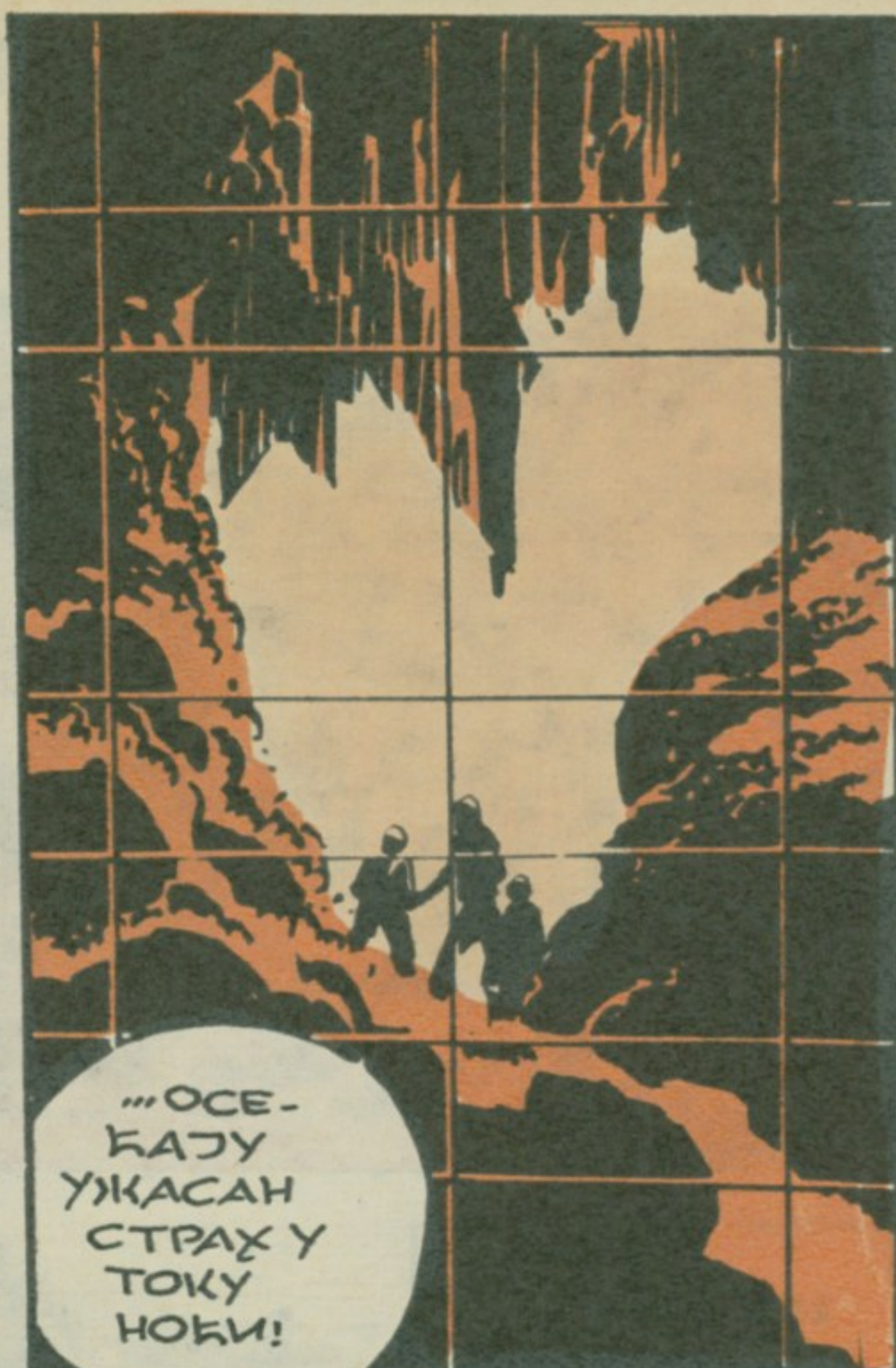

У МЕЂУВРЕ-
МЕНУ ПОГЛЕДАЈЕ-
ТЕ ФИЛМ О НЕОБИ-
ЧНИМ ДОГАЂАЈИ-
МА НА НАШОЈ
ПЛАНЕТИ
?

ОВО ЈЕ
ЗИРФАЛ,
ОБЛАСТ
НА
ЗАМПИКСУ
ЧИЈИ СТА-
НОВНИЦИ...

„ОСЕ-
ЋАЈУ
УЖАСАН
СТРАХ У
ТОКУ
НОЋИ!

СИГУРНО
ДА ПОСТОЈИ
НЕКО ОБЈАШЊЕ-
ЊЕ ЗА
ТО!

И МИ ТАКО МИСЛИМО!
УПРАВО СЕ ВРАТИЛА ЈЕД-
НА ЕКСПЕДИЦИЈА ИЗ
ЗИРФАЛА...

СТИГЛИ СУ У ГЛАВ-
НИ ГРАД ЗАМПИКСА...

ВАШЕ
ПРИСУСТВО
МЕ ОХРАБ-
РУЈЕ...

КРЕНУ-
ЋЕМО ОДМАХ
У ОБЛАСТ СТРА-
ХА, ПОКУШАЋЕ-
МО ДА ОТКРИ-
ЈЕМО
УЗРОК...

ОБАВЕСТИ-
ЋЕМО ВАС О
СВЕМУ
ЧИМ
СТИГНЕМО
У ЗИРБАЛ!

КРЕНУКЕ-
МО ЈЕДНИМ БРО-
ДОМ! ДРУГИ ЋЕ СЕ СА
АУТОМАТСКИМ
КОМАНДАМА ВРАТИ-
ТИ ДА ОБАВЕСТИ
ИНФИНТИТА УКО-
ЛИКО НАМ СЕ
НЕШТО ДО-
ГОДИ...

АЛТАР И АЛИНА СТИ-
ГЛИ СУ У ТАЈАНСТВЕ-
НУ ОБЛАСТ НА ЗАМ-
ПИКСУ...

ПОГЛЕ-
ДАЈ! ОГРОМ-
НА ПЕКИНА!
ПРЕТРАЖИ-
МО ЈЕ!

УКЉУЧИО
САМ АУТОМАТ-
СКУ ОДБРАНУ
БРОДА... ЗА
СВАКИ СЛУ-
ЧАЈ!

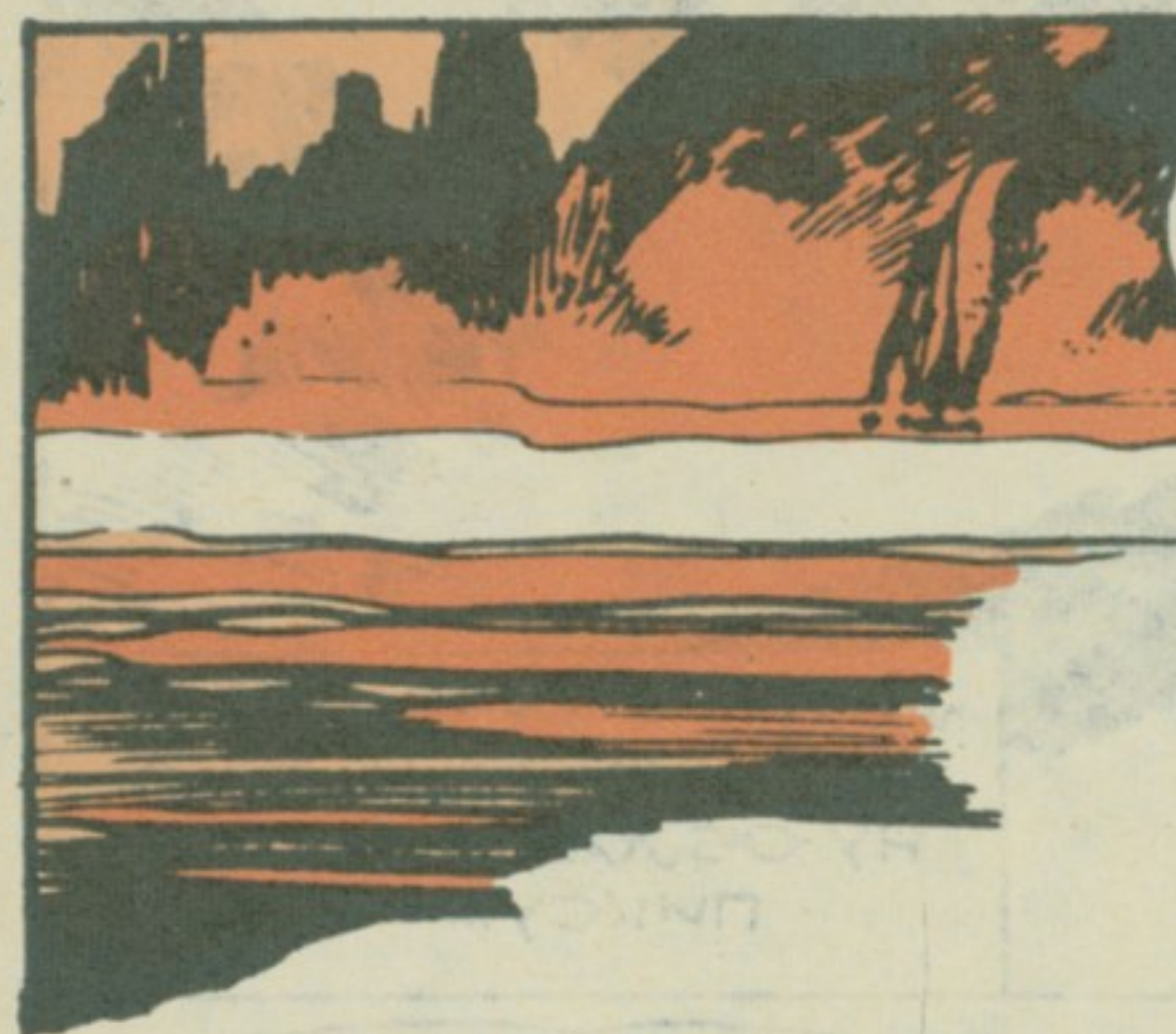

ПРЕТЕКА ТИ-
ШИНА ВЛАДА-
ЛА ЈЕ ЗИРФА-
ЛОМ...

МОЖДА ЈЕ ОВ-
ДЕ ЗАЛУТАЛА
ОНА ЕКСПЕДИ-
ЦИЈА СА ЗАМ-
ПИКСА, КОЈУ
ЈЕ ВЛАДАР-
КА ПОСЛА-
ЛА...

КРЕ-
НУЋЕ-
МО
ОВИМ
ХОД-
НИКОМ!

КАКО
ЈЕ
МРАЧНО!

ПРИ-
ПРЕМИ ПИШ-
ТОЉ, ДЛИНА...
КО ЗНА
ШТА
НАС ЧЕ-
КА!

ИЗ МРАКА ЈЕ
ИЗРОНИЛО
ОГРОМНО
ЧУДОВИШТЕ...

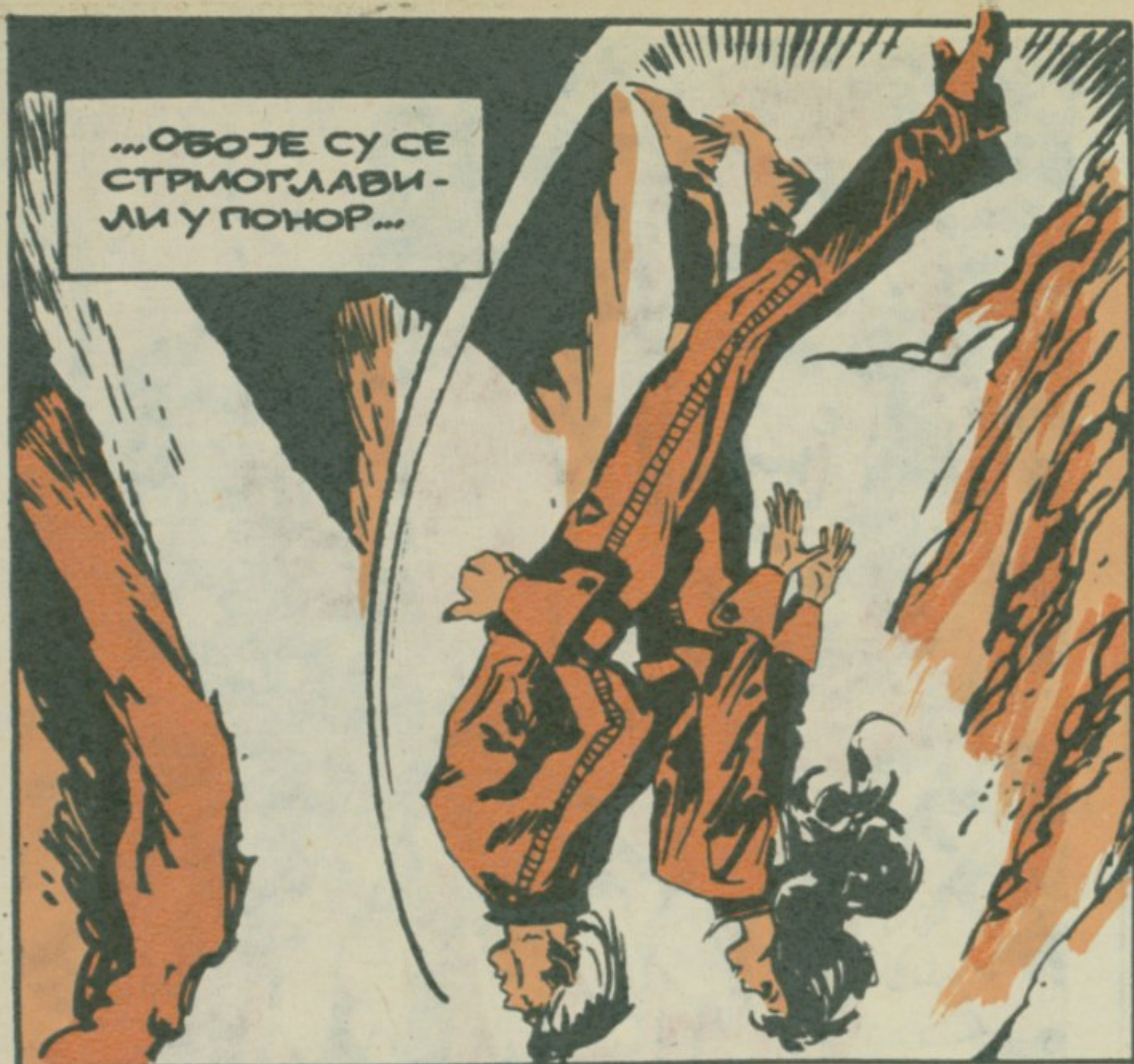
ШТА
ЈЕ
ОВО?

ПАЗИ,
НА-
ПАШЋЕ
НАС!

ДЛИНА ЈЕ
ОСЕТИЛА
НЕОПИСИВ
СТРАХ...

...ОБОЈЕ СУ СЕ
СТРМОГЛАВИ-
ЛИ У ПОНОР...

...КОЈИ РАНИЈЕ
НИСУ НИ ЗАПА-
ЗИЛИ.

ДА САМ
БАРИОНО
ЧУДОВИ-
ШТЕ
УНИШ-
ТИО!

НА
ВРЕМЕ
СИ ПРИТИС-
НУО ДУГМЕ
КОЈЕ
УСПОРАВА
ПАД,
АЛТАРЕ
?

КАКО
ТО ДА
ПИШТОЉ
НИЈЕ
ДЕЈСТВО-
ВАО?

ЗАР
ЈЕ МОГУ-
ЌЕ ДА ПОС-
ТОЈИ ТАКАВ
СТВОР? МИС-
ЛИМ ДА ЈЕ
ТО САМО УО-
БРАЖЕЊЕ
ИЗЛЗВАНО
ПРИЧАМА О
СТРАХУ...

АКО ЈЕ
ЗАИСТА ТА-
КО
БОРИЌЕ-
МО
СЕ
ХИПНО-
ЗОМ
!

ТАЧНО! ХИПНОТИ-
САЋЕШ МЕ И ОДВЕСТИ
ДО ОНЕ
УТВА-
РЕ
!

АЛИНА ЈЕ
ГЛЕДАЛА
АЛТАРА ПРАВО
У ОЧИ...

ПОДИ-
ГНИ СЕ
УВИС,
АЛТАРЕ!

СВУ СВОЈУ СУ-
ГЕСТИВНУ МОК
АЛИНА ЈЕ УНЕ-
ЛА У СВОЈ
ПОГЛЕД...

НАП-
РЕД,
АЛТАРЕ!
НАП-
РЕД!

ПО-
БЕДИ-
ЋЕШ!
ПО-
БЕДИ-
ЋЕШ!

ТИШИНА ПУНА
ИШЧЕКИВАЊА
ВЛАДАЛА ЈЕ
ХОДНИЦОМ...

АЛТАР СЕ
ПРИБЛИ-
ЖАВАО
УТВАРИ...

НЕ
БОЈ
СЕ! ЧУДОВИ-
ШТЕ НЕ ПО-
СТОЈИ
!

ОХРАБРЕН,
АЛТАР ЈЕ
ИШАО
НАПРЕД...

НИШТА
ТИ СЕ НЕЋЕ
ДОГОДИТИ...
ЧУДОВИШТЕ
ЈЕ САМО
ПЛОД СТРА-
ХА!

...И СТРАХ И
УТВАРА ОДЈЕДНОМ
СУ НЕСТАЛИ.

ПОБЕДИО
СИ, АЛТАРЕ!
НЕ ЗАДРЖА-
ВАЈ СЕ ВИ-
ШЕ!

УСПЕЛИ
СМО ДА
САВЛАДАМО
СТРАХ
!

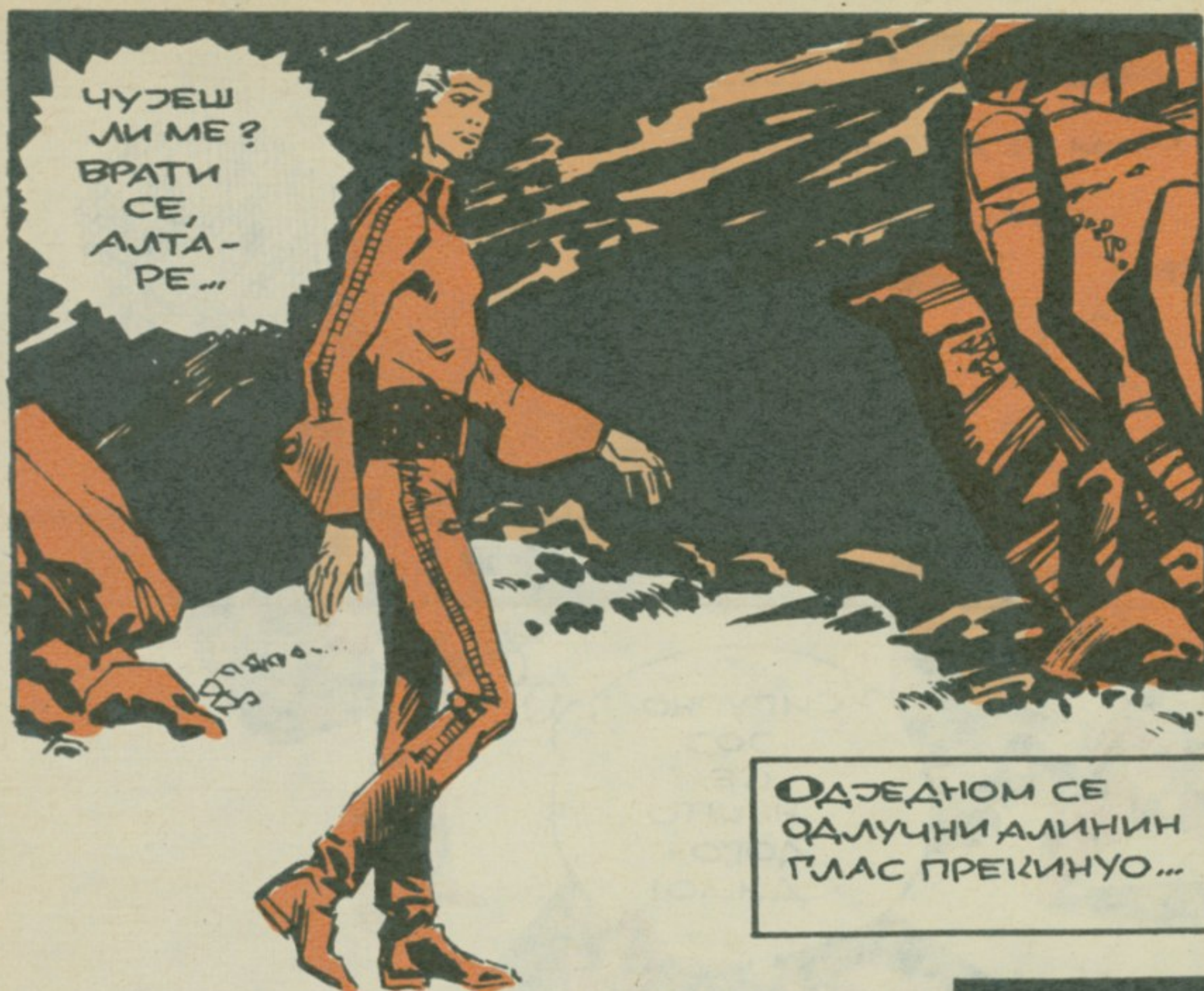

ОПАСНОСТ
ЈЕ
ПРОШЛА,
АЛТАРЕ
!

ЈАЛИ, ДА ЛИ ЈЕ ЗАИС-
ТА ПРОШЛА?

У ПЕКИНИ
НЕМА НИКОГ
СЕМ ТЕБЕ
И МЕНЕ "

ОДЈЕДНОМ СЕ
РАЛУЧИЛИНИН
ГЛАС ПРЕКИНУО...

У ТОМ ТРЕНУТ-
КУ...

ЧИМ ЈЕ ДОДИРНУО
ТАЈ АЛТАР СЕ
ОСВЕСТИО...

ЗАШТО
МЕ
АЛИНА
НИЈЕ
УПОЗО-
РИЛА
?

СИГУРНО
ЈОЈ
СЕ
НЕШТО
ДОГО-
ДИЛО!

ПРИТИСНУО ЈЕ
ДУГМЕ ЗА АНТИ-
ГРАВИТАЦИЈУ
И ПОДИГАО СЕ
УВИС.

ОВО ЈЕ
ЈЕДИНИ
ИЗЛАЗ...
АЛИ НЕ МО-
ГУДА ГА
ОТВОРИМ...

ОСЕЋАМ
НЕШТО
У ВАЗДУХУ!
ВЕРО-
ВАТНО
НЕКИ
ГАС
?

И ЕКСПЛОЗИВАН
ГАС ЗНАЧИО ЈЕ
СЛОБОДУ ИЛИ СМРТ!

СКА-
ФАНДЕР
ЌЕ МЕ
ЗАШТИ-
ТИ
ОД
ГАСА
!

ЕКС-
ПЛОЗИЈА
ГАСА ИЗБА-
ЏИЋЕ МЕ
КАО ИЗ
КАТАПУЛ-
ТА!

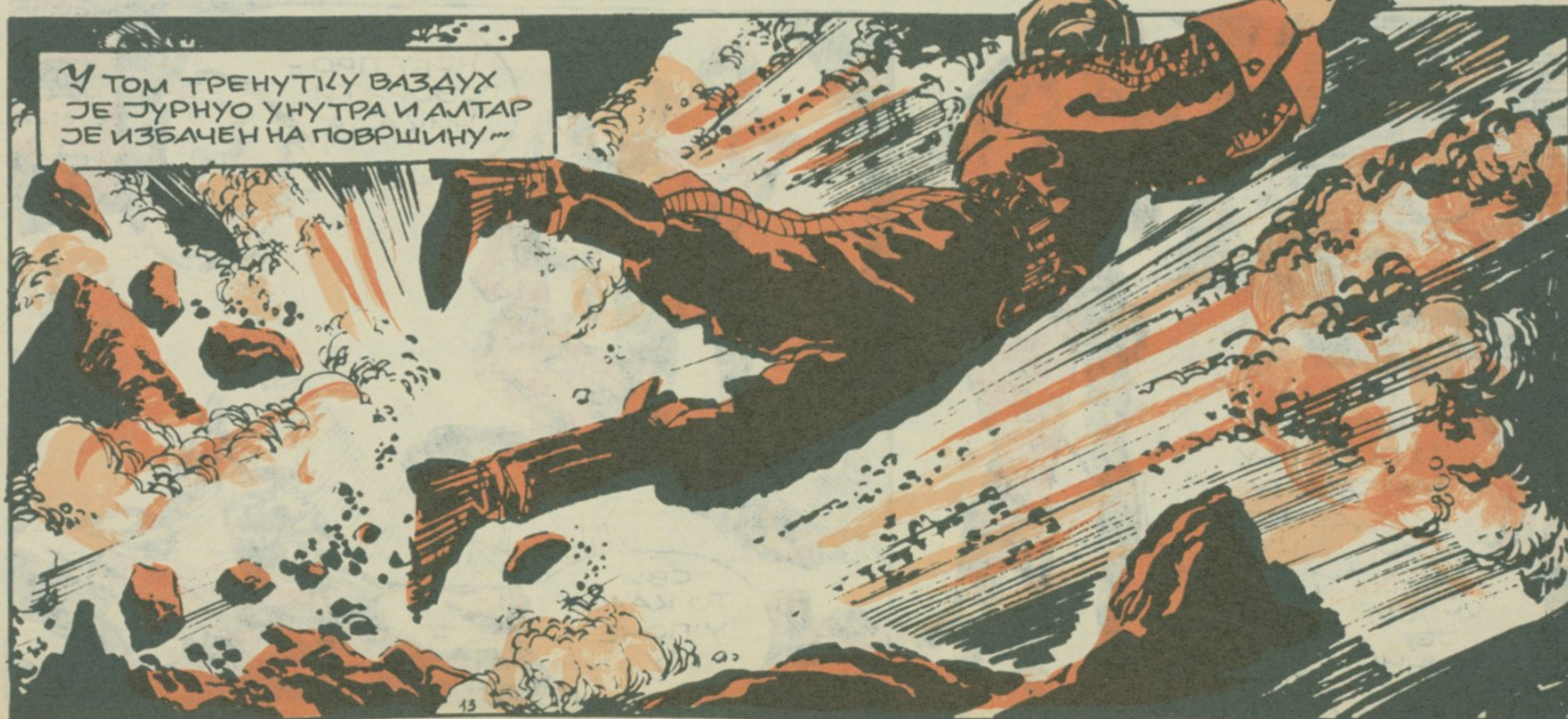
ОБЛАЦИ
ГАСА СУ
ОКО МЕНЕ!
МОРАМ
ШТО ПРЕ
ДА ИЗИЂЕМ
ОДАВ-
ДЕ!

УПОТРЕБИЋУ
ПИШТОЉ...

...СА
ТОПЛОТ-
НИМ ЗРА-
ЦИМА!

У ТОМ ТРЕНУТИКУ ВАЗДУХ
ЈЕ ЈУРНУО УНУТРА И АЛТАР
ЈЕ ИЗБАЧЕН НА ПОВРШИНУ...

А КАДА СЕ АЛТАР
ОСВЕСТИО...

ГДЕ ЛИ
ЈЕ
АЛИНА?

ПОДЗЕМНИ
ГРАД!

ОВО
ЈЕ ПРИЈА-
ТЕЉ НАШЕ
ЗАТВОРЕ-
НИЦЕ!

УХВАТИМО ГА!
ПРИНЦ ДАМАК ЊЕ
МУ ПРИРЕДИ-
ТИ
„ДОБРОДО-
ШЛИЦУ“

СТАНИ,
ПУЦАЋЕ-
МО!

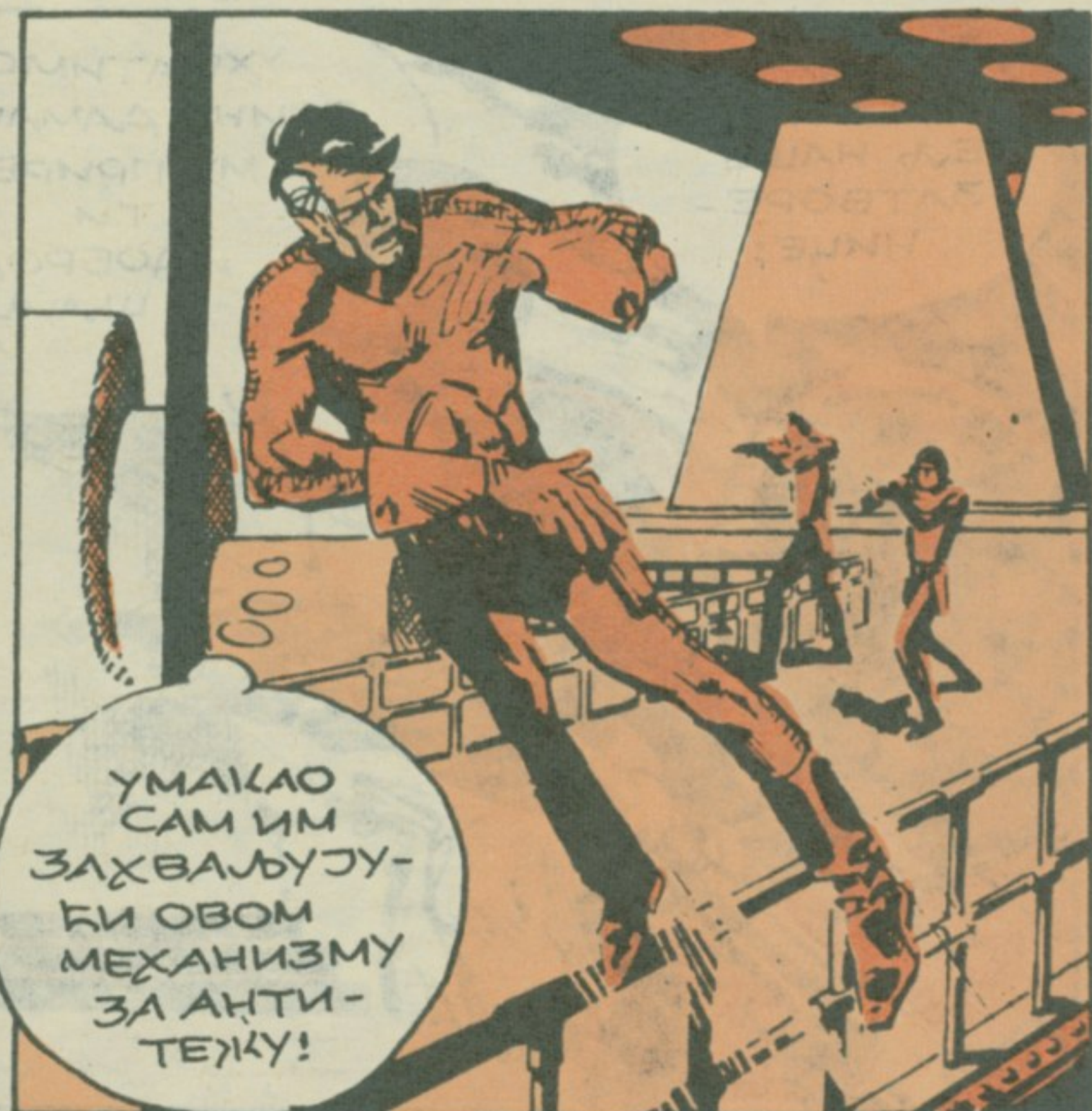
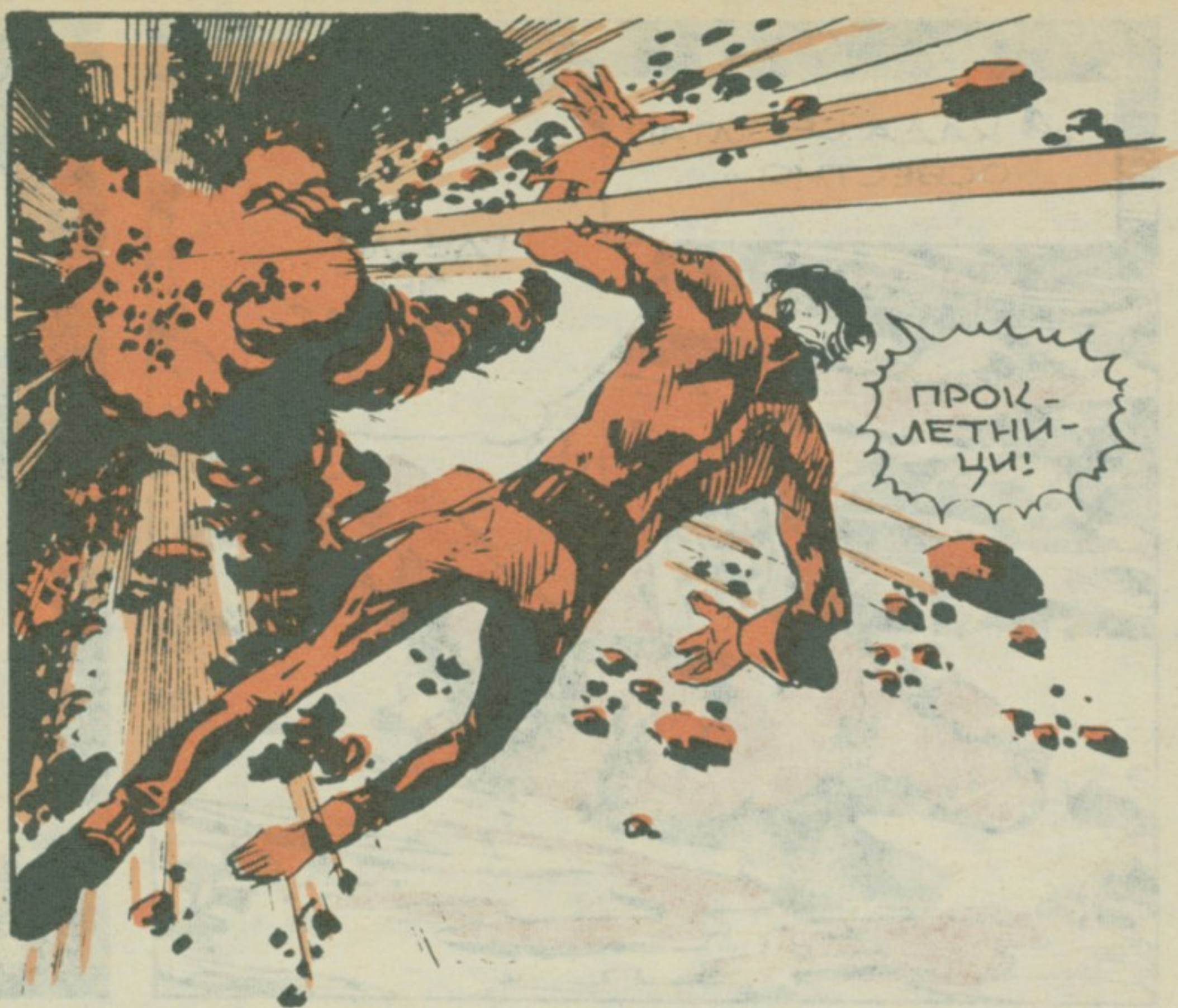
САКРИ-
ЋУ СЕ
У ОНОМ
ХОД-
НИКУ
!

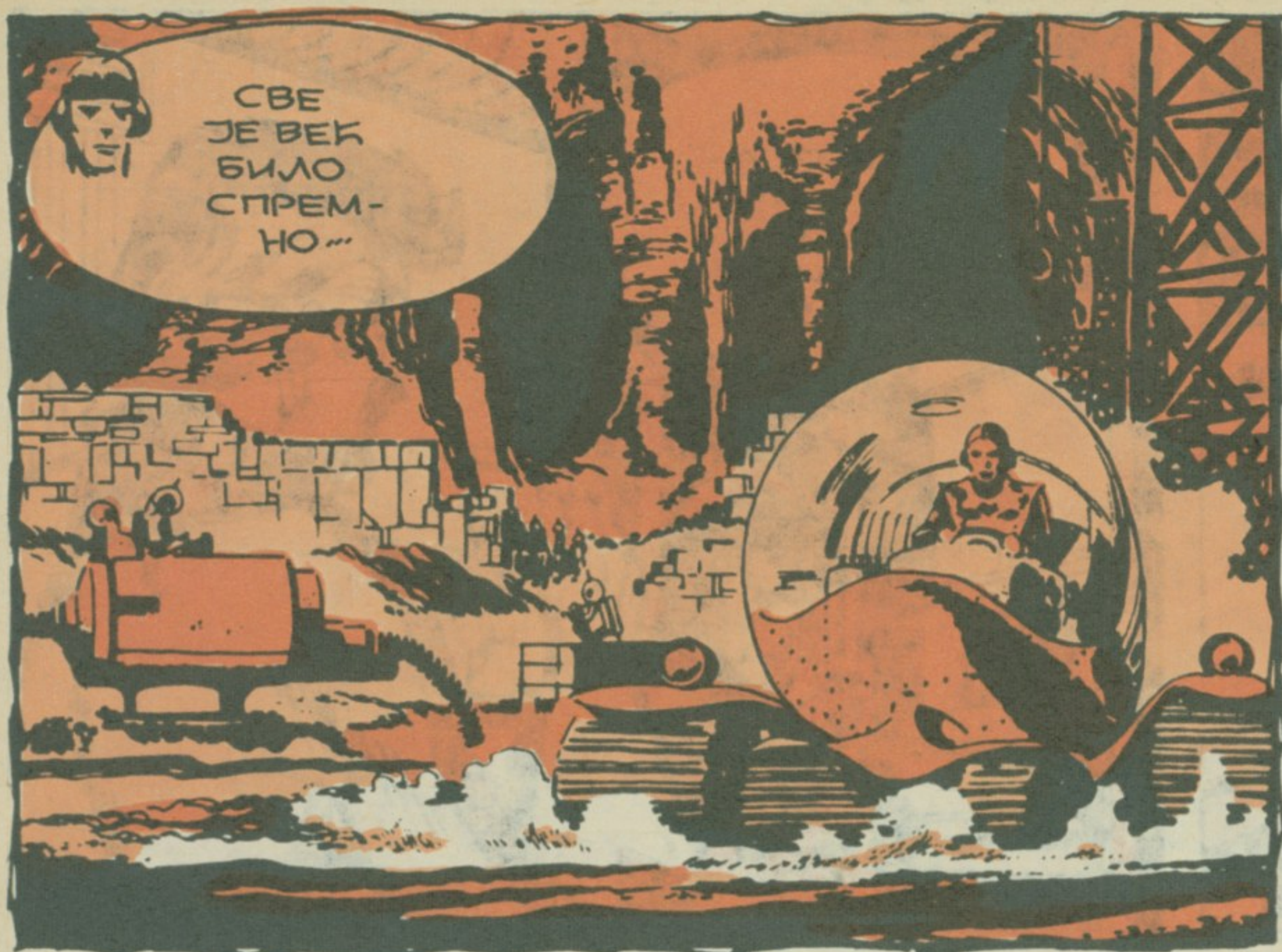
МЕ-
ТАЛНИ
ТУ-
НЕЛ
!

САМ
СИ
ОВО
ТРАЖИО...

СВЕ
ЈЕ ВЕК
БИЛО
СПРЕМ-
НО...

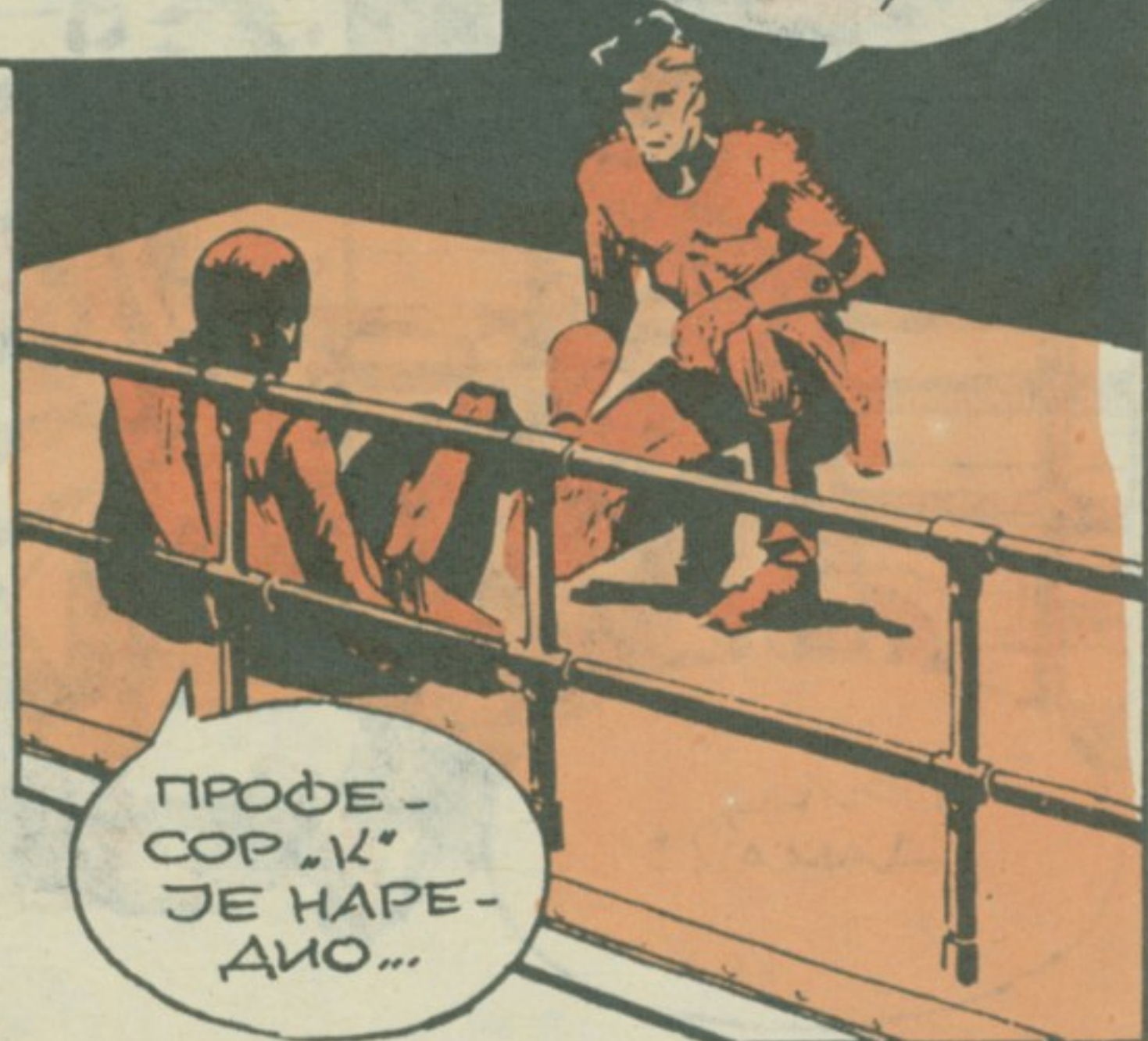
... ЗА ОСВАЈАЊЕ
ЧИТАВЕ
ПЛАНЕ-
ТЕ...

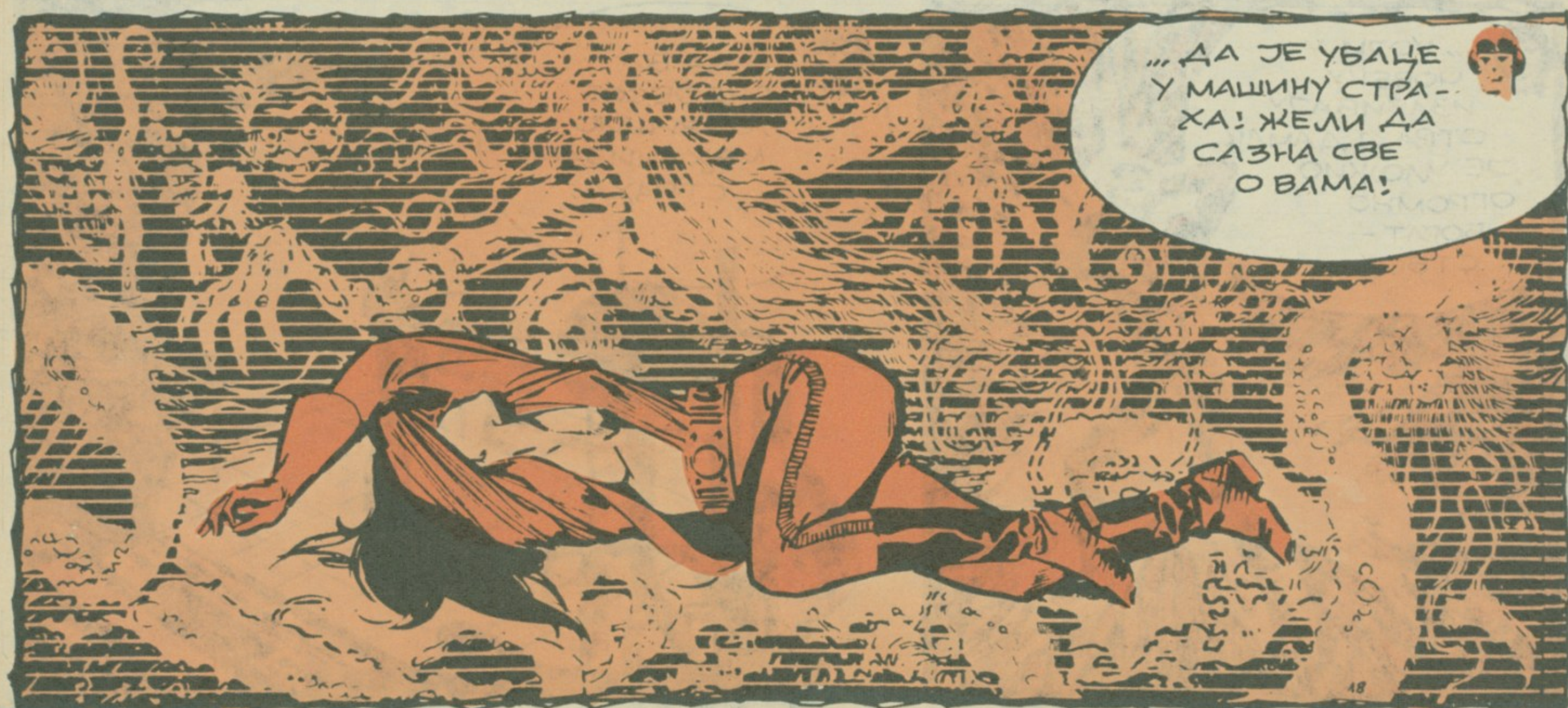
... КАДА СТЕ
СЕ ВИ ПОЈА-
ВИЛИ...

АЛИ АЛТАР
НЕ ЗНА
ЈОШ СВЕ...

ГДЕ ЈЕ
МОЈА
ПРИЈАТЕ-
ЉИЦА?

ПРОФЕ-
СОР „К“
ЈЕ НАРЕ-
ДИО...

... ДА ЈЕ УБАЦЕ
У МАШИНУ СТРА-
ХА! ЖЕЛИ ДА
САЗНА СВЕ
О ВАМА!

ЗА ТО
ВРЕМЕ...

ХАЈДЕ,
ДЕВОЈКО!
АКО ПРОГОВО-
РИШ, ОСЛОБО-
ДИЋУ ТЕ ОВОГ
УЖАСА...

ГДЕ СЕ
КРИЈЕ ТВОЈ
ПРИЈА-
ТЕЉ?

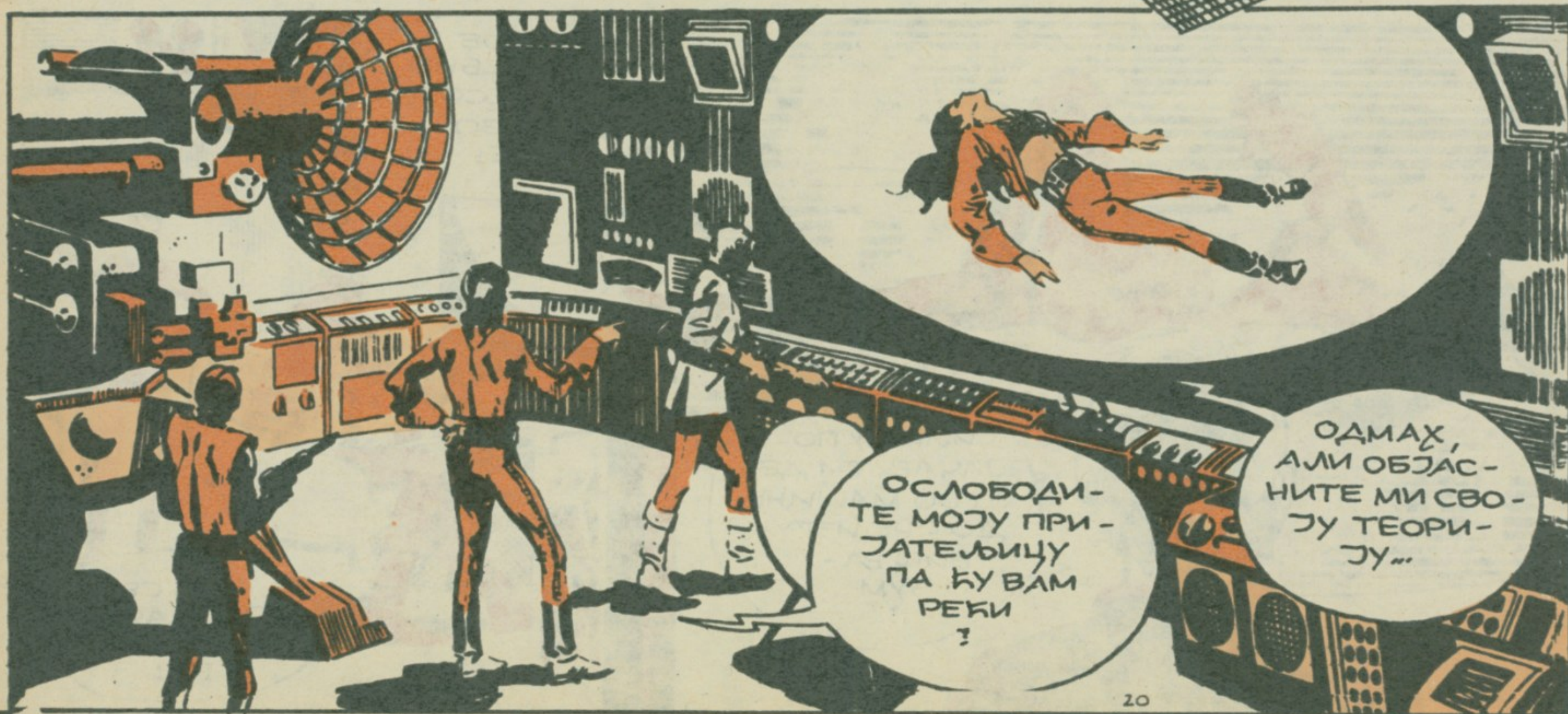
НЕ!
НЕ!

ЗА-
ШТО
СТЕ ДОШ-
ЛИ НА НА-
ШУ ПЛА-
НЕТУ?

НИЈЕ
ПОТРЕБНО,
ПРОФЕСОРЕ
"К"! ЕВО
МЕ!

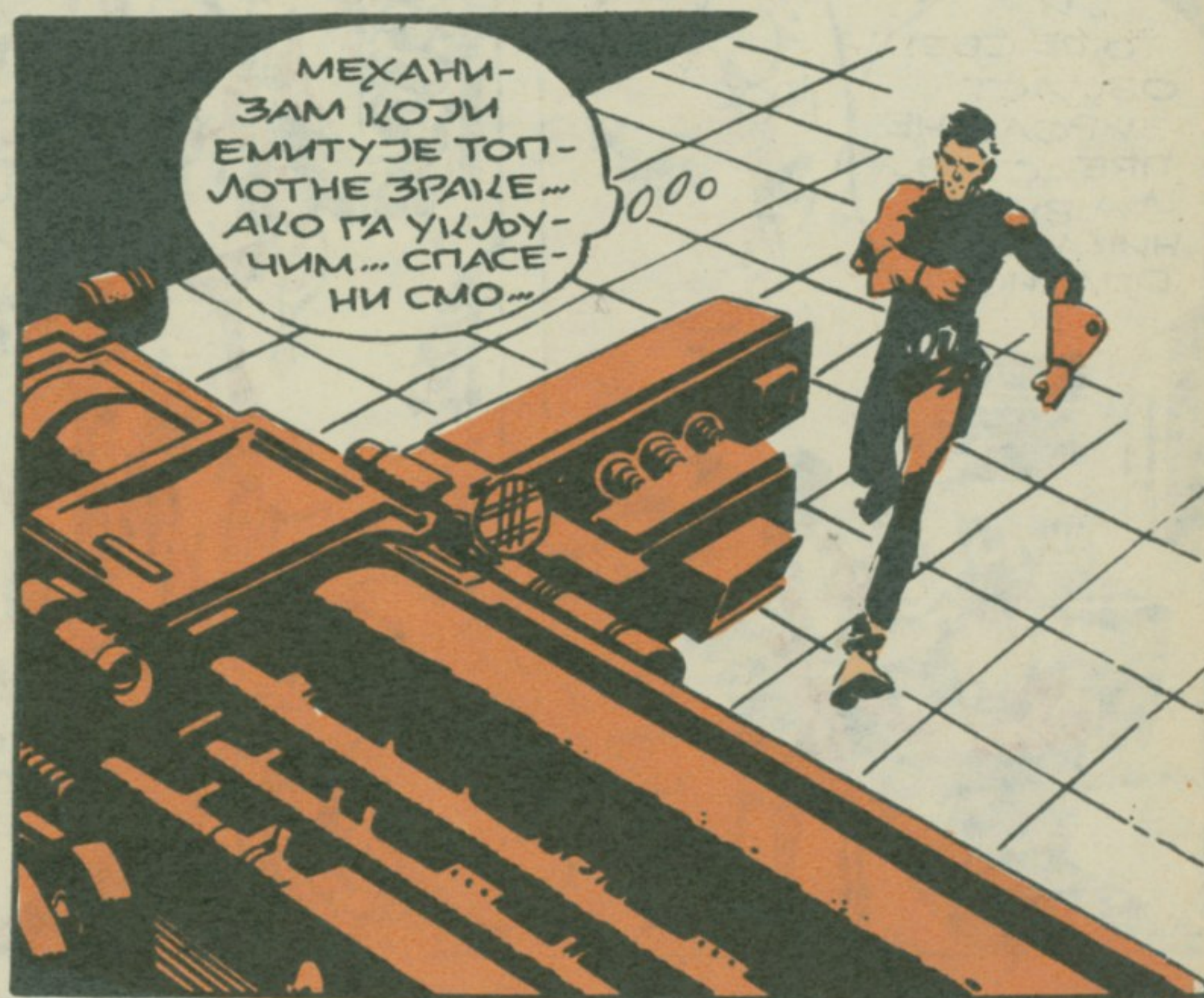
ГОВОРИ
ИЛИ ЋУ ПО-
ЈАЧАВАТИ ДЕЈ-
СТВО МАШИНЕ...
ДОК НЕ ИЗГУ-
БИШ РА-
ЗУМ
!

САМ СЕ
ПРЕДАО,
ПРОФЕСО-
РЕ!

ТОПЛОТНИ ЗРАЦИ УНИШТИЛИ СУ
ОНЕ КОЈИ СУ ЗАЈЕДНО СА ПРОФЕ-
СОРОМ „К“ СТВОРИЛИ МАШИНУ
СТРАХА...

ВРАТИ-
МО СЕ
НА ПОВР-
ШИНУ
!

... И
ТО ЈЕ СВЕ!
ОБЛАСТ
ЗИРФАЛ НЕ
ПРЕДСТАВ-
ЉА ВИШЕ
НИКАКВУ
ОПАСНОСТ
!

ХВАЛА
ВАМ, ИС-
ТРАЖИВА-
ЧИ СВЕ-
МИРА
!

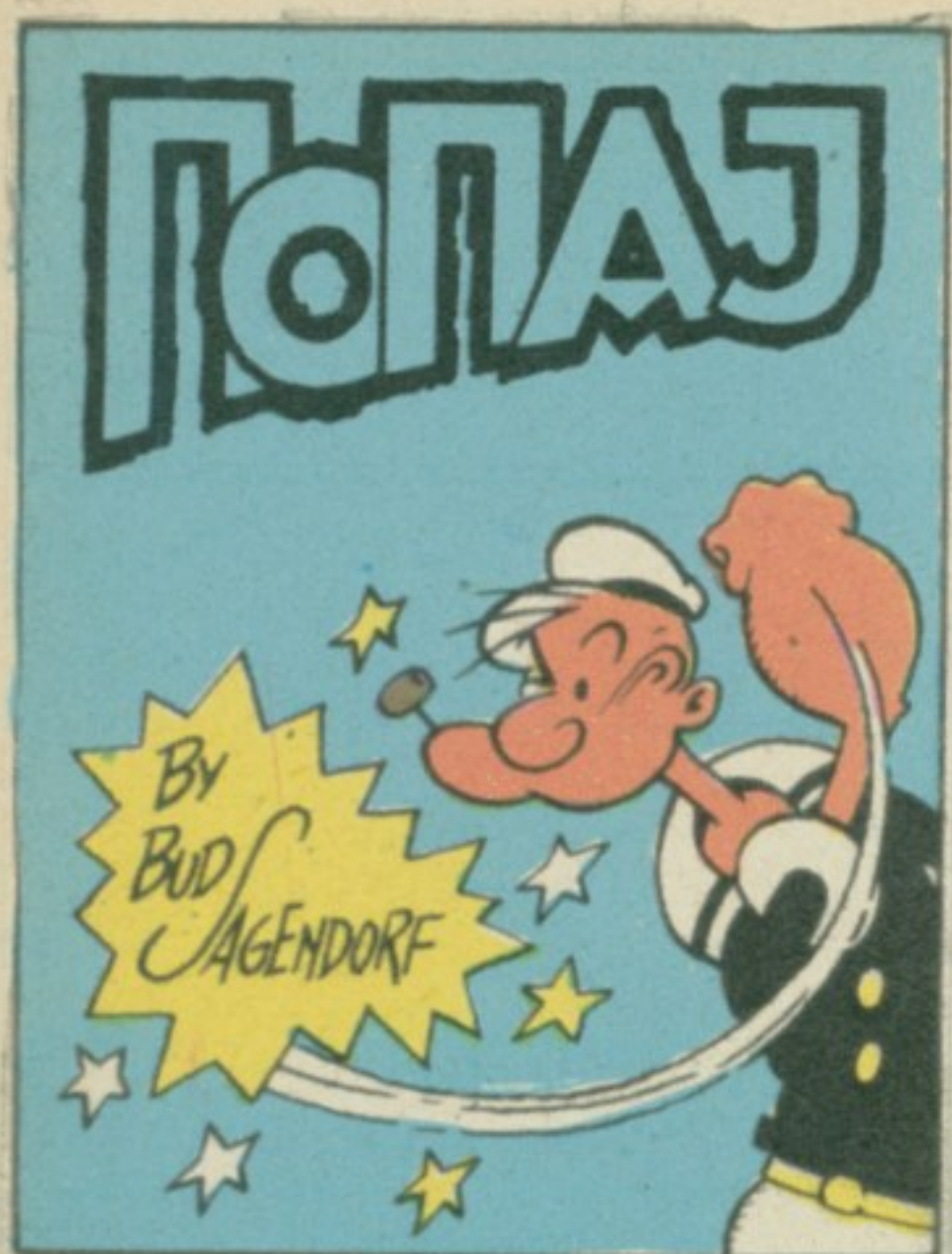
МНОГО
ВАМ
ДУГУЈЕМО,
ПРИЈА-
ТЕЉИ
!

ЗБОГОМ!
ОДЛАЗИМО
ДА СЕ ПРИ-
ДРУЖИМО
ИНФИНИ-
ТУ!

ДВА БРОДА СВЕ БР-
ЖЕ СУ СЕ УДАЉА-
ВАЛА ОСТАВЉУЈУ-
ЋИ ЗА СОБОМ ЗАМ-
ПКС...

КРАЈ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ПАРТИЗАНИ

УЧЕНИЦИ!

ЈЕСТЕ ЛИ УСПЕШНО ЗАВРШИЛИ РАЗРЕД?
АКО ЈЕСТЕ — ОЧЕКУЈТЕ ОД ШКОЛЕ И РОДИТЕЉА
НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН — КЊИГЕ!

ШКОЛЕ!

НАГРАДИТЕ СВОЈЕ УЧЕНИКЕ НАЈВРЕДНИЈИМ ПОКЛОНОМ — КЊИГАМА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ КЛАСИКА — БЛИСТАВЕ И ЗНАЧАЈНЕ СТРАНИЦЕ ИСТАКНУТИХ КЛАСИКА СВИХ НАШИХ НАРОДА — СВАКА КЊИГА САДРЖИ НЕЖНЕ НАПОМЕНЕ И ОБЈАШЊЕЊА, ЛИТЕРАТУРУ О ПИСЦУ И СТРУЧНИ ПРЕДГОВОР У КОМЕ СЕ ДАЈЕ САЖЕТ И ЦЕЛОВИТ ПРЕГЛЕД ЊЕГОВОГ РАДА

РОДИТЕЉИ!

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ:

1. ЈАКОВ ИГЊАТОВИЋ	35,00 динара
2. ПЕТАР КОЧИЋ	35,00 динара
3. СИЛВИЈЕ СТРАХИМИР
КРАЊЧЕВИЋ	35,00 динара
4. СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ	35,00 динара
5. АНТОН ГУСТАВ МАТОШ	35,00 динара
6. ВЈЕНЦЕСЛАВ НОВАК	35,00 динара
7. ЈОВАН СКЕРЛИЋ	35,00 динара

10. ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	90,00 динара
11. МИЛУТИН БОЈИЋ	70,00 динара
12. ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС	70,00 динара
13. СТЕВАН СРЕМАЦ	90,00 динара
14. ЈАНКО КЕРСНИК	90,00 динара
15. МИЛУТИН УСКОКОВИЋ	80,00 динара
16. КОЧО РАЦИН	70,00 динара
17. СРПСКА РЕАЛИСТИЧКА
ПРИПОВЕТКА	100,00 динара

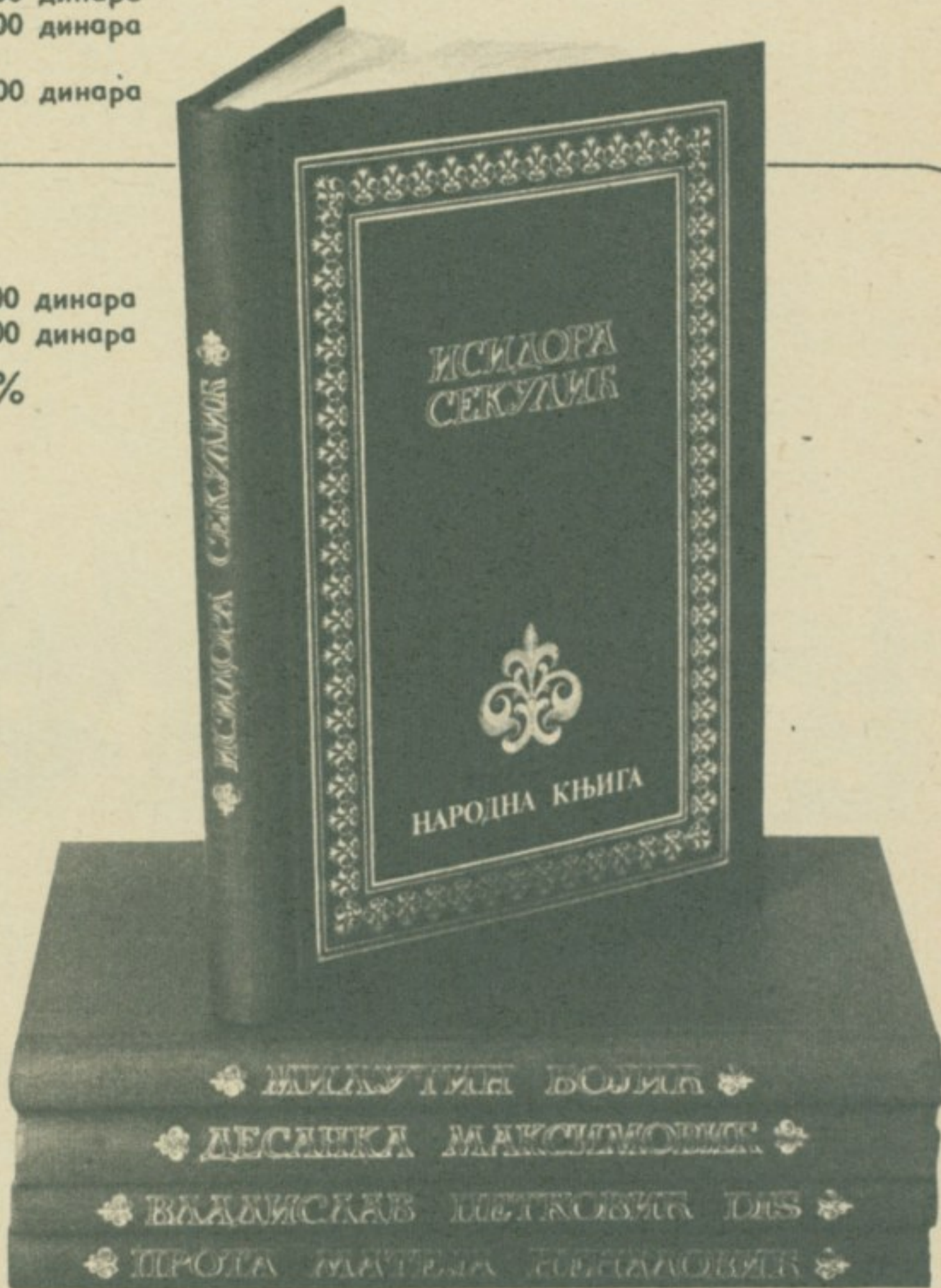
НАЈНОВИЈЕ КЊИГЕ ИЗ СЕРИЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ КЛАСИКА:

8. ПРОТА МАТЕЈА НЕНАДОВИЋ	70,00 динара
9. ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ	80,00 динара

ИЗБОР ИЗ ДЕЛА СВЕТСКИХ КЛАСИКА:

18. ИЗБОР ИЗ ДЕЛА
Ф. ДОСТОЈЕВСКОГ	35,00 динара
19. ИЗБОР ИЗ ДЕЛА Л. ТОЛСТОЈА	35,00 динара

ШКОЛАМА И УЧЕНИЦИМА ОДОБРАВАМО ПОПУСТ ОД 20%

УСЛОВИ КУПОВИНЕ:

Цела серија од 17 књига Библиотеке ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ и две књиге ИЗБОР ИЗ ДЕЛА Ф. ДОСТОЈЕВСКОГ и Л. ТОЛСТОЈА при куповини за готово дају се са 20% попушта.

Свака књига купљена и појединачно за готово даје се са 20% попушта.

Куповина на отплату не повлачи попуст, а најкраћи рок отплате је 6 месеци, најдужи 12 месеци, најмања месечна рата је 50,00 динара.

ИП „НАРОДНА КЊИГА” — БЕОГРАД, ШАФАРИКОВА 11 НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем следеће књиге из предњег списка, и то под редним бројем:

(навести редне бројеве књига које се наручују).

А. — КЊИГЕ КУПУЈЕМ ЗА ГОТОВО — и платићу поштару кад ми књиге уручи, по одбитку 20% попушта од целе суме;

Б. — КЊИГЕ КУПУЈЕМ НА ОТПЛАТУ — и цело износ наручених књига платићу у _____ месечних рата по _____ динара, с тим што ћу прву рату

од динара _____ платити поштару кад ми књиге уручи, а остале рате до истека исплате плаћаћу до сваког 5-ог у месецу.

Књиге ми пошаљите на адресу СТАНА — ПРЕДУЗЕЋА:

(Презиме, очево име и име)

(Адреса стана: поштански број, место, улица и број)

(Назив предузећа — установе и адреса)

(Место и датум)

(Потпис купца)

(Овера предузећа-установе за купце на отплату — печат и потпис овлашћеног лица)

(Бр. л. к. и где је издата)

Пензионери при куповини на отплату прилажу претпоследњи чек од пензије. У случају спора надлежан је / општински суд у Београду.

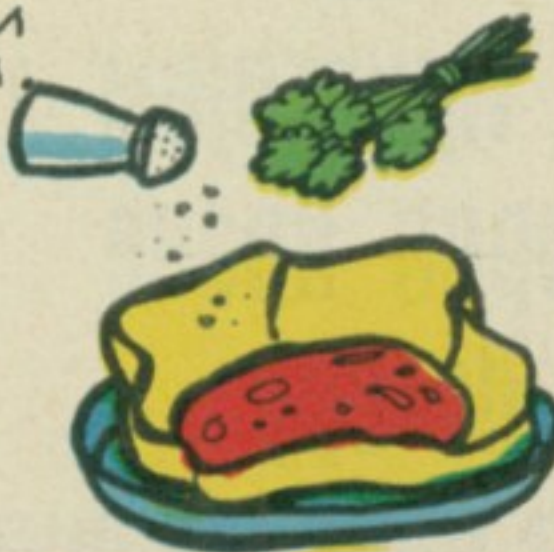
1. ШНИЦЛА НА СПРАТ

ИЗЛУПАЊУ СВИЊСКУ ШНИЦЛУ ПОСОЛИТЕ И ПОВИБЕ-РИТЕ ПО УКУСУ. БАЦИТЕ ЈЕ НА ВРЕО БУТЕР САМО ТОЛИКО ДА ОДОЗГО ПОРУМЕНИ. ЗАТИМ СТАВИТЕ ШНИЦЛУ НА ВЕЌЕ ПАРЧЕ АЛУМИНИЈУМСКЕ ФОЛИЈЕ, ПОКРИЈТЕ ЈЕ ПАРЧЕТОМ ШУНКЕ, А НА ШУНКУ СТАВИТЕ КО-МАД КАЧКАВАЛА, ПА СВЕ ТО ПРЕЛИЈТЕ

СА ДВЕ КАШИ-ЧИЦЕ БЕЛОГ ВИНА.

КАД ЦЕЛУ ШНИЦЛУ ЗАВИЈТЕ У ФОЛИЈУ И СТАВИТЕ У ПЕЊИЦУ ДА СЕ ПЕЧЕ ПОЛА САТА НА ЈАКОЈ ВАТРИ. КАД ЈЕ ГОТОВА, ПОСПИТЕ ЈЕ АЛЕВОМ ПАПРИКОМ И ИСЕЦКАНИМ ПЕРШУНОМ.

2. ТАРА-ТОР

ОМУШТИТЕ СВЕЖЕ КРАСТАВЦЕ И ИСЕЦКАЈТЕ НА ТАЋЕ КОЛУТОВЕ. У ЧИНИЈУ УСПИТЕ 2 ДО 3 ЧАСЕ КИСЕЛОГ МЛЕКА (КРАВЉЕГ ИЛИ ОВЧИЈЕГ), ПОСОЛИТЕ, А ОНДА ДОДАЈТЕ КРАСТАВЦЕ КОЈЕ СТЕ ВЕЌ ИСЕЦКАЛИ. АКО ВОЛИТЕ...

... МОЖЕТЕ ДА СТАВИТЕ И МАЛО БЕЛОГ ИСЕЦКАНОГ ЛУКА.

ПРЕ НЕГО ШТО ГА ИЗНЕСЕТЕ НА СТО, ДОБРО ГА ОХЛАДИТЕ У ФРИЖИДЕРУ.

КОХ ОД ГРИЗА

ПЕНАСТО УМУТИТЕ 4 ЦЕЛА ЈАЈЕТА И 4 ВЕЛИКЕ КАШИКЕ ШЕЌЕРА. ЗАТИМ У ТУ МАСУ ДОДАЈТЕ 6 КАШИКА ГРИЗА. ШЕРПУ ОД 2 ЛИТРА НАМАЖИТЕ УЉЕМ, ПОСПИТЕ БРАШНОМ САМО ТОЛИКО ДА СЕ УХВАТИ ЗА УЉЕ, ПА У ЊУ СИПАЈТЕ УМУКЕНУ МАСУ.

ПЕЦИТЕ ЈЕ У ПЕЊИЦИ ПОЛА САТА НА СРЕДЊОЈ ВАТРИ.

УКУВАЈТЕ ЛИТАР МЛЕКА И 6 КАШИКА ШЕЌЕРА И 1 ВАНИЛИН ПРАШАК. КАД ЈЕ КОХ ПЕЧЕН, ПРЕЛИЈТЕ ГА СКУВАНИМ МЛЕКОМ И КАД СЕ ОХЛАДИ, СТАВИТЕ ГА У ФРИЖИДЕР.

РИЈАТАН РУЧАК!

Последњих дана априла, док је чукотска тајга сва жуборила од првих потоци отопљеног снега и кад су у стаду ирваса стигла на свет прва ланад, појавила се и она — опасна вучица. Била је тако дрска да је знала усред бела дана да се дошунђа до стада, дограби прво лане и нестане. Као да је у земљу пропала.

Прошле су пуне три недеље док пастири нису уз помоћ овчарских паса открили логу ове разбојнице. Најчуднију коју су до тада видели. Налазила се на самом врху потпуно голог брда које је било тако високо и стрмо да је псима док су се испели на њега избила пена на уста. Истина, они су и раније долазили до овог места кидисали према брду, али су их чобани одвраћали сматрајући да греше. Који би вук, па био он најглупљи на свету, изабрао за логу такво једно упадљиво место? А у ствари, био је то изванредан стратегијски положај: одозго с висине, иза великог камена обраслог маховином — одличан поглед, а у подножју брда — прави лавиринт јаруга. Вучица је улазила с једне стране брда у логу а излазила с друге и непримећена стицала на врх брда.

Али, овог пута сама је себе издала.

НИЈЕ БИЛА ГЛУМИЦА

На бесно лајање паса, из јазбине се зачуло мукло завијање. Мора да је била млада, неискусна. Јер, кад се нађе у опасности, вук се или притаји, ако има где да се сакрије, или се баци на земљу и прави мртав. Он можда од страха стварно и обамире и то до те мере да уопште не осећа бол. Таквог вука можете ударати колико хоћете, он ни ухом неће мрднути.

...У логи на врху брда чобани су нашли два вучића и једну малу вучицу. Али, узели су само једно штене и то мушко. Јер, вучицу, је чак и кад се узме док је још слепо и бесловесно биће, готово немогуће дресирати. И онда кад се чини да је постала „домаћа“, она ће се ипак раније или касније потрудити да побегне. И ништа је више не може вратити људима. Сем кад дође да украде овцу.

Вучић је нешто сасвим друго. Он се може веома успешно припитомити и тада од мале звери постаје добродушна животиња која је чак и умиљата али у исто време и неустрашива. Такав вук готов је да изврши сваку наредбу господара и пође за њим и у ватру и у воду, мада се зна да се вукови много боје ватре, а на води су далеко од неке сигурности.

Чобани су још знали да припитомљени вук најчешће остаје веран човеку до краја живота и да уз то даје изванредно потомство. Њихова су штенад по својим особинама и изнад ву-

кова и изнад паса! Зато су и понели малог вучића и отхранили га. Е, кад је овај вук порастао, постао је отац јунака наше приче — Горана.

ДЕЧАК И ПАС

Кад се геолог Степан Оноприенко вратио са далеког севера кући у Кијев, донео је са собом у картонској кутији и једно лепо округло штене од два месеца. Био је то мали Горан и Степан га је веома волео. Али, ускоро је куче за њега постало превелика обавеза и он је одлучио да га поклони једном дечаку — Ољесу Зарудном. Није могао учинити ништа боље.

Ољес је још као мали дечак сањао да има пса вучјака кога ће дресирати и кад порасте и дође време да служи војску пријавити се да заједно са њим служи на граници. Наравно, у кући нико осим њега није вероватно да ће то тако бити, али Ољес је био изванредно упоран дечак и његова маштања су се ипак остварила.

По други пут Ољес је имао срећу када се пријавио у војни одсек: капетан који га је примио провео је много година на крају северу и одлично се разумео у псе. За границу је добар и обичан овчарски пас, али север, где владају љути мразеви и бесне снежне олује, тражи специјалне псе, издржљиве као поларни вук, а јаке као коњ.

Чим је видео Горана, капетан је одмах схватио да

СИШНВ

— Пристајем да Горан крене у потеру за кријумчарима — рекао је младић — али само под једним условом — да иде потпуно сам!

овај пас може, ако затреба, да замени целу запрегу. Горан је тада имао већ три године. Био је снажан, боје дима, и, што је ретко код његове пасмине, красио га је раскошан бели реп као у поларне лисице. Уши црне, као зифт, увек су му набуљене... Међутим, то није било све. Горан је за собом имао завршену школу. У његовом сведочанс-

тву стајало је да је наследио њих вука који је далеко осетљивији него код већине овчарских паса, да може да осети траг стар три дана и да је у стању да веома брзо открије све врсте смицалица и лукавства које би му поставио онај кога прати.

Два „регута“ капетан је упутио на Камчатку. И није се преварио. Ускоро су сви на овом далеком полуострву знали за Горана.

КУЦНИ КАД СЕ СМРЗНЕШ

Једног дана граничарима су се обратили сељани из оближњег насеља. У снажној олуји нестао је млади пастир Николај Кеукај. Цело село га је тражило, али нико није успео да пронађе никакав траг. У спасилачку екипу ушли су и Ољес и Горан који тек што су завршили обавезну обуку за граничаре.

Од централне фарме јелена стигли су ципом на пашњаке, удаљене добрих две стотине километара. Ту су били принуђени да остану у пастирској брвнари јер је почело да се смржава а мећава се поново дизала.

— Није нам успело, стари, — потапшао је Ољес

Горана по ушима. — Треба чекати јутро. Шта је, ти се не слажеш?

Горан се, изгледа, заиста није слагао. Узнемирено је скичао и вукао господара зубима за рукав.

— Ти си полудео, мећава је — намрштио се Ољес. Али, Горан се није дао смирити. Он је одлично разликовао кад је његов господар стварно љут а кад се само прави.

— Е па добро, јуначино, — насмејао се Ољес. — Кад си тако врућ, изволи прошетати. — Отворио је врата и пустио га на улицу. — Кад се смрзнеш, куцни — викнуо је за њим.

Али, ускоро се Ољес покајао.

Сву ноћ је иза зидова брвнаре завијала мећава а у том паклу, ко зна где, лутао је Горан. Ољес је био више него сигуран да се он неће смрзнати у својој бунди, нити да ће залутати. Лежећи у постељи пребацивао је себи нешто сасвим друго.

НЕОБЈАШЊИВ СЛУЧАЈ

Ољес одавно више није био лаик кад су у питању пси и врло је добро знао да је немогуће сакрити сво

Он несталог пастира није познавао али је добро запамтио мирис крзнене јакне коју је Ољес узео из младићеве куће и у ципу је све време држао на коленима. Пас је схватио да је узнемиреност његовог господара везана за тај мирис и њега је тражио.

Горан се вратио тек сутрадан у једанест сати. Жив и здрав. Са полусмрзнутим човеком на леђима! Чудно, мада је одрастао у граду и никад није могао да види како вуци преносе терет, он пастира није довукао као пас у зубима већ као прави вук — на леђима.

Касније је утврђено да је Горан нашао пастира на око седам километара од брвнаре, под гомилом снега дебелом преко пет метара!

Николај је на скијама обилазио стадо трудећи се да искупи ирвасе у једну заветрину јер је почињала мећава. Одједном, снег се под њим провалио: у брзој вожњи није приметио да је стао на ивицу једне јаме. Падајући повредио се и сам се из рупе није могао извући. Што се тиче помоћи са стране — коме би пало на памет да га тражи под снегом дебелом пет метара? Да га није открио Горан сигурно би се смрзнуо.

А како га је пас осетио и, што је још важније, на који га је начин извукао из ове провалије, то нико није могао да објасни.

ВУКА

је расположење од њих. Јер у зависности од тога како је човек расположен, његов мирис се мења, а пас без грешке све то примећује. Он тачно разликује мирис радости и страха, смирености и узбуђења, жалости, љутине, мучине и многих других расположења које ни човек не примети одмах.

Тако је и Горан још док су напуштали пограничну територију осетио да је његов господар узнемирен. Затим, тамо на пашњацима, код Ољеса се уз бригу појавило и сажалење. На крају дошао је и немоћан бес што се спушта ноћ и почиње мећава. То је узнемирило и Горана. Био је нестрпљив да што пре почне да ради да би умирио господара и да би господар био њиме задовољан.

„А ја сам му — пребацивао је себи Ољес — иако сам приметио у каквом се стању налази, дозволио да изађе напоље. Моју шалу он је схватио као подстрек“.

И, тако, док се младић превртао у постељи, верни пас гоњен жарком жељом да изврши задатак постављен њему и његовом господару кренуо је у потеру.

Али, све су то биле само претпоставке које је тек требало доказати.

У потеру је кренуо цео погранични одред са псима. Међутим, изгледа на успех били су мали. Задатак је био више него тежак. Од тренутка кад су се гњурци појавили, па до потере прошло је неколико дана. Док су радници стигли до граничара, док су их ови саслушали, док се све повезало, па граничне групе стигле на место... Где су за то време не стали људи-жабе, колико су далеко одмакли и у ком правцу. Није било одговора на сва ова питања.

На истоку се нису појавили. Тамо је море. А на југу, северу и западу — непрегледно пространство тајге. Уз то, све је пливало у води, потоци су се у долинама излили, мочварна третишта нарасла, барице се претвориле у баруштине. Вода је спирала и прогутала све мирисе. А и које мири се уопште да траже? Да би пас разумео шта се од њега тражи и да би могао да нађе траг, најпре му треба да ти да ољуши како он мирише. Али, за то је потребно имати нешто што су људи-

мириса крзнене винђаке. Можда парче обичне гуме це за њега није предмет без везе...

ПОСЛЕДЊИ ЗАГРЉАЈ

У то време, а догађај се одиграо 1952. године, лака гњурачка одела правила су се углавном од гуме и сигуно је да су сву опрему негде закопали. Такве ствари ни ко није луд да баца у воду, поготово не у пролеће кад бујица избацује чак и камење на обалу. То би значило оставити трагове и оптужити сам себе...

Одмеривши све разлоге „за“ и „против“, командир се најзад окренуо према Ољесу и рекао кратко:

— Добро!

Мада ситуација није била баш много весела, граничари нису могли да се не насмеше слушајући како Ољес издаје последња упутства Горану:

— Знам да није баш много лепо што те шаљем самог — говорио је тихо младић псу грлећи га — али, ја те молим да и ти схватиш. Ствар је хитна а ја бих се само вукао за тобом

ђе очи с жућкастим тачкицама гледале су напред, на прегнуто и опрезно и у њима сада није било оне уби чајене доброте и несташне нестрпљивости. Не, Горан се није бојао и у влажан честар шуме ушао је не ко лебајући се. Нешто му је говорило да га чека борба.

НИЈЕ ИЗДРЖАО

...После три и по сата обустављено је претраживање тајге. Горан је пронашао гњурачку одела! Откопао их је под корењем једне старе брезе. И већ у зору следећег дана довео граничаре до забачене ловачке колибе у којој су безбрижно спавала два опасна кријумчара.

Изненађени нису стигли ни да пруже отпор и за граничаре цео случај је завршен прилично лако. А за Горана? Кад су свезали криминалце, он се изненада пружио по поду и жалосно зацвилео.

Сви су схватили: за Горана је ова акција била тежак испит, двобој с интелигенцијом људи, с њиховом лукавошћу. Он је по-

— жабе дотакли. А где наћи то нешто.

Граничари су одлучили да прочешљају тајгу, метар по метар.

Тада је Ољес предложио нешто чудно.

— Сви костими гњурача су гумирани — то вам је тај мирис. Дамо псу да помирише парче обичне гуме и напред. Нека тражи гуму. Наћи ћемо костиме, а онда је лако. На њима је мирис људи. Ја вам гарантујем да ће Горан успети да нађе гњурачко одело. Али, дозволите му да ради сасвим сам.

Сви су ћутали.

Ћутао је и капетан. Тако се иначе не ради. Кад је потера, пас мора да има водича. Али, зар Горан није сам самцит пронашао изгубљеног пастира на основу

као приколица и сметао ти. Ти ћеш се сам боље снаћи. И, молим те, чувај се. Је ли у реду, момак?

Горан је махао својим снежнобелим репом, умиљато истезао врат и тихо скичао. Изгледало је да га никаква сила не може одвојити од господара. Али, било је довољно да Ољес каже:

— А сада иди, Горане, иди, стари! — и пас се истог часа тргао. Као да се у њему нешто пресекао. То је сад био неки други Горан — строг, напет као опруга, готов да крене у потеру и борбу.

Тешко је рећи колико је пас разумео и како је он примио овај задатак али било је јасно да није ишао да тражи једноставно мирис мртве гуме. Он је осећао да је за тај мирис везана опасност. Његове сме-

бедио, али више није имао снаге и молио је за заслужен одмор.

После овог догађаја Горан је стекао глас најбољег пса граничара на Далеком истоку. И ниједном после тога није дозволио да се људи у њега разочарају. Само захваљујући њему ухваћени су многи преступници, али он је тражио и изгубље не у тајги и тундри и, скроман, често тегио у запрези као обичан пас за вучу. Волели су га али је имао и смртне непријатеље — опасне криминалце које је прогонио.

Имао је шест година кад је пао од метка једног провалника.

Али, на Камчатке нису заборавили овог пса.

Он јесте био син вука, али је цео свој живот поконио људима.

Александар Иванченко

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СИРОТИ
БУМ-
БУМ!
ИЗГАЗИ-
ЋЕ ГА!

НЕ, МАЈК...
ИМАМ
ПРЕДОСЕ-
ЋАЊЕ...

... ДА
СЕ
СКЛОНИО
У ОНАЈ
РОВ!

БУМ-
БУМЕ!

ЖИВОТИЊЕ
СУ ПРОШЛЕ,
БУМ - БУМЕ!
СТАМПЕДО
ЈЕ ПРОШАО!
ЧУЈЕШ
ЛИ МЕ?

ОХ...
НЕ ОДГО-
ВАРА!
РАЊЕН
ЈЕ ИЛИ
МОЖДА
ЧАК...

ЈЕСТЕ Л' ПРИ-
МЕТИЛИ,
МОМЦИ, ДА
ЈЕ КИША ПРЕ-
СТАЛА? БИ-
ЋЕ ЈОШ
ЛЕП ДАН!

ТИ... ТВРДОГЛАВИ МАЈМУ-
НЕ! ТАКО БИХ
ТЕ РАДО...

ЗАР СЕ ТАКО
РАЗГОВАРА
С ДРУГОМ КОЈИ
ЈЕ ЈЕДВА ИЗ-
БЕГАО СМРТ?

ПОГЛЕДАЈТЕ ШТА
ЈЕ ОСТАЛО ОД
НАШЕГ ШАТО-
РА!

НЕЋЕ
НАМ
БАШ
МНОГО
КОРИСТИТИ
АКО БУДЕ
ЈОШ ПРОВА-
ЛА ОБЛАКА!

А САД ТЕМПО!
ТРЕБА ШТО ПРЕ
ДА СТИГНЕМО ДО
БАЗЕ!

ИПАК НАС ЧЕКАЈУ
ТРИ ДАНА ХОДА...
И ТО КРОЗ ЏУНГЛУ
ПУНУ НЕПОЗНА-
ТИХ ЗВЕРИ!

КАКО ЈЕ НОК
ТИХА... БАР
НА ИЗГЛЕД...

АЛИ У ЏУНГЛИ СИГУРНО
СВЕ ВРИ ОД ЖИВОТА!
ТРЕБА ДОБРО ОТВОРИ-
ТИ ОЧИ!

Тражимо пријатеље

Имам 12 година. Желим да се дописујем са девојчицама и дечацама из наше земље. Волим забавну и народну музику. Навијам за „Партизан“. Најомиљенији певач ми је Здравко Чолић. Јелена Алексић 74338 Пољице код Тузле.

Имам 18 година. Желим да се дописујем са младима из наше земље. Сакупљам поштанске марке. Волим забавну музику а највише волим „Корни групу“. Кире Видимче, „Крушево“ 13, 97000 Битола.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 15 година. Сакупљам разгледнице, марке и плоче. Волим поп и бит музику. Навијам за „Партизан“. Миодраг Миладиновић, Косовска 54, 12000 Прожаревац.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље и иностранства. Имам 15 година. Горан Тубин, Петра Пецје 6, 78350 Босански Нови.

Имам 12 година и желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Црвену звезду“. Волим забавну и народну музику. Милосављевић Миодраг, 35257 Дреновац.

Имам 14 година и желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Навијам за „Партизан“. Волим бит музику. Молим оне који ми пишу да пошаљу и своју фотографију. Зоран Петровић, Матјажева 11/III, 61000 Љубљана.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Црвену звезду“. Љубиша Јанић, ОШ „Моша Пијаде“ VI/2, село Нересница, 12240 Кучево.

Желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацама из наше земље. Волим забавну музику. Сакупљам марке, фотографије певача и разгледнице. Керима Алијева, Ивана Милутиновића 27/23, 97000 Битола.

Желео бих да се дописујем са девојчицама и дечацама из наше земље. Волим бит и поп музику. Скупљам плоче и разгледнице. Навијам за „Црвену звезду“. Милан Јекић, Ослобјења 69, 15000 Шабац.

Имам 15 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Навијам за „Црвену звезду“. Сакупљам значке и фотографије певача. Евица Шоптројанова, Крушевска 16, 91400 Титов Велес.

Желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацама из СССР-а. Цвета Лазин, Ул. 7. јули бр. 11, 21411 Бегеч.

Имам 13 година и желео бих се дописивати са девојчицама и дечацама из наше земље. Волим спорт и забавну музику. Сакупљам стари новац и поштанске марке. Навијам за „Динамо“. Жељко Глазев, Гајева 64/1, 41430 Самобор.

Имам 17 година и желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Имам девет година. Скупљам слике пјевача и „Кандит“ маркице. Навијам за „Слободу“ из Тузле. Предраг Бјелановић, Рударска 113, 75000 Тузла.

Желео бих да се дописујем са девојкама и младићима од 15 до 17 година из Југославије. Бранко Полимац, Ивана Милутиновића 2, 11000 Београд.

Желио бих се дописивати са другарицама и друговима из Југославије. Имам девет година. Скупљам слике пјевача и „Кандит“ маркице. Навијам за „Слободу“ из Тузле. Предраг Бјелановић, Рударска 113, 75000 Тузла.

Желела бих да се дописујем са читаоцима „Политикиног забавника“. Надица Атанасовска, ОШ „Славко Стојменски“, 92310 Винаца Македонска.

Желим да се дописујем са младима из наше земље. Биљана Спацова, ОШ „Славко Стојменски“, 92310 Винаца Македонска.

Желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацама из Југославије. Имам 13 година. Лида Пондаренко Јурјевна, Днепропетровска област, Петропавловскиј рајон, 323411 ц. Николаевка, Ул. Комсомољскаја 9, СССР.

Имам 14 година и желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацама из Енглеске. Језик дописивања енглески. Ирена Соколов, Максима Горьког 34/II, 21000 Нови Сад.

Желео бих да се дописујем са девојкама од 17 до 23 године. Хоби ми је сакупљање марака, значки и фотографија глумаца. Радван Пантелић — Драгијевица, 14253 Осечина.

Желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацама из СССР-а и наше земље. Језик дописивања српскохрватски и руски. Волим забавну музику. Скупљам разгледнице, значке и стари новац. Љиљана Коменитић, Стеве Братића 7, 79300 Требиње.

Желела бих да се дописујем са младима из СССР-а. Вера Веселинова, Партизанска 4, 21411 Бегеч.

ПЛАВА ПТИЦА * ПЛАВА ПТИЦА * ПЛАВА ПТИЦА

Испуните своје слободно време читајући узбудљиве и занимљиве књиге. Купите по приступачним ценама пустиловне романе познатих домаћих и страних писаца:

РОМАНИ ЦЕМСА ФЕНИМОРА КУПЕРА

- 1) ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ
- 2) ЛОВАЦ НА ЈЕЛЕНЕ
- 3) ПИОНИРИ
- 4) ИЗВИДНИК
- 5) ПРЕРИЈА

цена комплета: 120,00

РОМАНИ ТОМАСА МАЈНА РИДА

- 1) КОЊИЧКА ПАТРОЛА
- 2) ЛОВЦИ НА СКАЛПОВЕ
- 3) СА МИСИПИЈА
- 4) ЈАХАЧ БЕЗ ГЛАВЕ
- 5) ПОВЕРЕНА ТАЈНА

цена комплета: 70,00

Крешимир Батистић:
ТАЈАНСТВЕНА ГАЛИЈА 18,00
Милорад Јанковић: ОМИШКЕ СТРЕЛЕ 20,00
Вистер Овен: ПРЕРИЈСКИ ЈАХАЧ 20,00
Жерар Перо:
КРОЗ НОЋ ВЕЛИКОГ ДРВЕЋА 20,00
Хенрик Сјенкијевић: МИРЗА 20,00
Већи део тиража већ је распродат, зато не пропустите прилику да на време купите ове лепо опремљене књиге по приступачним ценама. Наведене књиге можете набавити у свим Нолитовим и другим књижарама. Набавке можете извршити и директно код Издавачког предузећа Нолит, ООУР Издавачка делатност — Теразије 13/IV, телефони: 341-923 и 338-150.

ПЛАВА ПТИЦА

(ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 30. V 1975.)

НАРУЧЕНИЦА

Издавачко предузеће НОЛИТ ООУР Издавачка делатност
11001 Београд, Теразије 13/IV.

Овим неопозиво поручујем књиге означене бројевима:

(Читко испишите бројеве књига које поручујете или приложите читав оглас са заокруженим бројевима изабраних књига)

Укупна вредност поручених књига износи:

Овај износ ћу платити поужећем. Поручбине мање од 100 динара не примемо.

(Име, очево име и презиме)

(Место, улица и број стана)

(Број личне карте и где је издата)

ВЕЛИКИ ЛЉУДИ ТИЦИЈАН

Мајстор
за *********
боје

ДОЛАЗАК У ВЕНЕЦИЈУ — Тициано Вичеило, касније прослављени Тицијан, није још имао ни десет година кад је напустио своје родно планинско место Пиеве ди Кадоре и дошао у Венецију да учи сликање. У то време нико није ни слутео да ће овај дечак у сликању постићи нешто посебно — да ће постати један од најславнијих мајстора ренесансе и један од главних представника венецијанске школе.

РАД СА ЂОРЂОНИЈЕМ — Године 1507. Тицијан почиње да ради са младим и веома популарним сликаром Ђорџијем који је један од најбољих портретиста тога времена. Те године они заједно раде слике на зидовима трговачког центра у Венецији и Тицијанов рад привлачи велику пажњу јавности.

СМРТ НАЈБОЉЕГ ПРИЈАТЕЉА — Два млада уметника радила су заједно око три године, а онда 1510. Ђорџије изненада умире остављајући за собом многа недовршена дела. Погођен смрћу најбољег пријатеља, Тицијан напушта Венецију и извесно време живи и ради у Падови. По повратку у Венецију, он ради на неким започетим Ђорџијевим сликама.

МАДОНА СА ЗЕЦОМ — У позадини слике „Мадона са зецом“, као и на многим другим својим сликама, Тицијан је насликао планинске врхове које је као дете виђао у свом родном Пиеве ди Кадоре. На овој слици долази до изражаја његов смисао за топлину боја.

НА ПЕРИФЕРИЈИ — Године 1530. умире му жена и оставља га са троје деце, два сина и једном кћери. Смрт вољене жене нанела је уметнику велики ударац, али кад бригу о деци преузима њена сестра, Тицијан купује лепу кућу на периферији града и наставља да слика. Он тада има око педесет и три године а сликаће још више од тридесет година.

ПРВИ ПОТЕЗИ КИЧИЦОМ — У Венецији, коју је одмах заволео јер је била пуна лепоте и раскоши какву није ни слутио, Тицијан ступа у радионицу старог мајстора Белинија. Ту је направио прве потезе кичицом и почео да ради бојама које ће га прославити.

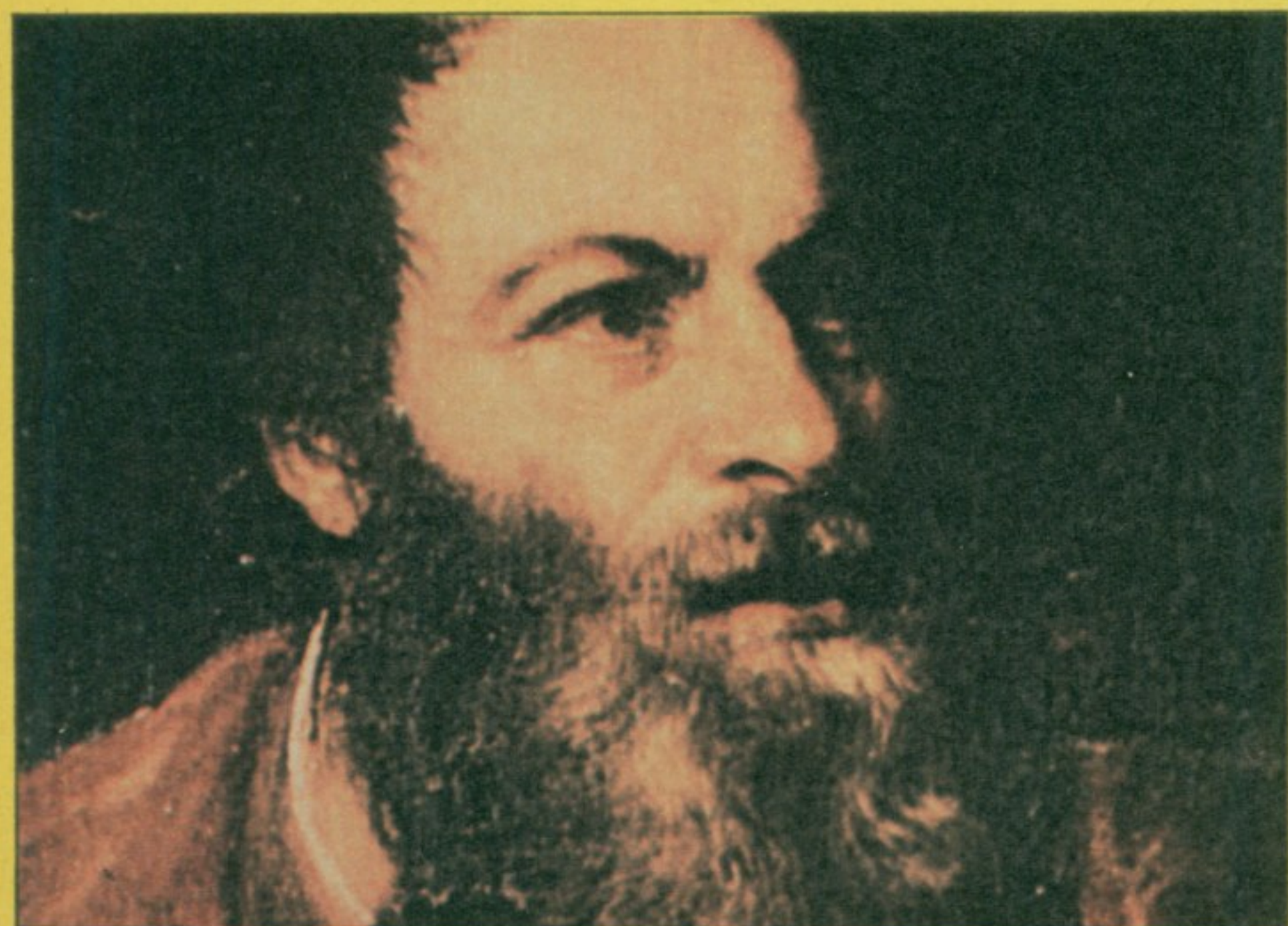
БОЈОМ, А НЕ ЛИНИЈОМ! — Белини је у то време водећи сликар Венеције, званично наменован за државног сликара. Он је један од првих уметника којима је боја постала главно средство изражавања. У његовој радионици Тицијан постепено усавршава пластичност која се постиже бојом, а не, као што је то случај код већине тадашњих мајстора, линијама и контрастима светлости и сенке.

ЈЕДНО ПЛАТНО — ДВА СЛИКАРА — Верује се да је „Концерт“ једна од слика коју је започео Ђорџоне, а завршио Тицијан. На то наводе два блиска а ипак различита стила сликања: на лику на левој страни препознаје се мек, поетичан потез Ђорџонија, док је лик десно насликан смелим, одсечним потезима Тицијанове кичице.

У ДУБРОВНИКУ — Када је насликао изванредну олтарску икону „Вазнесење Богородичино“, за цркву Фрари у Венецији, Тицијан се прочуо по целој Европи. Покрети и колорит какви су приказани на овој икони до тада још нису виђени. „Вазнесење Богородичино“ налази се у катедрали у Дубровнику.

ПИЕТРО АРЕТИНО — После Ђорџонија, Тицијан је друговао са Јакопом Сансованијем, архитектом и вајаром, и писцем Пиетром Аретином (на слици).

ПАПА ПАВЛЕ III — Међу више од две стотине Тицијанових портрета истиче се портрет папе Павла III. Папа је веома ценио Тицијанов сликарски рад и више пута га позивао да га портретише. На слици десно је Тицијанов син Орације који је и сам био уметник.

ХИТ СТРАНА

ПОП ЗАНИМЛИВОСТИ

Популарни певач Френк Синатра кренуће после дуже паузе на турнеју по Европи. На тој турнеји познати певач одржаће десет концерата. Датуми још нису утврђени, али је готово сигурно да ће се крајем маја појавити на два концерта у Лондонском „Ројал Алберт Холу“.

Популарни певач Марк Болан сними филм „Опсесија“. Болан у филму игра убицу-психопата. Поред многих познатих глумаца партнер му је и Дејвид Нивен. По завршетку снимања Болан одлази на одмор, како би на миру написао и припремио свој нови албум.

Групу WINGS Пола Маккартнија напустио је бубњар Џеф Бритн, један од најбољих енглеских џудиста и каратиста. Бритн ће се појавити у Јапану на једном такмичењу, а његово место на америчкој турнеји групе заузео је Dickie Betts, бубњар групе ALLMAN BROTHERS.

Група В Т EXPRESS, која се у САД прославила својим великим хитом DO IT, долази у Европу на двонедељну турнеју по Енглеској.

Вести да се група МУДИ БЛУЗ распала нетачне су. Сва петорица чланова снимају солистичке албуме, а затим ће се окупити и већ крајем ове године појавити пред публиком.

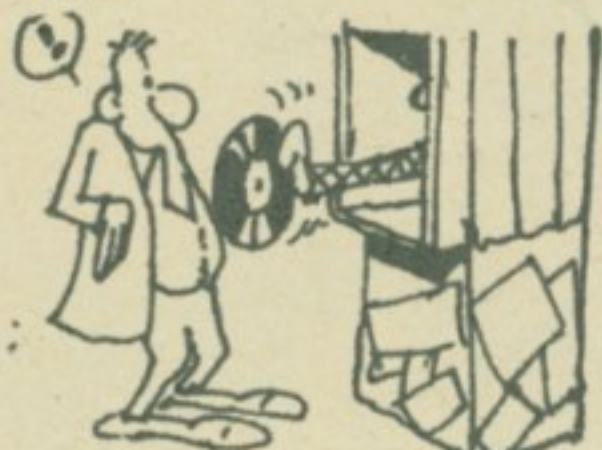
За члана групе РОЛИНГСТОУНСИ Мика Тејлора још није нађена замена. За сада постоје два кандидата: Питер Фремpton и бивши гитариста групе ВАДФИНГЕР, Џои Моланд.

Гери Теин напустио је групу URIAH LEEП (Јураја Хип) због болести.

Постоје велики изгледи да се „четворица чупаваца из Ливерпула“, чланови некада веома популарних „Битлса“, поново окупе. Џори Харисон, који се тренутно налази у Америци и припрема мјузикл за Бродвеј под називом „Клуб усамљених срца наредника Пејпера“ изјавио је да ће у програму учествовати и његови стари другови Ринго, Пол и Џон.

Оливер Мандић, млади београдски композитор, клавириста и оргуљаш бивше групе „Оливер“, припрема своју самосталну ЛП плочу. Са њим ће сарађивати група „Поп-машина“ док ће му у остварењу вокалних деоница помоћи Нада Кнежевић и Зденка Ковачичек.

Недавно је продуцентска кућа „Сузу“ из Загреба, лиценцино издавала три изванредна албума. То су ЛП плоче Френка Запе (FRANK ZAPPA) која носи назив APOSTROPHE (Апостроф), затим албум Криса Кристоферсона (KRIS KRISTOFFERSON) — JESUS WAS A CAPRICORN и Ваниле Фаџ (VANILLA FUDGE) — NEAR THE BEGINNING (Влизу почетка).

НАЗАРЕТ

Поред гостовања и турнеје најбољих југословенских група, младима Београда, Загреба и Љубљане представиле су се ове године и неке од најбољих поп-рок група у свету. Међу њима је била и група НАЗАРЕТ.

За све оне који нису били у могућности да их виде наживо, ево неколико података о њој и њеним члановима. НАЗАРЕТ је шкотска група из града Dunfermline (Данфермлина). Сачињавају је певач Dan Mc Cafferty (Дан Мекаферти), затим гитариста Manuel Charlton (Мануел Чарлтон), басиста Pete Agnew (Пит Едн) и Darrell Sweet (Дорел Свит) за бубњевима. У овом саставу, почели су да свирају још 1961. године, али под именом SHADGETTS (Шадитс). Пошто ова група није имала неких већих успеха, чак није успела да стекне афирмацију ни у свом граду, четворица младих, ватрене присталице рока, одлучили су да промене име. Било је то у пролеће 1969. године. Нови састав који је узео име НАЗАРЕТ веома је брзо стекао популарност. Њихови први снимци на сингл-плочама постају хитови ра-

дио-програма. До данас су снимили шест ЛП плоча које су излазиле овим редом. Прва се појавила крајем децембра 1971. године под називом „Nazareth“. Плоча је код критике добро прошла, а још боље код слушалаца и посетилаца њихових концерата. У лето следеће године излази албум Exercises (Иксерсајз) — Вежбање, а у пролеће 1973. године запажена ЛП Razamanaz. Децембра исте године у продаји је и следећи албум „Loud N Proud“ (Лаудн Прауд). Последњи албум групе, који је по лиценци издала Продукција Радио-Телевизије Београд, могли смо чути пре нешто мање од годину дана. Ова плоча са називом Remnant (Ремпнт), у преводу Бедем је последња снимљена плоча у дугогодишњој каријери групе. Пре неколико дана у продаји се појавио и најновији албум групе Hair of the Dog (Хер оф д дог) Псећа длака који је, као и претходни, издала ПГП РТБ. Музику којом нам се представила група НАЗАРЕТ можемо сврстати у ред хард-рок, код које визуелни ефекти нису најважнији.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Које је албуме до сада снимила група Black Sabbath (Блек Сабат)?
Милош Димитријевић
Скерлићева 8
Крагујевац

Група Black Sabbath (Блек Сабат) је издала до сада пет албума: Black Sabbath; Paranoid; Master of Reality (Господар Стварности); Vol. 4 Sabbath Bloody Sabbath (Сабат крвави сабат).

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем потпуно нове ЛП плоче стране производње: Steppen Wolf: STEPPEN WOLF — LIVE — 140 дин.; The Rolling Stones: THE ROLLING STONES — LIVE — 140 дин.; The Beatles „1962 — 1966“ — две плоче — 120 дин.; Jeff Beck and Eric Clapton: BECK and CLAPTON 120 дин.; Jonny Winter: JONNY WINTER — LIVE — 120 дин.; Black Sabbath: BLACK SABBATH вол. 4 — 100 дин.

Драгослав Симић
Трбушница
14233 Рудовци

Купујем сингл групе БИЈЕЛО ДУГМЕ — Да сам лекари.
Јасна Масларевић
Водице бр. 31
11090 Београд

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗВАО САМ ЈЕ ЕМИЛИ

Музика: Корнелије Ковач
Извођач: Здравко Чолић

Поћи ћу у шуме
да је опет тражим
из тишину ријеке
да је мирно сањам.

И док месец сија
гледају у звезде
не бих ли је срео
сретну и далеку.

Звао сам је Емили
у мој је сан
к'о у свој ушла дом,
због ње се дан претворио у ноћ
и песме све полуделе су због ње
као кише у пролеће.
Звао сам је Емили
у данима кад волесмо се ми
од пролећа до касне јесени
због ње, због ње,
изгубио сам све
чак и добре другове.
Звао сам је Емили.

МИЛА СЕКРЕТАРИЦА

КОМПЛЕТ ЗА
КАНЦЕЛАРИЈУ

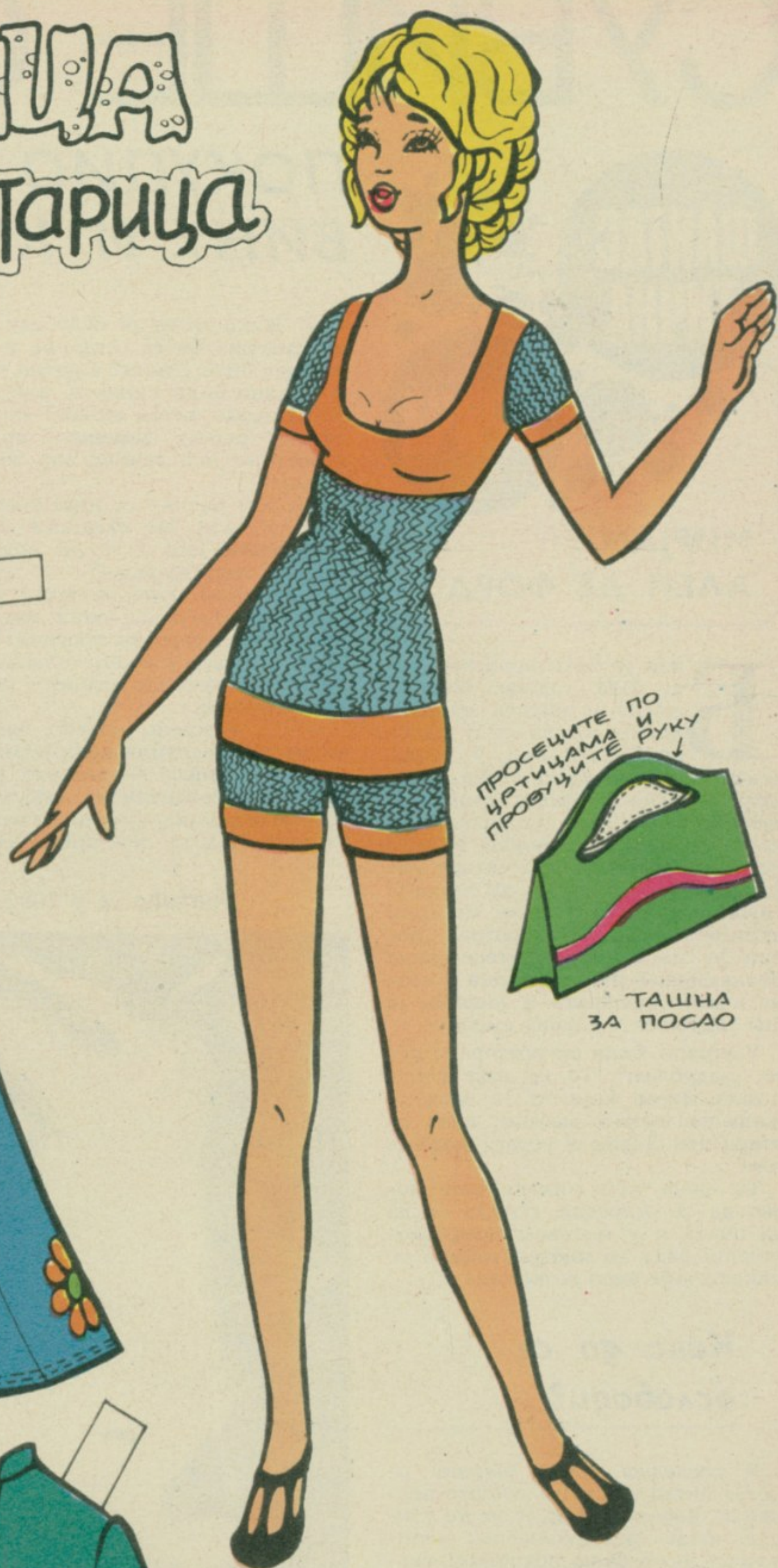
ФАРМЕРКЕ

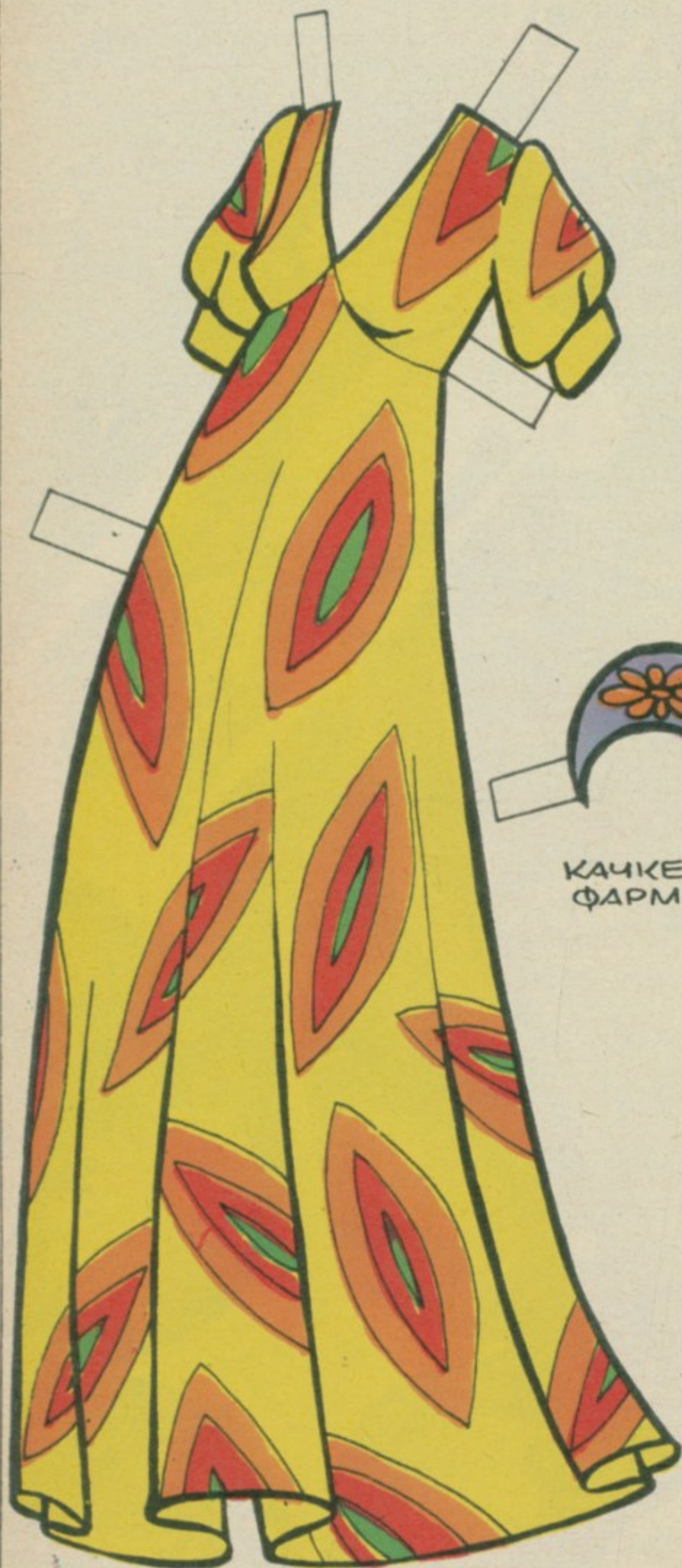
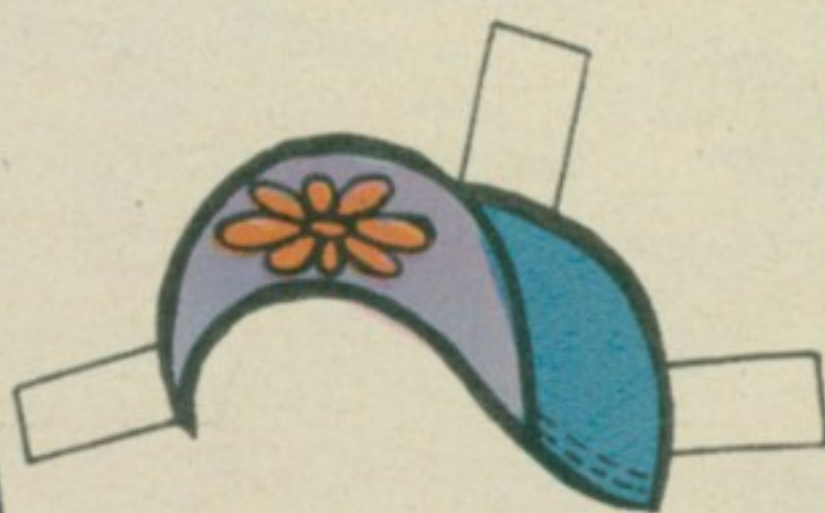
ПРОСЕЦИТЕ ПО
И РУКУ
ЦРТИЦАМА
ПРОВУЦИТЕ

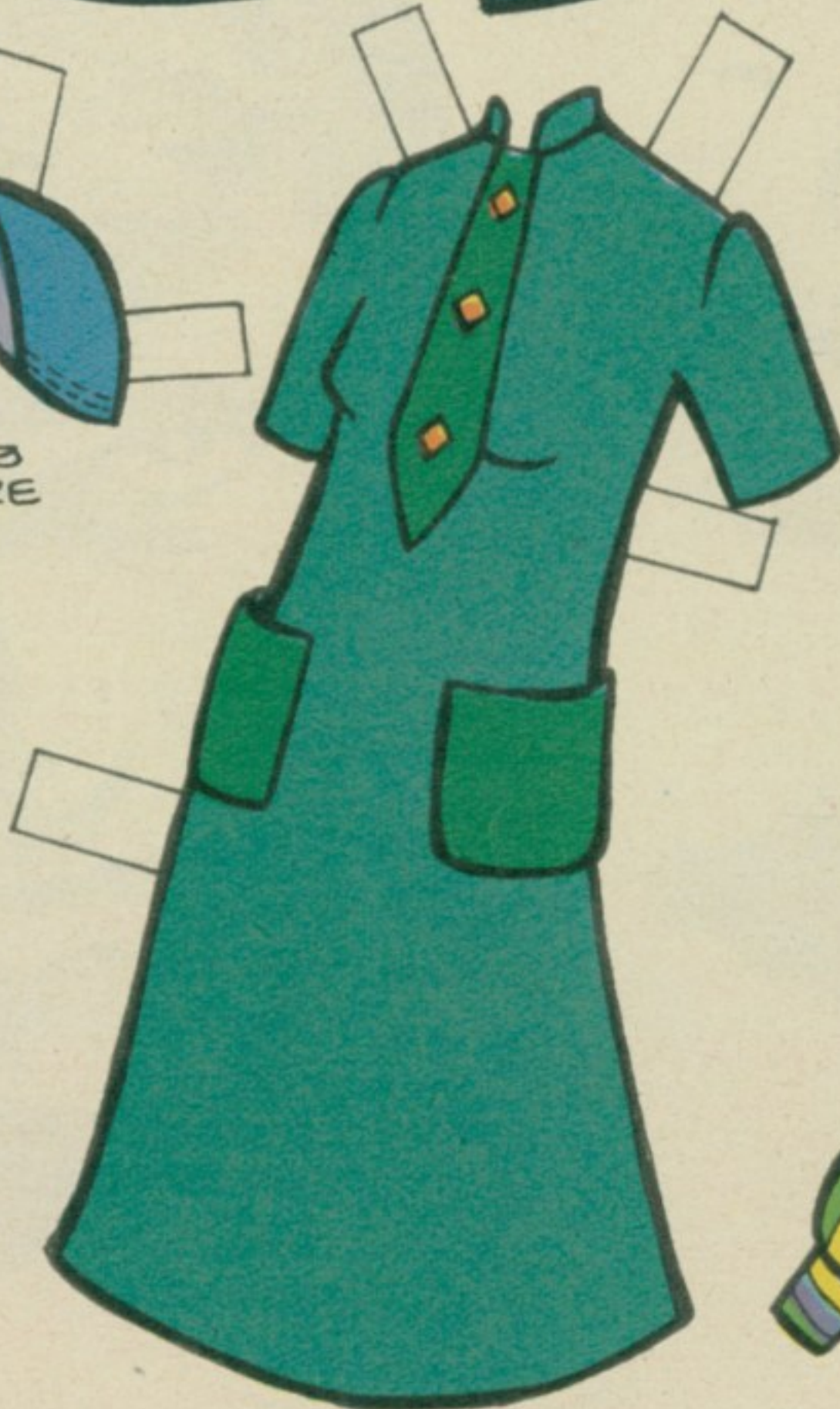
ТАШНА
ЗА ПОСАО

КАЧКЕТ УЗ
ФАРМЕРКЕ

СВЕЧАНА ХАЉИНА

МАЛА ДНЕВНА
ХАЉИНА

МОДЕРНА ПРУГАСТА
КОШУЉА УЗ
ФАРМЕРКЕ

СУВИШЕ САВРШЕН ЗА

ПОКУПИО ЈЕ СВУ СВОЈУ ТАЈНУ УШТЕЂЕВИНУ И КУПИО КАРТУ ЗА ПРОШЛОСТ.

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

МИРЈАМ
АЛЕН ДЕ ФОРД

Било је тихо пролећно вече 2146. године. Мервин Алспо и његова супруга Дорин седели су у удобним фотелјама у панорамској дворани свога стана, уживајући свако у својој омиљеној забави. Специјалне слушалице и наочари, као и сензорне пилуле које су прогутали пре четврт часа, омогућавали су им да гледају, слушају и осећају свим осталим чулима телевизијски програм. Дорин је, по обичају, интересовала рекламирање накита, крзна и козметичких препарата, а Мервин је био задубљен у научну емисију.

У ствари, било би претерано рећи „задубљен“. То му није допуштала мисао која га је заокупљала последњих месеци: како се отарасити Дорин и остати некажњен.

Та идеја, које никако није могао да се ослободи, почела је да га омета и у његовом професионалном раду на кибернетици, а то никако није смео дозволити.

Како да се ослободи?

У последње време Мервин се често питао зашто се уопште венчао са Дорин. Ваљда је на то утицао читав низ околности: усамљеност, потреба за подршком, свакодневна близина. А сада... сада је помишљао на самоћу као на нешто дивно и далеко, за чим може само да се чезне.

Развод? Како да га добије кад није могао да наведе ниједан од разлога које закон тражи? Његови разлози су били дубљи и ниједан суд их не би признао. Да приволи Дорин да се споразумно разведе? Којешта! Дорин је била потпуно задовољна овим животом који је за њега представљао свакодневно мучење. Један једини пут кад јој је издалека наговестио такву могућност, насмејала му се у лице.

А да је једноставно напусти? Полиција би га пронашла било куда да оде и вратила га брачном огњишту.

Тако је једини начин да се ослободи Дорин био — да је убије.

Али, ту се налазио пред непремостивом препреком. У целом свом животу никада није употребио физичко насиље ни према једном људском бићу. Оружјем није умео да се служи, отрова се гнушао. Чак и кад би успео да изврши убиство, шта би после радио с те-

лом? Како да га се ослободи? Не, не, сигурно би га открили, и шта би онда било с њим? Смртна казна је одавно била укинута, али како би изгледао његов живот? Ову садашњу робију заменити другом, вероватно још тежом, зар то има смисла?

Не, том ризику се није смео изложити, али ни садашње стање није могао још дуго да подноси. Па шта онда да ради?

С великим напором воле успео је да се отргне од ових мисли и да се усредсреди на програм. Тамо је неки човек у белој кошуљи и с периком научника износио најновија открића.

— ... Искрено речено, зар се нисмо већ заситили постојећих облика путовања? — говорио је. — Викенди проведени на најближим небеским телима нису више новост, то нису чак ни крстарења спољ-

ним појасом свемира. Данас нам је потребно нешто узбудљивије... а то нешто већ постоји.

Још једна пауза, да се интересовање слушаца појача, а затим је наставио:

— Сад можемо путовати и у прошлост. Да, пријатељи, свако од вас сутра може да резервише карту за једно такво путовање. Бирајте. Можете лично присуствовати сахрани фараона Тутанкамона, убиству Јулија Цезара, крунисању Наполеона, избору првог светског председника. Можете се вратити у своје детињство и у детињство свога оца. Можете ловити истребљене животињске врсте. Можете видети свет какав је некад био, можете стегнути руку драгим личностима које одавно нису живе.

Мервин се сав претворио у уво. Знао је да су путовања у про-

шлост теоријски могућа, знао је и за опите у том смислу, али многа питања још нису била решена. А сад одједном...

Не гурајте gegu

Ипак, знао је да није све тако просто као што је овај с периком тврдио. Нема сумње, та путовања ће бити страшно скупа. У мислима је прорачунао колика је његова уштеђевина. Можда би била довољна? Не би жалио да потроши све само да се нађе у неком другом времену, далеко од Дорин.

Уздахнуо је дубоко и вратио се стварности и здравом разуму. Како би живео у том времену кад

Вратиће се у 2092. годину, у време кад отац његове жене још није био ожењен.

ЛОЧИН

за то није био припремљен? Ово што сада ради тамо не би било потребно. И зар би могао да се одрекне благодети цивилизације на коју је навикао? Одмахнуо је главом и обратио пажњу на оно што је човек с периком говорио.

— Разуме се, још вам не можемо пружити ону удобност какву имате на обичним путовањима. Исто тако, биће искључене старије особе, као и особе слабог здравља. Уосталом, већ идуће недеље, у свим већим градовима, биће отворена места за примање пријава за временска путовања, где ћете моћи да добијете сва потребна обавештења.

На крају, осмехујући се, говорник је рекао:

— Допустите још да из главе понеког од вас избијем једну мисао која вам се можда јавила. Не, ви нећете моћи да одете у прошлост да бисте, рецимо, убили свога деду, јер да је он тада био убијен не би било вас, а ако вас нема како можете поћи на пут у прошлост? Дакле...

Мервин је искључио телевизор и остао замишљен, затворених очију. Сећао се како му је Дорин једног дана, у тренутку искренности, признала да је две године старија од њега. Сада је имала 52 године. Значи, рођена је 2094.

Први пут јој је био захвалан за њене досадне приче о сопственој породици. „Била сам јединица“, говорила је безброј пута. „Рођена сам годину дана после венчања својих родитеља. Отац ми је умро млад...”

У први мах пожелео је да се врати у време кад је Доринин отац још био дете и да га убије. Онда не би било ни Дорин. Али, одмах је одбацио ову мисао: не би био у стању да дигне руку на дете. Почео је да рачуна. Доринин отац и мајка венчали су се годину дана пре њеног рођења, то јест 2093. За сваку сигурност, вратиће се у 2092. годину, кад Доринин отац још није био ожењен...

Пакеј за Роџера

Његове претпоставке о цени путовања биле су тачне. Морао је да подигне сав новац са свог тајног текућег рачуна, за који Дорин није знала. Потписао је обавезу да сав ризик преузима на себе, купио погодно одело и стао да проучава брошуру о начину живота пре више од пола века.

Најзад је одређен дан поласка: 17. јун. Мервин је рекао жени да иде на службени пут и она ништа није посумњала. Тако се он тога дана, око 19 часова, нашао у Њујорку из 2092. године.

Захваљујући Доринином причању, знао је тачно куда треба да иде. Лако је нашао кућу, једну четрдесетоспратницу. Изгледала је онако како ју је замишљао. Група деце се играла на улазу. Једна девица, ружна девојчица од око четири године исплазила му је језик, а и остала деца су се повела за њом. Али, он се правио да то не види и ушао је у зграду.

Из Доринине приче знао је да је ту живео њен отац и пре жењидбе. Попео се лифтом на четрнаести спрат и зазвонио на вратима стана број 1410.

Дошао је одлучујући тренутак. Врата су се отворила и на прагу се појавио човек кога је добро знао са фотографије. Да, то је био Роџер Тејтум, Доринин отац.

Мервин је имао спремно оружје: шприц за тренутно залеђивање. Није га било лако набавити, али на крају је ипак успео.

Правилником о путовању у прошлост било је забрањено ношење ма каквог оружја, али ко је могао мислити да се у кутијици од пластике крије мала смртоносна игла, која је у стању да за делић секунде крв у жилама жртве претвори у лед, што је значило тренутну смрт?

— Ви сте Роџер Тејтум? — обратио се човеку.

— Да. Шта желите?

— Имам за вас један пакет.

Тај пакет, једну картонску кутију у којој није било ничега, држао је у рукама, а испод ње био је шприц.

Тејтум га је подозриво гледао.

— Не очекујем никакав пакет.

— Не морате ништа да платите — рекао је Мервин, пружајући му кутију. Тај гест је испробао безброј пута док је Дорин спавала.

Тејтум је најзад испружио руку да узме пакет и тог тренутка игла му се заболела у длан.

Није стигао ни да се тргне. Укочио се и пао без гласа.

Мервин је вратио шприц у кутију. Учинило му се да у стану чује неке кораке, али вероватно се варао. Додуше, можда Роџер Тејтум није баш био светац пре жењидбе, како је Дорин тврдила.

Сишао је лифтом у приземље. Деце више није било на капији, сигурно су била ушла у неку другу зграду.

Саг брзо кући

Са осећањем у којем су се мешали ужас, олакшање и стрепња, Мервин је похитао према месту где је оставио временску машину, невидљиву за људе из тог времена. Није желео да дуже остане у 2092. години. Ако га буду питали зашто се тако брзо вратио, рећи ће да му се живот од пре 54 године није допао.

Све се одиграло по плану. Опет се нашао у свом времену и, док се ваздушним таксијем враћао кући, унапред се радовао што тамо неће наћи Дорин. Роџер Тејтум је умро две године пре њеног рођења, према томе, Дорин никад није ни постојала. Опет је слободан и умеће то да цени.

Опијен срећом, отворио је врата и ушао у кућу — своју кућу, само своју.

У предсобљу је била упаљена светлост. Одатле се, кроз отворена врата, видела панорамска дворања.

Тамо је седела Дорин и гледала телевизијске рекламе. На ушима је имала слушалице и није га чула.

У том ужасном тренутку, Мервин Алспо је схватио своју грешку.

Никад више, до краја живота, неће моћи да уштеди довољно новца за пут у прошлост и за шприц за залеђивање.

Није се преварио кад му се учинило да чује кораке у Тејтумовом стану. То су били кораци госпође Тејтум.

А она дебела девојчица која му је плазила језик била је Дорин. Сада се чудило како му то одмах није било јасно.

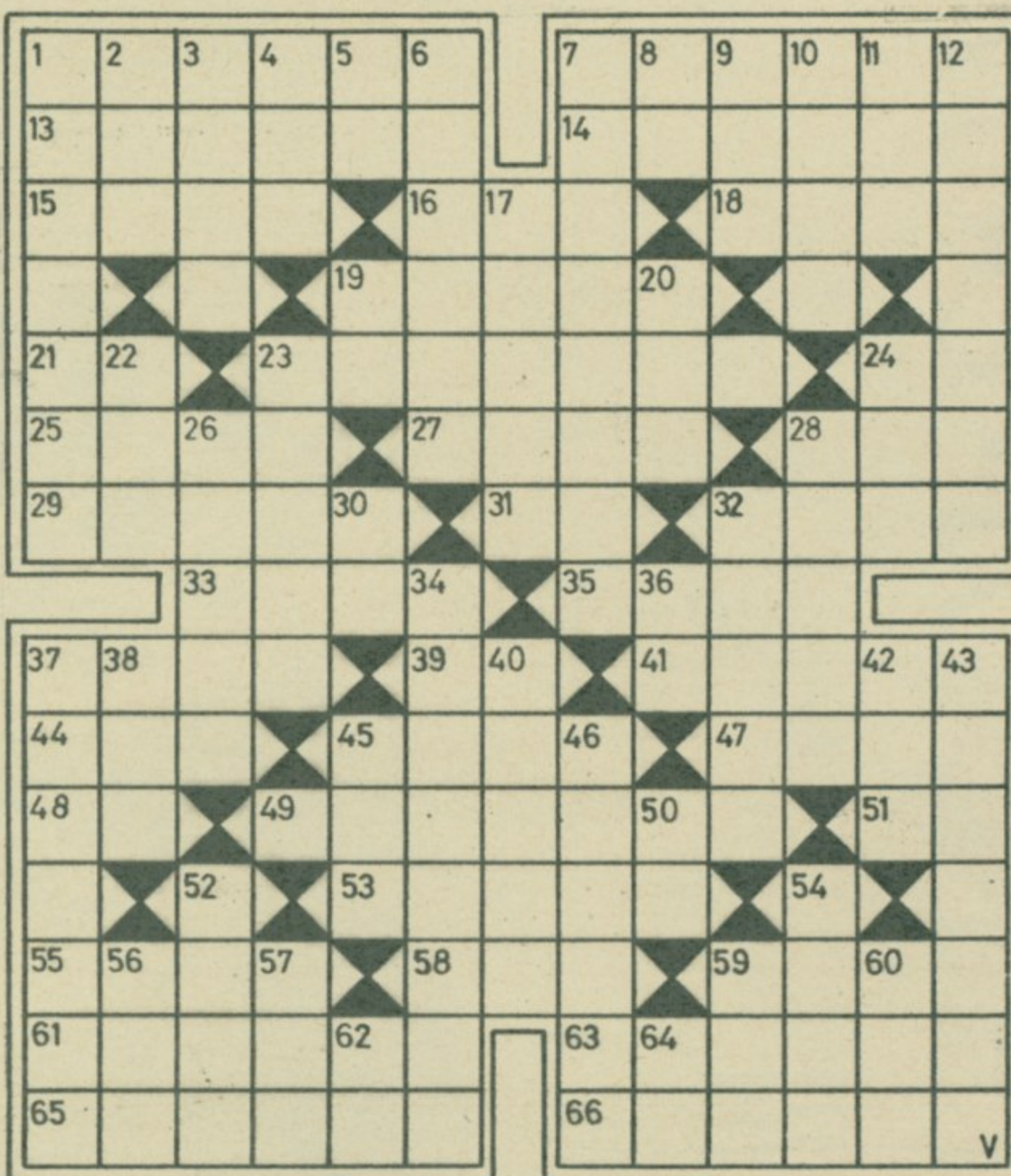
Дорин није била две године старија од њега, већ најмање осам. Лагала га је за године.

укрштене речи

ВОДОРАВНО: 1) материјал за израду атлетских стаза, 7) највећи јужноамерички лешинар, 13) узор, 14) еп римског песника Вергилија, 15) стас, 16) староперсијски цар, 18) материја, 19) украјински коњаник, ратник, 21) класична јапанска лирска драма праћена песмом и плесом, 23) легендарни јеврејски цар, чувен по својој мудрости, 24) два иста слова, 25) име енглеског физичара (Њутн), 27) траг дивљачи, 28) раније, 29) чудовиште, 31) першун, 32) савез, 33) полет, 35) име руског композитора Хачатуријана, 37) стари град у Египту, 39) замишљени правац око којег се окреће неко тело или лик, 41) мелодије, 44) узвик негодовања, 45) лако ломљиве, 47) тама, 48) ауто-ознака за Куманово, 49) шупљина настала распадањем плућног ткива, 51) упитна речца, 53) висинска тачка (у геодезији), 55) наша фабрика ауто-приколица, 58) спој помоћу конца, 59) део мушке одеће, 61) висока капа опшивена крзном, 63) човек који се бави проучавањем грађе живих организама, 65) део чеоне кости, 66) гужва (мн.).

УСПРАВНО: 1) човек који безобзирно спроводи своју вољу, 2) речно острво, 3) кићанка, 4) лопов, 5) хемијски знак за алуминијум, 6) наш кошаркаш (Плећаш), 7) назив за производе добијене од глине, каолина, 8) лична заменица, 9) амерички певач (Кинг Кол), 10) филмска звезда, 11) песма узвишеног садржаја, 12) реткост, 17) град у Истри, 19) ауто-ознака за Котор, 20) заједница једног реда људи, 22) један инсект (мн.), 23) ностна лествица, 24) врста хода, 26) једноћелијска праживотиња, 28) планински масив у СССР, 30) предлог, 32) град у Италији, 34) земља на северу Европе, 36) староегипатски бог сунца (Амон), 37) начин, поступак за постизање жељеног циља, 38) аустралијска птица тркачица, 40) пространа руска равница, 42) врста индијског товечета, 43) човек који се брине око набавки и тржиштва (мн.), 45) римски песник (Тит Лукреције), 46) главни град једне совјетске републике, 50) два сугласника, 52) прах који служи за израду неких козметичких производа, 54) део отплате (мн.), 56) пустиња у Индији, 57) бања у Белгији, 59) индустријска област у СР Немачкој, 60) предлог, 62) подземни свет (мит.), 64) негација.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) мак, 4) калуп, 7) гат, 10) амго, и, 11) амеба, 12) тат, 13) Рабан, 16) мис, т, 17) маренда, ц, 18) Бел, 20) карта, 21) Паб, 23) Ирак, 25) као, 26) мина, м, 27) коб, л, 29) Сап, л, 30) еколог, 31) калота, т, 32) лак, ј, 34) ким, т, 35) алмр, 37) кал, 39) каро, 41) кал, 42) козак, 44) НИИ, и, 45) каталог, б, 46) Иго, 48) савет, 49) кат, 51) сенет, а, 52) асура, 53) ара, 54) Анцио, 55) нир.

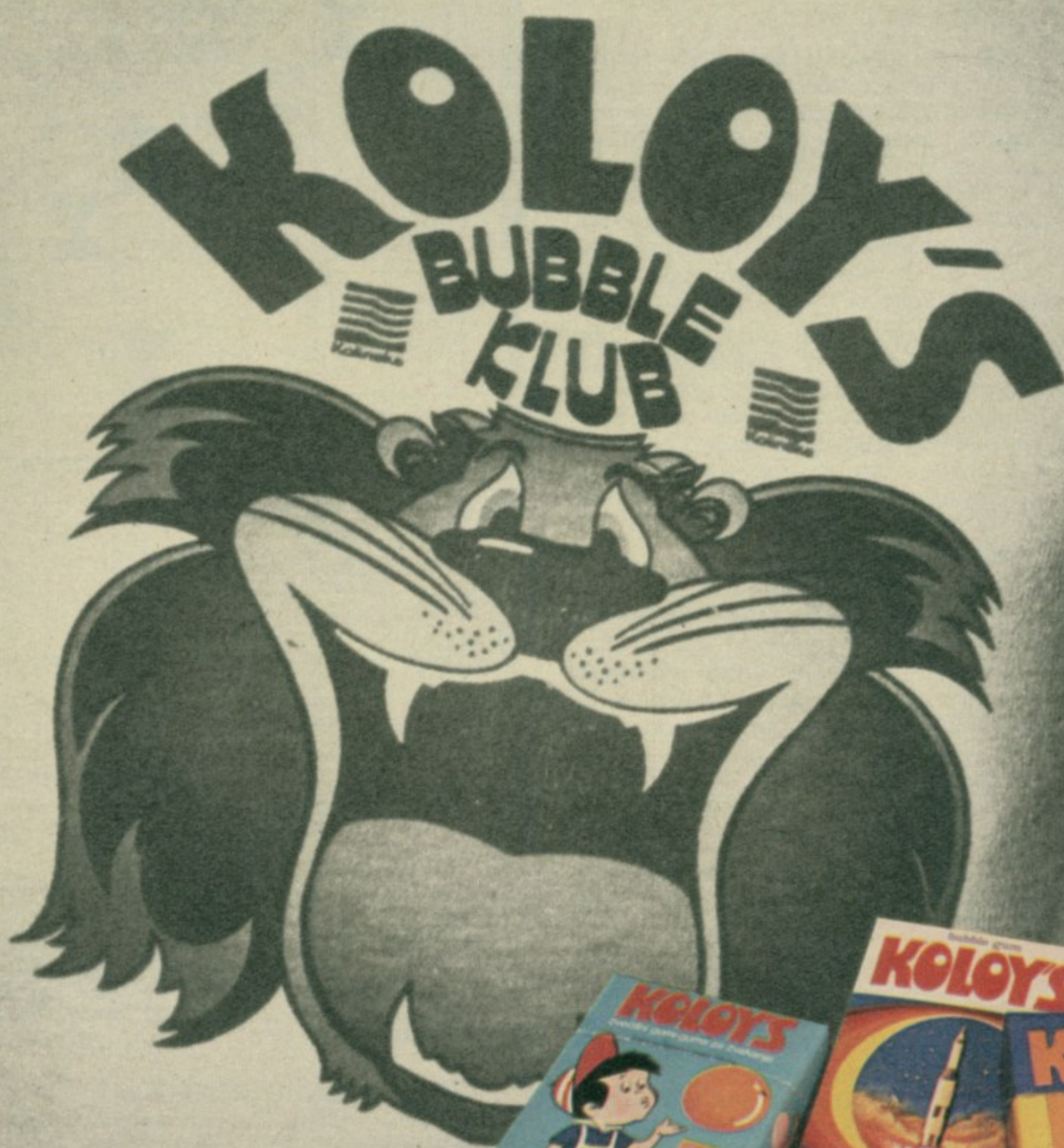
Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Ф.ф. 112.—, Ш.ф. 70.—, Ш.к. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЧЕТВОРОЛИСТИ НА ГЛАВУ АБУЈУ !

Како ти се свиђа моја мајица? Да ти кажем како сам дошао до ње? Једноставно да не може бити једноставније. Знам да радо жваћем, па сам купио нову кутију KOLOY'S SAFARI жвакаћих цигарета са укусом банане. Прима гума! Међу њима нашао сам картончић на којем је била црвена четворолиста детелина. Скупио сам детелине све четири боје: црвену, плаву, зелену и жуту. Послао сам их на адресу:

KOLOY'S RUBBLE KLUB,
61111 Љубљана, п. п. 8

... и ето, за њих сам одмах добио ову клупску мајицу.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ПРВИ ЛЕТ ПРЕКО ОКЕАНА

Обраћам ти се као свом највернијем пријатељу са једном молбом — желио бих да ми одговориш на ова моја питања:

1. Ко је први прелетио Сјеверни пол и када?
2. Који је човек први авионом прелетио Атлантук?

Едо Хасић,
Слатина К-1, 75000 Тузла

Ево одговора:

1. Северноамерички авијатичар и истраживач Ричард Берд први је, 9. маја 1926. године, надлетео Северни пол а полетео је са Шпицберских острва. Три године касније, 29. октобра 1929. године, Берд је надлетео и Јужни пол.
2. Чарлс Линдберг је, 1927. године, први прелетео Атлантук и

то сам у авиону. Пошао је из САД из Минеоле и завршио лет у Паризу. Пре њега једна енглески дирижабл прелетео је раздаљину од Шкотске до Минеоле, савезна држава Њујорк. Догодило се то 2—6. јула 1919. године. Лет је трајао 108 часова. Исте године један авион са два члана посаде (Џон Алкок и Браун) прелетео је од Њуфаундленда до Ирске.

ЧИЈИ ЈЕ ГОЛУБ?

Пре извесног времена јак ветар оборио је једног прстенованог голуба у моје двориште. Голуб се сад налази код мене и ја ћу га пазити све док се власник не јави.

У писму обавезно нек наведе бројеве са прстена како бих знао да је заиста његов.

Ненад Пантелић,
Ул. 8. марта 66,
12208 Костолац

БЕЗ ПРЕТЕРИВАЊА

Молим те да ми помогнеш саветом како да се ослободим наусница које су ми веома изражене и због којих ми се другови смеју. Да ли смем да употребим бријач или депилатор или постоји нешто боље? Молим те да ми одговориш у Малој пошти.

Мирјана из Бачке Тополе

Ти вероватно претерујеш кад кажеш да ти се због наусница другови смеју јер си преосетљива, као и све твоје вршњациње. Не смеш ни да бријеш нити да депилатором скидаш длачице са лица јер можеш да се повредиш или оштетиш нежну кожу лица, а длачице ће после бити још оштрије и упадљивије. Најбоље је да се посаветујеш са лекаром дерматологом или козметичарем. Једино што само смеш да предузмеш је да у апотеци купиш благ раствор оксигена и њиме избелиш длачице изнад горње усне. Тако ће се мање примећивати и ти ћеш бити задовољна.

Доктор

НАЈДУЖЕ ПИСМО

Много ме занима да ми се зна ко је написао најдуже писмо на свијету и колико је било дугачко. Молим да ми одговориш.

Славица Аранђеловић,
Мостар

Када је Едвард Квин из Панама добио писмо од свог пријатеља Џорџа Кларка, није могао да га прочита у својој соби, него је са писмом на рамену отишао до једне ливаде и тамо га распростио. Било је дугачко 1820 метара а написано на катуру хартије на којој се штампају новине.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИЗДАВАЧКОГ САВЕТА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«

Издавачки савет „Политикиног забавника“ оценио је писање листа у протеклој години и констатовао:

Као лист општејугословенског карактера, „Политикин забавник“ је од Писма до данас посветио пуну пажњу задацима који стоје пред листом васпитног, образовног и забавног карактера какав је „Политикин забавник“. У првом реду акценат је стављен на неговање традиције НОВ и на међусобно упознавање и зближавање народа и народности у нашој земљи. Издавачки савет је закључио да постоје могућности за веће деловање у том правцу.

У последње две, и посебно прошлој години, „Политикин забавник“ је покренуо низ нових тема и сталних рубрика које су биле у складу с иницираном друштвеном и политичком акцијом. Лист је уложио пуно напора да проширивању домаћих тема на рачун иностраног садржаја. За разлику од ранијег периода, када је редакција материјале за своје бојене и црно-беле странице набављала углавном у иностранству, у садржају листа је све виднија општа оријентација и настојање редакције да већим делом сопственим снагама припрема прилоге за лист. Да би још доследније остварила овакав концепт, редакција „Политикиног забавника“ мора се још више реорганизовати у духу „живе“, новинарске редакције и повећати новим људима — што је управо у току.

Покренуте су многе нове рубрике, карактеристичне за овакву оријентацију листа: „Најмлађи у партизанима“, „Партизански курири“, „Забавникова разгледница“, „Стара архитектура наших градова“, „Историјски грбови“ итд. Те рубрике имају за тему нашу историју, развитак наше земље и живот у њој, затим науку, школство, спорт, итд.

На пољу стрипа учињени су први значајни кораци да се на страницама листа појави у много већој мери домаћи стрип него што је то било раније. С обзиром на то да цртање стрипа у нашој земљи није довољно развијено, а посебно да нема квалитетних стрипова, „Политикин забавник“ је у претходном периоду редовно објављивао само два стрипа: „Мићине саобраћајне авантуре“ и „Дикан“ (који кроз авантуру „једног од првих Словена на Балкану“ коментарише савремене догађаје), а повремено још неки стрип добијен на конкурсима. Лист је такође објавио, а објав-

љиваће и даље, стрипове о истакнутим Југословенима: досад су изашли стрипови о Николи Тесли, Руђеру Бошковићу и Вуку Караџићу. Већ су објављени или су у припреми стрипови историјског садржаја о народним херојима: Алија Алијагић, Вошко Буха, Славиша Вајнер Чича, Марко Орешковић, Нада Димић, Иво Лола Рибар, Руди Чаја-век и Симо Шолаја.

„Политикин забавник“, нормално, и даље објављује стрипове набављене у иностранству, поклањајући знатно већу пажњу образовном и васпитном елементу у њима. Тако је, на пример, од Италијана откупљена серија „Истинити догађаји“ посвећена разним открићима из области науке, занимљивостима из уметности или ратним доживљајима: на пример, проналаску пеницилина, првог средства за наркозу, нападу на Перл Харбур, паду линије Мажино, итд.

Редакција је откупила и већ одавно редовно објављује стрипове рађене на основу популарних романа омладинске литературе (Стивенсон, Верн, Дикенс, Твен, Сјенкјевич, итд.)

Измене у програмској концепцији „Политикиног забавника“, до којих је дошло током последње две године, представљају значајне промене од раније претежне оријентације коришћења страних извора и преведених материјала, без обзира да ли се ради о текстуалном или стрипском делу листа. Наравно, то никако не значи да је развојни пут концепције листа завршен, јер до тога може доћи тек када „Политикин забавник“ постане, у погледу избора текстуалног материјала, највећим делом лист с југословенским садржајем.

Тада ће бити отклоњена и основна слабост која се досад испољавала у ослањању на иностране изворе текстова, а у практичном погледу, у уређивању листа, доводила понекад до пропусти и грешака како у избору, тако и у начину коришћења материјала. Недовољно критичка обрада и прерада неких страних материјала, која се у овом периоду неколико пута испољила у раду редакције, проузроковала је штету листу, иначе већ одавно афирмисаном у васпитном и образовном погледу. Редакција чини напоре да превазиђе грешке ове врсте и уклони пропусте који су се досад јављали.

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
„Политикиног забавника“

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

